

สอนอ่านเขียน
ด้วยนิทานภาพร่วมกัน:
สำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสือเสริมความรู้สำหรับครู

สอนอ่านเขียนด้วยนิทานภาพร่วมกัน : สำหรับเด็กปฐมวัย

(Beyond Storybooks : Young Children and the
Shared Book Experience)

จูดีธ พอลลาต สลอสเกอร์ - เขียน
(Judith Pollard Slaughter)

อารี สันทวงวิ - แปล

สถาบันการแปล

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

Beyond Storybooks : Young Children and the Shared Book Experience

© 1993 by the International Reading Association, Inc.

Newark, Delaware 19714, U.S.A.

"The International Reading Association granted Department of Curriculum and Instruction Development, Ministry of Education, Bangkok, Thailand permission to translate this publication originally published in English. The International Reading Association did not commission or assist with the translation."

หนังสือแปลฉบับที่ 153

ลิขสิทธิ์เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ

กรมวิชาการจัดพิมพ์เป็นภาษาไทย

จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2543

จำนวน 40,000 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สล็อตเตอร์, จูดีธ พอลลาต.

สถานเขียนด้วยนิทานภาพร่วมกัน : สำหรับเด็กปฐมวัย.--กรุงเทพฯ :

กรมวิชาการ, 2543.

122 หน้า, ไทย--

1. ภาษาไทย.--การศึกษาและการสอน (ประถมศึกษา)

I. อารี สันทณี, ผู้แปล II. ชื่อเรื่อง

372.6044

ISBN 974-268-8567 :

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการ ได้จัดทำหนังสือแปลเรื่อง สอนอ่านเขียนด้วย
นิทานภาพร่วมกัน : สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ
เรื่อง *Beyond Storybooks : Young Children and the Shared
Book Experience* เพื่อใช้เป็นหนังสือความรู้สำหรับครูระดับประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ใน
โรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

(นายทองคุณ หงส์พันธุ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือ *สอนอ่านเขียนด้วยนิทานภาพร่วมกัน : สำหรับเด็กปฐมวัย* ซึ่งแปลมาจากฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง *Beyond Storybooks : Young Children and the Shared Book Experience* เขียนโดย Judith Slaughter เล่มนี้ มีเนื้อหาในด้านการสอนภาษาตามแบบธรรมชาติ หรือ มุ่งประสบการณ์ภาษาทุกด้าน (Whole language approach) ทั้งด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนไปพร้อมกัน โดยเน้นการอ่านร่วมกันของเด็ก วิธีการสอนเช่นนี้นับว่ามีประโยชน์ต่อครูระดับอนุบาลและประถมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานและส่งเสริมให้รักการอ่าน อันสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งให้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น และรักการอ่าน ดังนั้นกรมวิชาการจึงดำเนินการแปลโดยมอบหมายให้ ศาสตราจารย์ ยาวีร์ สیدنทอวี เป็นผู้แปล และกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งให้ นายกมล สุตะประเสริฐ เป็นผู้ตรวจ กรมวิชาการ จัดพิมพ์เป็นหนังสือความรู้สำหรับครู เพื่อใช้ประโยชน์ในโรงเรียนต่อไป

กรมวิชาการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยความสะดวก
ชัดเจนตามเงื่อนไขเบื้องต้น และขอขอบคุณทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ
หนังสือเล่มนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

01/31 ✓

(นายอำรุง จันทวานิช)

อธิบดีกรมวิชาการ

31 มกราคม 2543

การที่จะเป็นคนรู้หนังสือ

โดโรธี เมโนลกี ซึ่งเป็นผู้นำระยะแรกๆ ของแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติหรือแบบองค์รวม เคยเล่าประสบการณ์ที่เธอพบระหว่างนั่งเครื่องบินไปสาวายว่า เธอเห็นเด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ อายุประมาณ 4 ขวบ กำลังอ่านหนังสือ "หนูเอ๋ยหมวกแดง" โดโรธีจึงทักขึ้นว่า "นะ หนูกำลังอ่าน 'หนูเอ๋ยหมวกแดง' เด็กหญิงตอบว่า 'หนูยังไม่ได้อ่านนะ หนูดูแต่รูปให้หนูจำโรงเรียนก่อน หนูก็จะอ่านได้'

โดโรธีตอบว่า "บ้านดิวว่าหนูกำลังอ่านนะ"

เด็กหญิงพูดยืนยัน "หนูยังอ่านไม่เป็นนะ"

ต่อมาอีกพักใหญ่ๆ เด็กหญิงผู้นั้นก็หันมามองมาหาโดโรธีต่อไป โดโรธีเห็นเด็กหญิงพูดพิมพ์บางขณะอ่าน โดโรธีจึงพูดเบาๆ ว่า "หนูอ่านได้นี่ละ" เด็กหญิงตอบว่า "หนูยังอ่านไม่ได้หรอก หนูจำเขาเท่านั้น" โดโรธีก็เฝ้าสังเกตการอ่านต่อไป ก็เห็นว่า เด็กหญิงเปิดหน้าย้อนกลับและเพ่งดูที่ตัวหนังสือ มีอะไรที่รูปภาพ โดโรธีจึงพูดว่า "นะ หนูก็อ่านได้แล้วละ" เด็กหญิงตอบอย่างอ่อนใจว่า "หนูอ่านได้ตอนมีโมเดลิชวเท่านั้น"

พวกเราชอบเรื่องนี้ของโดโรธีมาก เพราะในฐานะที่เป็นครูภาษา เราต้องการช่วยให้เด็กรู้ตัวเองในฐานะเป็นนักอ่าน เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนเด็กมีประสบการณ์ในการอ่านมาก่อนแล้ว เด็กอ่านเครื่องหมายจราจร เด็กอ่านป้ายหรือยาสิทธิที่ใช่ เด็กสามารถบอกชื่อร้านแมคโดนัลด์ได้แต่ไกลหน้าที่ของครูอย่างพวกเรามีใช่สอนการอ่านเป็นวิชา แต่ควรจะช่วยให้เด็กได้รู้ว่าตนเองอ่านอะไรได้แล้ว และช่วยให้เด็กได้รู้จักตัวหนังสือที่มีความหมายและที่คุ้นเคย

จูดีธ สลอสเตอร์ เคยกล่าวยืนยันว่าวิธีการสอนอ่านให้่ายวิธีหนึ่ง คือ การอ่านหนังสือที่เด็กทายได้ (predictable books) มีเด็กคนไหนบ้างที่อ่านหนังสืออมาร์ดินชื่อ “บรวาน์แบร์ บรวาน์แบร์” และชองกอสและสาส์นชื่อ “จันไม่กลัวเลย” หลังจากที่ได้มีประสบการณ์การอ่านหนังสือร่วมกัน (shared book experience) แล้วอ่านหนังสือสองเล่มนี้ไม่ได้ เมื่อพวกเราและลินน์ไวต์ส คิดคำ “หนังสือที่ทายได้” ขึ้น เราก็ไม่คาดว่าได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เราเพียงแค่ต้องการจะให้ชื่อหนังสือช่วยให้การเรียนอ่านของเด็กง่ายขึ้น หนังสือทายได้จะมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. มีรูปภาพประกอบตัวหนังสือชัดเจน
2. จะมีกลุ่มคำในหน้าหนึ่งที่จะปรากฏซ้ำ ๆ ในหน้าอื่น ๆ
3. ภาษาที่ใช้ถึงเป็นภาษาเขียน แต่ควรให้มีลักษณะเป็นธรรมชาติเหมือนภาษาพูด
4. เรื่องในหนังสือจะเป็นเรื่องที่ปรากฏในชีวิตจริง เช่น นกบิน กลับรัง ดูแมลงไปในกอหญ้า
5. กลุ่มคำจะมีจังหวะที่ช่วยให้การอ่านน่าสนใจขึ้น

ลินน์ ไวต์ส ได้รวบรวมรายชื่อหนังสือทายได้นี้ พร้อมทั้งเสนอกิจกรรมที่ครูจะใช้สอนประกอบในการสอนประจำวัน กิจกรรมเหล่านี้จะจัดขึ้นประกอบการสอนอ่านร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีการเลียนแบบการเล่านิทานก่อนนอนหรือการอ่านบนตัก (lap reading) ที่พ่อแม่ทำให้เด็กก่อนที่เด็กมาโรงเรียน หนังสือทายได้นี้มักจะเป็นหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) เพื่อเด็กนักเรียนในชั้นหลาย ๆ คนได้เห็นภาพและตัวหนังสือชัดเจนเมื่อมีการอ่านดัง ๆ ร่วมกัน เทคนิคการสอนอ่านร่วมกันนี้ช่วยให้เด็กคิดคาดในใจถึงคำที่ทายได้ และเป็นที่เข้าใจได้ และทำให้รู้จักตัวหนังสือเพิ่มขึ้น

ครูระดับปฐมวัย หรือครูการศึกษาพิเศษและครูที่เพิ่งเริ่มสอนเด็ก
ตลอดจนครูที่ผ่านทางการสอนจะได้ประโยชน์จากหนังสือ "สอนอ่าน
เขียนด้วยนิทานภาพร่วมกัน" ของจูดิธ สลอตเทอร์ หนังสือเล่มนี้จะช่วย
แนะนำถึงวิธีการใช้หนังสือท่ายได้ ในฐานะเป็นเครื่องมือในการสอนอ่าน
และเขียน และในการหาความรู้ในวิชาต่างๆ ในหลักสูตร ที่ยังจะช่วยให้
ครูมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติมอย่างกว้างขวาง
และด้วยวิธีนี้ครูก็จะกลายเป็นนักพัฒนาหลักสูตรที่มีกระบวนการเรียนการสอน
ของตนเอง

เจน เคคเคอร์ ครูชั้นประถมศึกษาที่ 1 จากเมืองโคลัมเบีย รัฐมิสซูรี
มักจะตั้งต้นปีการศึกษาทุกปีด้วยหนังสือท่ายได้ ที่เป็นเรื่องของเด็กชายคน
หนึ่งที่ป่วยนอนขมอยุ่บนเตียง เลขไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกสนาน ก่อน
ที่ครูจะเริ่มการอ่านร่วมกัน ครูจะถามถึงประสบการณ์ภูมิหลังของนักเรียน
โดยให้ดูภาพและให้ท่ายว่าทำไมเด็กชายคนนั้นนอนขมอยุ่บนเตียง นักเรียน
ชั้นประถมหนึ่งจะเข้ามาดูภาพใกล้ๆ และเห็นจุดแดงๆ บนใบหน้าของ
เด็กชาย เด็กก็จะท่ายว่าเด็กชายในภาพเป็นหัดหรืออีสุกอีใส และเด็กก็จะ
อภิปรายทำนายถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในหนังสือ มีอยู่ปีหนึ่งที่แปลกไป
เมื่อเด็กมาดูภาพใกล้ๆ แล้ว นานานผู้ที่มีความรู้รอบตัวเกี่ยวกับเหตุการณ์
โลกปัจจุบันมาก นานานกลืนหายใจแล้วพูดว่า "เขาเป็นเอดส์"

พวกเราหวังว่าผู้อ่านจะได้พบกับความสุขจากการสอนอ่านด้วย
หนังสือท่ายได้ในเล่มนี้ เช่นเดียวกับที่ เจน เคคเคอร์ มีความสนุกสนาน
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาด้วยหนังสือท่ายได้

เจอโรม ซี ฮาร์วีย์
แคโรลีน แอต เบิร์ด
มหาวิทยาลัยอินเดียนา

เมื่อเร็วๆ นี้ นักการศึกษาได้เรียนรู้เป็นอย่างมากเกี่ยวกับการเริ่มเรียนรู้ภาษา (emergent literacy) โดยสังเกตวิธีการที่เด็กได้ภาษาตามธรรมชาติ นักการศึกษาเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เช่น ถ้าเด็กมาจากร้านที่เห็นคุณค่าของวรรณคดีและการอ่าน ที่ยังมีกิจกรรมการอ่านนิทานให้ฟังก่อนนอนทุกวัน เด็กเหล่านี้จะสนใจตัวหนังสือและจะเรียนรู้การอ่านเขียนได้เร็วกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์เช่นนี้ จากความรู้นี้เองจึงเริ่มนำเข้ามาใช้เป็นวิธีการสอน ปัจจุบัน ครูของเด็กเล็ก ๆ จะได้รับคำแนะนำให้จัดสิ่งแวดล้อมและเทคนิคต่าง ๆ ที่จะสอนให้เด็กเรียนรู้ภาษาเพิ่มไปจากสิ่งที่เด็กเรียนรู้มาแล้ว

กระบวนการและกิจกรรมที่บรรยายในหนังสือเล่มนี้ จะแสดงถึงวิธีการที่ใช้หนังสือเป็นศูนย์กลางในการช่วยให้เด็กเรียนอ่านจากประสบการณ์การอ่านร่วมกัน เครื่องมือสำคัญของการสอนแนวนี้คือ หนังสือทาบได้ ซึ่งมักอยู่ในรูปหนังสือเล่มใหญ่ ที่ครูเป็นต้นแบบการอ่านให้แก่เด็กที่ขึ้นจากเวลาการอ่านออกเสียงด้วยกันก็จะนำไปสู่ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมที่ช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของตัวหนังสือที่จะสามารถนำไปใช้ได้ เด็กๆ ชอบฟังเรื่องจากหนังสือทาบได้ ซึ่งมีกิจกรรมประกอบอันช่วยให้เด็กสนใจและปรารถนาจะรู้ความหมายของตัวหนังสือที่พิมพ์ แนวการสอนเช่นนี้เป็นแนวการสอนภาษาในระดับชั้นปฐมวัยหรืออนุบาลศึกษาในการใช้วรรณกรรมเริ่มเรียนภาษาที่สำนักพิมพ์ต่างๆ จัดพิมพ์ขึ้น

หนังสือ "สอนอ่านเขียนด้วยนิทานภาพร่วมกัน" นี้มุ่งหมายสำหรับครูผู้สอนหรือบุคลากรที่ทำงานกับเด็กอายุ 3-8 ปี ข้อมูลสมมติในหนังสือยังเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ บรรณาธิการ ผู้บริหารโรงเรียน นิสิตนักศึกษา นักทัศนศึกษาด้วย กิจกรรมที่แนะนำในหนังสือนี้มุ่งใช้กับเด็กเริ่มเรียนรู้การอ่าน

(emergent readers) และเด็กที่กำลังพัฒนาการอ่าน (developing readers) ครูของนักเรียนชั้นโตกว่านี้ที่มีปัญหาการอ่าน การเขียน ก็จะสามารถนำข้อมูลและกิจกรรมนี้ไปใช้ได้

ในบทที่หนึ่งจะกล่าวโดยทั่วไปว่าเด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาอย่างไร และกล่าวถึงวิธีการจัดประสบการณ์การอ่านร่วมกันที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก บทที่สองจะบรรยายถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำหนังสือเข้ามาในชั้นเรียน ส่วนกิจกรรมวิธีการใช้หนังสือโดยละเอียดจะกล่าวถึงในบทที่สาม บทที่สี่จะเน้นถึงกิจกรรมการเขียน บทที่ห้าจะกล่าวถึงวิธีการที่การนำประสบการณ์การอ่านร่วมกันไปบูรณาการในการวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร บทที่หกบรรยายถึงสองเรื่องคือแนวคิดของการจัดชั้นเรียน และการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน

ความสามารถในการอ่านและเขียน เป็นของขวัญสำคัญที่สุดที่ครูและพ่อแม่จะให้ป็นของขวัญแก่เด็ก ผู้เขียนเชื่อว่าประสบการณ์การอ่านร่วมกันเป็นวิธีการที่ดีและได้ผลที่สุดวิธีหนึ่งในการช่วยให้เด็กเป็นนักอ่านและนักเขียน เด็ก ๆ ควรจะได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้สึกที่ดีต่อหนังสือและการอ่าน ซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่นใจซึ่งช่วยในการเรียนในขั้นต้นและขั้นต่อไป

จูดีธ สลอคเกอร์
มอลทรีล แคนาดา

คำปรารภ •

บทนำ ๔

1 ทำไมต้องมีประสบการณ์การอ่านหนังสือร่วมกัน 1

2 วิธีการตั้งต้น 16

3 การติดตามผล 35

4 สู่การเขียน 52

5 การอ่านในทุกวิชาหรือหลักสูตร 66

6 จัดเวลาอ่าน 78

คณะผู้จัดทำ 122

บทที่หนึ่ง

ทำไมต้องมี ประสบการณ์ การอ่านหนังสือ ร่วมกัน

ไต้กหลายคนรู้จักหนังสือและตัวหนังสือก่อนที่จะได้รับการสอนอย่างเป็นทางการในโรงเรียน เพราะพ่อแม่หรือคนอื่นๆ เคยอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กก็จะเรียนรู้แบบพฤติกรรมการณ์การอ่าน และอ่านหนังสือเล่มโปรดจากความจำ ซึ่งอ่านได้ถูกต้องทุกคำอย่างมหัศจรรย์ (โตเก, ๑๙๘๕) เด็กเห็นรายการโฆษณาจากโทรทัศน์และเริ่มสัมพันธ์ชื่อสินค้า สิ่งผลิตภัณฑ์ตัวหนังสือ เด็กเห็นเครื่องหมายจราจรและชื่อร้านค้า ซึ่งเท่ากับเด็กได้เห็นตัวหนังสือในสิ่งแวดล้อม ชื่อมูลเกี่ยวกับเสียงตัวหนังสือนั้น เด็กจะเห็นมากมายในชีวิตประจำวัน และจะ

รับรู้ ข้อมูลได้ไวมาก เด็กจะเริ่มทำเสียงและเขียนเพื่อสื่อสารตามแนวของคนเอง

เมื่อไม่นานมานี้ นักการศึกษาได้เรียนรู้มากมายถึงขั้นต้น ๆ ของพัฒนาการด้านการรู้ภาษาของเด็ก โดยการสังเกตเด็กขณะใช้และรับรู้ภาษาตามธรรมชาติ ตัวอย่าง เช่น เดอร์คิน (Durkin, 1966, 1974) แจคสัน (Jackson, 1988) ปินเซน (Pinsent, 1988) และทอเรีย (Torrey, 1979) ได้ศึกษาเด็กที่อ่านหนังสือได้ก่อนเข้าเรียน เด็กเหล่านี้เฝ้าอยากรู้อยากเห็นและคุ้นเคยกับเรื่องหนังสือและถ้อยคำ พ่อแม่ก็สนับสนุนเมื่ออ่านหนังสือนาน ๆ เช่น หนังสือนิทาน กระดาษ ดินสอเทียน สีชอล์ก ให้เด็กอ่านและขีดเขียน และเมื่อเด็กยังเล็ก ๆ พ่อแม่เหล่านี้จะอ่านหนังสือให้เด็กฟังเสมอ

การอ่านหนังสือให้เด็กฟังไม่เพียงแต่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ภาษาในโรงเรียนได้เร็วแล้ว เวลส์ (Wells, 1980) ยังพบว่าการให้เด็กได้ฟังและรู้เรื่องนิทานจะช่วยให้เด็กเข้าใจโลกมากขึ้น โดยการโยงเหตุการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน เบิร์ค (Berk, 1980) ระบุถึงประโยชน์ที่หนังสือมีส่วนในการพัฒนาสติปัญญาเด็กดังนี้

- เรื่องราวนิทานจะช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม
- หนังสือนิทานช่วยสนองความต้องการด้านสุนทรียะและความรู้ให้แก่เด็ก
- เด็กพัฒนาความสามารถในการรู้เรื่องราวจากหนังสือนิทาน ทำให้เล่าเรื่องโดยใช้คำพูดของตนเอง หรือแต่งเรื่องขึ้นใหม่

ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดในการอ่านหนังสือให้เด็กเล็กๆ ฟังคือ การกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ฮอลล์ (Hall, 1981) กล่าวว่า "การได้รู้จักคุ้นเคยกับรูปแบบการแสดงออกที่ใหม่และสร้างสรรค์ของนักประพันธ์ดี ๆ เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาภาษาในระดับประถมศึกษา

การใช้วรรณกรรมกับเด็กควรมุ่งหมายให้เด็กได้ฟังและอ่านสิ่งที่ดีที่สุด และให้เด็กได้แสดงออกซึ่งการคิด"

โดยสรุปเมื่อเด็กฟังนิทานและเห็นหนังสือจากที่ต่าง ๆ ทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียนตั้งแต่ปฐมวัย เด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนอ่าน และเขียน ทั้งยังได้พัฒนาทักษะการคิดอย่างกว้างขวาง ส่วนเด็กที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาและหนังสือที่บ้าน ก็ควรจะได้รับประสบการณ์ เหล่านี้ในโรงเรียน ในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงหลักปฏิบัติและทฤษฎีของ ประสบการณ์การอ่านร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสอนอ่านและเขียน

การอ่านหนังสือร่วมกันคืออะไร

โฮลดาเวย์ (1979) ได้เล่าในหนังสือพื้นฐานของการรู้หนังสือ (The Foundations of Literacy) ว่าการอ่านร่วมกันหรือครูอ่านหนังสือให้ เด็กฟังโดยเด็กร่วมอ่านด้วยนี้ เป็นวิธีการที่ครูชั้นเด็กเล็ก ๆ ในประเทศ นิวซีแลนด์ใช้ โดยได้แนวคิดจากประเด็นการอ่านหนังสือให้ฟังก่อนนอน โฮลดาเวย์กล่าวว่า ช่วงเวลาที่ครูอ่านออกเสียงให้เด็กฟังเป็นช่วงเวลาที่ดี เยี่ยมสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างครูกับนักเรียน ในแง่ของ เด็กก็เป็นเวลาที่เด็กอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นสุขและปลอดภัย ซึ่งปกติ กิจกรรมนี้จะเกิดระหว่างพ่อแม่กับเด็ก แต่ในสภาพโรงเรียนครูนิวซีแลนด์จะ ทำหนังสือนิทานให้เป็นหนังสือเล่มใหญ่ที่หาฉบับหายากยิ่ง ไม่เพื่อให้เด็กทั้งชั้น ได้เห็นภาพ และตัวหนังสือ กิจกรรมช่วงนี้ก็สร้างบรรยากาศที่เป็นความสุข และปลอดภัยให้แก่เด็ก

กระบวนการอ่านหนังสือร่วมกันเป็นกระบวนการอย่าง ๆ ครูใช้หนังสือ เด็กที่ทำเป็นเล่มขนาดใหญ่หาฉบับหายากยิ่ง แล้วครูทำตนเป็นตัวแทน การอ่านให้เด็กโดยชี้ไปที่คำขณะที่อ่านคำนั้น นักเรียนจะคุ้นเคยกับข้อความ ตัวหนังสือ และครูส่งเสริมให้เด็กช่วยกันทายคำหรือในวลีต่อไป หรือทายว่า

ในเรื่องนั้นอะไรเกิดขึ้นต่อไป หรือทั้งครูและเด็กอ่านด้วยกัน ในขณะที่มีเด็ก
หนึ่งคนผลัดกันออกไปชี้คำที่อ่าน

เมื่อก่อนนี้ครูจะต้องทำหนังสือเล่มใหญ่เออร์ แต่ปัจจุบันมีสำนักพิมพ์
หลายแห่งได้พิมพ์หนังสือเล่มใหญ่ขึ้น บางบริษัทถึงกับทำเป็นแผ่นใสเพื่อ
ใช้กับจอข้ามศีรษะเพื่อให้เห็นตัวหนังสือที่ใหญ่ขึ้น แม้จะมีสื่อสิ่งผลิตจาก
ท้องตลาดมากขึ้น แต่ครูและนักเรียนก็ยังนิยมทำเรื่องนิทานที่นิยมชมชอบ
เป็น **หนังสือเล่มใหญ่** หรือ **รถไฟหนังสือ** กันเอง อนึ่ง ข้อความจาก
แหล่งอื่น เช่น บทกลอน เพลงคำคล้องจอง ปริศนา และประสบการณ์ภาษา
อื่น ๆ ก็อาจนำมาเขียนบนแผ่นแผ่นภูมิใหญ่ ซึ่งจะเป็นสื่อการอ่านเพิ่มขึ้น

ยังมีวิธีการอื่นในการสอนอ่านและเขียนให้เด็กเล็ก ๆ อีก ออเคอร์แมน
(Aukerman, 1971) ได้รวบรวมไว้ถึง 76 โปรแกรม แต่การอ่านหนังสือ
ร่วมกันเป็นวิธีที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด เพราะวิธีนี้ให้บรรยากาศ
ที่อบอุ่น ปลอดภัย และนักเรียนสามารถพัฒนาจากผู้ฟังเป็นผู้อ่านได้
เรื่องราวในเรื่องที่อ่านก็เป็นพื้นฐานของกิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กเกิดการ
เรียนรู้ด้านต่าง ๆ

ก้าวขึ้นสู่การอ่าน

เคลย์ (Clay, 1979) ได้ระบุถึงทักษะ 4 อย่างที่เด็กต้องมีการ
ที่จะเรียนรู้เพื่อที่จะอ่านอย่างได้ผลคือ

หนึ่ง เด็กจะต้องสามารถพูดและฟังได้ สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้
และเข้าใจเรื่องราวที่อ่านให้ฟัง แอนเดอร์สัน (Anderson et.al., 1985)
เสริมว่าเด็กควรจะมีคำศัพท์พื้นฐานเพียงพอที่จะพูดอภิปรายถึงสิ่งที่รู้และ
สิ่งที่เห็นได้

สอง ทักษะการรับรู้ด้วยสายตาควรพัฒนาพอสมควร เพราะการที่
จะอ่านได้ เด็กจะต้องสามารถวิเคราะห์สิ่งที่เห็นได้ และเด็กควรมีความ

เข้าใจด้วยว่าตัวหนังสือนั้นสื่อสารข้อความได้

สาม เด็กจำเป็นต้องเริ่มเข้าใจถึงความคิดรวบยอดของคำ และ รู้จักว่าคำศัพท์และชื่อที่พูดกันนั้นมีตัวหนังสือเป็นตัวแทน เช่น คำว่า “หมา” เป็นคำที่แสดงถึงสัตว์สี่เท้ามีขน การที่ให้อ่านคำว่า “หมา” เป็นตัวแทนของ ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม จะเป็นการยากสำหรับเด็กส่วนใหญ่

สี่ เด็กที่เรียนรู้ที่จะสัมพันธ์ระหว่างมือและตา เช่น ในภาษาไทยเด็กจะรู้ว่า การอ่านจะดูจากซ้ายไปขวา และจากบนสู่ล่าง อนึ่ง ความสัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหว และความสามารถในการทรงตัวของ เด็กก็เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการของการเรียนอ่าน

ในขณะที่ทักษะทั้งสี่พัฒนาขึ้นตามอายุและการฝึกฝนของเด็ก บางคนจะรู้รอบมากกว่าเด็กอื่น เด็กบางคนมาโรงเรียนโดยมีประสบการณ์ อย่างกว้างขวาง แต่บางคนอาจจะมีประสบการณ์น้อยมาก เช่น ไม่มี ประสบการณ์กับหนังสือเลย มีคำศัพท์และสำนวนจำกัด การอ่านร่วมกัน จะช่วยให้เด็กที่มีประสบการณ์น้อยได้พัฒนาคำศัพท์พื้นฐานและทักษะใน ภาษาพูด วิธีสอนแบบนี้จะช่วยให้เด็กเห็นเรื่องราวจากตัวหนังสือ และเมื่อ ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านโดยครูชี้คำในหนังสือเล่มใหญ่ขณะที่อ่าน เด็กก็จะเริ่มคุ้นกับตัวอักษรและหน้าหนังสือ

เด็กหลายคนมาโรงเรียนโดยมีประสบการณ์ภาษาอย่างกว้างขวาง เด็กรู้จักตัวอักษรบางคำและรู้จักคำบางคำ เช่น ชื่อของตัวเอง ชื่อของญาติ พี่น้อง หรือคำอื่นที่พบเห็นในสิ่งแวดล้อม สำหรับเด็กเหล่านี้วิธีการสอน แบบอ่านร่วมกันก็ช่วยให้เด็กได้พัฒนาวิธีการอ่านได้มากขึ้น วิธีการสอน จะเน้นยุทธวิธีให้เด็กทายและเข้าใจเรื่องราว กิจกรรมอื่นๆ ที่ตามมาจะ ช่วยเด็กให้สนใจติดตามทำความเข้าใจกับเรื่องและสร้างนิทานของตนเอง

หนังสือสำหรับเด็กที่มีอยู่เป็นจำนวนมากและหลากหลายในท้องตลาด จะช่วยให้ครูสามารถเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของ

นักเรียนได้ทุกระดับ หนังสือท่ายได้ที่มีคำซ้ำ ๆ จะเหมาะกับเด็กที่พัฒนาการทางภาษาช้าและเด็กที่บกพร่องทางการเรียน คูมพ์ (Coombs, 1987) ได้เปรียบเทียบวิธีการสอนโดยอ่านให้ฟังเพื่อความเพลิดเพลินอย่างเดียวกับอีกแบบที่ใช้หนังสือเล่มใหญ่และสอนโดยวิธีอ่านร่วมกัน คูมพ์พบว่าเด็กส่วนใหญ่จะสนใจและตื่นเต้นกับหนังสือเล่มใหญ่ และสามารถเล่าเรื่องย้อนกลับและจำเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือได้มากกว่า ส่วนเด็กปานกลางและเด็กช้าจะมีปฏิกิริยาตอบสนองทางบวกกับวิธีการสอนแบบอ่านร่วมกันมากกว่า คูมพ์จึงเสนอแนะว่า ควรจะใช้วิธีการสอนแบบอ่านร่วมกันให้มากในขั้นต้นของการที่จะพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับกระบวนการอ่าน

สาเหตุที่วิธีการสอนแบบอ่านร่วมกันได้ผลกับเด็กหลายประเภทนั้นเป็นเพราะวิธีสอนแบบนี้ใช้ความสามารถหลายอย่างของเด็กเมื่ออยู่ เด็กอายุ 5-6 ปี มีความจำด้านภาษาดี สามารถจำเพลง คำกลอน หรือแม้แต่คำโฆษณาหลังจากที่ได้ฟังเพียงสองสามครั้งได้ ความสามารถนี้จะช่วยให้เด็กสามารถจำข้อความในหนังสือเล่มใหญ่ พอเปิดหน้าหนังสือ เมื่อเด็กเห็นรูปภาพก็สามารถจำข้อความในหนังสือหน้านั้นได้ และระหว่างที่เด็กฟังครูอ่าน ได้เห็นแบบอย่างทีครูชี้แต่ละคำที่อ่าน เด็กจะเริ่มสนใจสัญลักษณ์ที่สัมพันธ์กับเสียง แมคคราเคน (McCracken, 1972) สรุปว่า **ขั้นที่หนึ่ง** เด็กจะชอบหนังสือและนิทาน **ขั้นที่สอง** เด็กจะเรียนรู้ว่าเด็กเข้าใจหนังสือได้ **ขั้นที่สาม** เด็กเรียนรู้ที่จะรู้จักคำของตัวหนังสือ และในทุกขั้นตอน ครูจะส่งเสริมและชมเชยพฤติกรรมที่ดีที่ทำทำคล้ายอ่านได้ของเด็ก ซึ่งเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดีให้แก่เด็ก

สิ่งสำคัญของวิธีการสอนอ่านร่วมกันคือ การสอนตามลำดับขั้น กล่าวคือ ขั้นที่หนึ่ง เด็กรู้จักหนังสือทั้งเล่ม หลังจากนั้นครูจึงค่อย ๆ ให้นักเรียนรู้จักส่วนต่างๆ ของหนังสือ เช่น ได้เห็นประโยค ต่อไปให้เห็นคำในประโยคและตัวอักษรในคำ กูดแมน (Goodman, 1986) ให้เหตุผลดังนี้

ภาษาเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้จากส่วนใหญ่ทั้งหมดก่อนแล้วจึงจะถึงส่วนย่อยต่าง ๆ เวลาเราพูดเราจะพูดทั้งหมด ต่อไปเราจึงจะเห็นส่วนย่อยต่าง ๆ และโยงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยให้เป็นส่วนรวมใหญ่ทั้งหมด ส่วนรวมทั้งหมดมีความหมายมากกว่าการนำส่วนย่อย ๆ มารวมกัน คุณค่าของส่วนย่อยแต่ละส่วนจะมีคุณค่าในการกล่าวทั้งหมดเป็นส่วนรวม

ประโยชน์ของหนังสือทายได้

หนังสือนิทานเด็ก ๆ เล่นได้ก็ใช้ในวิธีการสอนอ่านร่วมกันได้ แต่หนังสือทายได้จะเป็นที่นิยมมากที่สุด หนังสือทายได้จะมีคำพูดง่าย ๆ และซ้ำ ๆ กัน มักถามกันเป็นชุด นอกจากนี้นี่ยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างตัวหนังสือและภาพ ความคิดรวบยอดในหนังสือควรอยู่ในระดับที่เป็นที่เข้าใจของเด็ก อรรถประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นช่วยให้เด็กเข้าใจภาษาหนังสือจากหนังสือประเภทนี้ นริศจี (Bridge, 1979) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือทายได้ในการสอนอ่านให้แก่เด็กเริ่มเรียนว่า

หนังสือทายได้จะให้รูปแบบการอ่านแก่เด็ก โดยใช้วิธีการอ่านของผู้ที่อ่านได้แล้วคือมีการเคาหรือทาย สั้นนิชฐาน เมื่อเด็กเริ่มอ่านและสามารถทายคำและความหมายในเรื่องที่อ่านได้ โดยสัมพันธ์กับการเห็นเด็กก็ได้ใช้ทักษะพื้นฐานของการอ่านแบบจิตภาษาศาสตร์ในการเคา

แบบแผนของภาษาที่ใช้ในหนังสือทายได้มี 4 ประเภทคือ **หนึ่ง** คำซ้ำ ๆ **สอง** ข้อความที่ซ้ำซ้อน ๆ เพิ่มขึ้น **สาม** เหตุการณ์ที่เรียงลำดับ และ **สี่** เป็นสร้อยหรือบทกลอนจังหวะซ้ำกัน

ตัวอย่างประเภทที่หนึ่ง เช่น ในเรื่องแมวของพระราชา แต่ละตอนก็จะลงท้ายว่า “แล้วแมวก็ไม่ยอมลงจากกำแพง” จะมีซ้ำ ๆ เช่นนี้ ๓ ครั้ง

ตัวอย่างประเภทที่สอง คำซ้ำจะมีซ้อนขึ้นจากแต่ละตอน เช่น กลอน

This is the house that Jack built.

ตัวอย่างประเภทที่สาม ได้แก่ เนื้อเรื่องที่มีการกระทำซ้ำๆ เช่น เรื่อง The Very Hungry Caterpillar

ตัวอย่างประเภทที่สี่ ที่เป็นกลอนหรือคำคล้องจองซ้ำๆ ได้แก่ หนังสือชุด Dr. Seuss

หนังสือท่ายได้เล่มหนึ่งอาจจะมีคำซ้ำหลายประเภทก็ได้

แบบอย่างคำพูดที่คุ้นเคยจะช่วยให้เด็กสนใจ ซึ่งทำให้หนังสือท่ายได้เป็นสื่อการสอนอ่านที่เหมาะสม

บริดจ์, วินograd และ เฮลีย์ (Bridgd, Winograd and Haley, 1983) ได้ทดลองกับเด็กชั้นประถมปีที่หนึ่ง 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งสอนอ่านโดยวิธีอ่านร่วมกันและใช้หนังสือท่ายได้ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งสอนโดยใช้หนังสือแบบเรียนตามปกติ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่สอนโดยวิธีอ่านร่วมกันจะรู้จักคำต่างๆ มากกว่านักเรียนที่เรียนจากแบบเรียน สรุปได้ว่าการสอนโดยวิธีอ่านร่วมกันและใช้หนังสือแบบท่ายได้ มีผลต่อการสอนและช่วยให้เด็กเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ

องค์ประกอบของภาษา

การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางภาษาเด็ก มิใช่เป็นวิชาที่แยกออกมา (Anderson et al., 1985) ในการสร้างโปรแกรมการสอนภาษาแก่ผู้เริ่มเรียน องค์ประกอบทั้งหมดของภาษาได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน จึงเป็นเรื่องสำคัญ วิธีการสอนแบบอ่านร่วมกันจะช่วยพัฒนาทักษะภาษาด้านต่างๆ แต่ละด้านดังต่อไปนี้

การฟัง การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นวิธีการที่ดีในการฝึกฝนทักษะการฟัง คลาร์ก (Clark, 1976) กล่าวว่า “การอ่านซ้ำให้เด็กฟังมีคุณค่ามาก เพราะไม่เพียงแต่จะช่วยให้เด็กเริ่มสังเกตแบบแผนของภาษา แต่ยังจะนำไปสู่การเรียนรู้การสะกดคำและรู้จักคำศัพท์พื้นฐาน” เมื่อเด็ก

คุ้นเคยกับเรื่องราวและสามารถเดา หรือทายคำหรือวลีต่างๆ ในหนังสือได้ เด็กก็จะเพิ่มความเข้าใจในการฟังด้วย และถ้าเด็กอ่านออกเสียงพร้อมกับคนอื่น เด็กก็จำเป็นต้องตั้งใจฟังด้วยว่าตนอ่านตรงกับผู้อื่นหรือไม่

การพูด วิธีการสอนแบบอ่านร่วมกันช่วยให้มีส่วนร่วมในการพูดออกเสียง เด็กจะตอบคำถามและทายคำหรือวลีที่อยู่ถัดไป เดวว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น เล่าเรื่องย้อนกลับหรือเล่าเรื่องโดยใช้คำของตนเอง หรือมีส่วนร่วมในการอ่านออกเสียงเป็นหมู่ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยพัฒนาทักษะการพูดของเด็ก

การอ่าน ประสบการณ์การอ่านร่วมกันจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน เพราะนักเรียนได้คุ้นเคยกับเรื่องทั้งหมดก่อน แล้วพร้อมที่จะสนใจกับส่วนย่อยของเรื่องได้ ครูจัดกิจกรรมสอนทักษะการอ่านเป็นจุดเฉพาะได้ เช่น ปิดข้อความอื่นๆ เหลือแต่คำถามที่จะถามเด็กว่าอ่านว่าจะไร หรือชี้ให้อ่านเป็นคำๆ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้เด็กเริ่มสนใจ ตัวหนังสือแทนที่จะอ่านไปตามความจำแบบนกแก้วนกขุนทอง

การเขียน ถึงแม้ประสบการณ์การอ่านร่วมกันจะมีได้ช่วยพัฒนาการเขียนโดยตรง แต่มีส่วนสนับสนุนทางอ้อมมาก เช่น นักเรียนเขียนเรื่องจากเรื่องที่ได้อ่านร่วมกัน โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979) กล่าวว่า ศัพท์และคำไวยากรณ์จะปรากฏในผลงานเขียนของนักเรียน นอกจากนี้ครูยังสามารถพัฒนาทักษะการเขียนให้นักเรียนโดยใช้แนวหนังสือที่ทายได้และที่ซ้ำๆ กัน วิธีนี้นอกจากจะช่วยการเขียนแล้วยังจะช่วยการอ่านอีกด้วย เด็กจะคิดวิธีการเขียนสะกดคำขึ้นเองโดยอาศัยความรู้จากเรื่องการสะกดตัวและการผัน ถิ่นตอนนี้เป็นระยะที่นักเรียนจะเริ่มวิเคราะห์ส่วนย่อยของคำอย่างมีความหมาย และการฝึกเด็กให้เป็นนักเขียน เด็กก็ได้มีส่วนร่วมโดยตรงด้วยตนเอง ในการเรียนในการจัดประสบการณ์การอ่านร่วมกัน นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องของภาษาและพัฒนาทักษะในการรู้ภาษา

กิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาจากการที่ครูอ่านให้ฟังจะช่วยพัฒนากทักษะภาษา และยังนำไปใช้บูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรด้วย

การฝึกฝนการอ่าน

สมิธ (Smith, 1978) กล่าวว่า “เด็กจะอ่านได้ก็โดยการอ่านจริง ๆ” เป็นคำพูดง่าย ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้ง การอ่านได้ของเด็กจะขึ้นอยู่กับ ปริมาณของเรื่องและเวลาที่เด็กใช้ในการอ่าน และการที่เด็กออกเสียงใน ประสบการณ์การอ่านร่วมกัน ก็เป็นโอกาสที่เด็กได้รู้จักหนังสือวรรณกรรม และสภาพการอ่านแบบต่าง ๆ

หลังจากที่ครูอ่าน “หนังสือเล่มใหญ่” กับนักเรียนในประสบการณ์ การอ่านร่วมกันแล้ว ครูจัดเก็บเสียงที่อ่านเพื่อให้เด็กได้ฝึกอ่านและฟัง ด้วยตนเองอีกหลาย ๆ ครั้ง เด็ก ๆ จะชอบฟังเรื่องที่ตนโปรดซ้ำแล้วซ้ำอีก ปรากฏการณ์จากการอ่านหนังสือร่วมกันนี้คือ เด็กจะมีหนังสือเล่มโปรด ของตนเองหลายเล่ม ซึ่งนำทางไปสู่การเป็นนักอ่านและนักเขียนต่อไป (Holdaway, 1984 : 20) อนึ่ง เมื่อเด็กเข้าใจและรู้เรื่องในหนังสือแล้ว ตัวอักษรที่ไม่คุ้นเคยก็จะเริ่มเป็นที่คุ้นเคยขึ้น ครูจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือ รายบุคคล เพื่อฝึกทักษะการอ่านของเด็กในหนังสือที่เด็กคุ้นเคย

นอกจากนี้ ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องแล้วครูเขียนตามที่เด็กบอก เรื่องเหล่านี้ทำเป็นหนังสือเล่มใหญ่ให้อ่านได้ การทำหนังสือเล่มใหญ่เอง จะช่วยให้มีหนังสือสำหรับอ่านมากขึ้น หนังสือเล่มใหญ่อาจจะทำจาก นิทานเรื่องราวที่มีอยู่ หรือจากกิจกรรมของนักเรียน แล้วจึงเขียนเป็นเรื่อง ซึ่งนอกจากจะช่วยฝึกทักษะอ่านเขียนแล้ว ยังทำให้นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจ ที่มีส่วนทำหนังสือเอง

การเรียนรู้ภาษาเป็นกิจกรรมสังคม

การเรียนรู้ภาษาเป็นกิจกรรมสังคมเพราะมีการพบปะโต้ตอบและจากการโต้ตอบช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์การอ่านร่วมกันเป็นกิจกรรมสังคม เพราะในตอนต้นครูทำงานกับนักเรียนทั้งชั้น โดยอ่านหนังสือให้ฟัง และทำกิจกรรมภาษาในส่วนของหนังสือ หลังจากนั้นนักเรียนจะจับกลุ่มเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือในบางกรณีเด็กอาจทำคนเดียว ครูจะให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เด็ก ตอบคำถามเด็ก และแนะนำกิจกรรมต่าง ๆ

ประสบการณ์การอ่านร่วมกันนี้อาจจะจัดเป็นกิจกรรมให้กับนักเรียนชั้นใด โดยให้นักเรียนที่เริ่มเรียนอ่านเหล่านี้จับคู่กับนักเรียนชั้นใด นักการศึกษาหลายคนพบว่าการให้เด็กโตช่วยเด็กเล็กในการฝึกอ่านเป็นรายบุคคลจะได้ผลดีมาก (Bloom, 1984; Cohen and Kulik, 1988; Fogarty and Wang, 1982; Labbo and teale, 1990) เด็กเล็กจะได้ข้อมูลย้อนกลับจากเด็กโตในฐานะการที่เป็นกันเอง ไม่ตึงเครียด เหมือนกับทำงานกับครู ทำให้เด็กมีผลการเรียนดีขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน ส่วนเด็กโตซึ่งเป็นผู้ช่วยสอนก็มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นและได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมในการอ่าน เทรลิส (Trelease, 1989) รายงานผลจากการที่โรงเรียนในเขตการศึกษาหนึ่งให้นักเรียนชั้น ป.5 ที่มีปัญหาการอ่านและต้องเรียนซ่อมเสริม ไปช่วยสอนนักเรียนชั้น ป.1 และ ป.2 ผลคือ นักเรียนชั้น ป.5 กลับมีความมั่นใจและมีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง เพราะนักเรียนชั้นเล็กมองเห็นว่ารุ่นพี่อ่านได้เก่ง

มาฟโรจีนและกาเลน (Mavrogenes and Galen, 1979) พบว่า โปรแกรมเด็กโตสอนเด็กเล็กที่ได้ผล จะใช้เวลาสอนครั้งละ 20-60 นาที สัปดาห์ละหลายครั้ง แต่โปรแกรมที่ใช้เวลาห่างกันนาน เช่น เดือนละหนึ่งครั้งปรากฏว่าได้ผลดีเหมือนกัน กิจกรรมในการสอนมีดังนี้

- เด็กเล็กอ่านให้เด็กโตฟัง
- เด็กโตอ่านให้เด็กเล็กฟัง
- เด็กโตเขียนเรื่องตามคำบอกของเด็กเล็ก
- เด็กโตและเด็กเล็กทำกิจกรรมภาษาร่วมกัน
- ใช้วิธีสอน “สะท้อนเสียง” เด็กโตอ่าน แล้วเด็กเล็กอ่านตาม
- เด็กโตช่วยเด็กเล็ก “ทำหนังสือ” สำหรับใช้ในห้องเรียน

เด็กโตที่จะเข้าโปรแกรมสอนเด็กเล็ก จำเป็นต้องได้รับการฝึกก่อน เช่น ชี้อ่าน ชี้อธิบายตามคำบอกแล้ว โดยปกติทั้งเด็กโตและเด็กเล็กมักจะเอาใจจริงเอาใจกับโปรแกรมนี้ เพราะฉะนั้นปัญหาพฤติกรรมจึงมีน้อยเกิดขึ้น

บทบาทของครู

กระบวนการสอนภาษาที่ดีจำเป็นจะต้องมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับเด็ก และกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก นักการศึกษาทั้งหลายตระหนักว่าการสอนภาษาที่ดีมีประโยชน์พื้นฐานจากมุมมองของผู้ใหญ่ ซึ่งคิดว่าการสอนให้อ่านได้จะมีขั้นตอนตามลำดับ แต่ควรจะมองจากมุมมองของเด็ก ซึ่งการที่จะอ่านเขียนได้จะต้องดูจากกระบวนการการเรียนรู้ของเด็ก (Holdaway, 1979) เมื่อครูมีปฏิกิริยาตอบสนองทางบวกเวลาที่เด็กพยายามอ่าน ก็เหมือนกับบรรยากาศปฏิกิริยาทางบวกที่พ่อแม่มีต่อลูกเมื่อลูกหัดพูด (Smith, 1973)

ไม่ว่าเด็กจะมีพื้นฐานความสามารถในการอ่านอย่างไร แต่ประสบการณ์การอ่านร่วมกันจะช่วยให้เด็กรู้สึกว่าจะมีความสำเร็จในการอ่าน เด็กๆ ขอบหนังสือที่เด็กสามารถทาสีวงหน้าได้ว่าจะมีข้อความอย่างไรในหนังสือที่ทายได้นั้น นอกจากนี้ การอ่านร่วมกันจะมีบรรยากาศที่อบอุ่น ไม่เครียด เพราะเด็กไม่จำเป็นต้องอ่านออกมาคนเดียว การอ่านร่วมกันทำให้เด็กรู้สึกว่าย่านได้ รู้สึกว่าตนมีความสำเร็จ การอ่านโต้ตอบของเด็กจะเริ่มจากการอ่านออกเสียงร่วมกัน เด็กที่อายุน้อย ไม่มั่นใจก็สามารถอ่าน

ไปได้ เพราะฉะนั้น ประสบการณ์การอ่านร่วมกันจึงสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่น ไม่ตึงเครียด และโดยกระบวนการที่ช่วยนักเรียนไปที่ละขั้น (Scaffolding) ครูจะสามารถช่วยให้นักเรียนอ่านได้เป็นอย่างดี ในขั้นแรก ครูอ่านให้เด็ก ฟังก่อนตลอด แล้วครูเป็นตัวแทนที่จะให้นักเรียนเลียนแบบการอ่าน ในการอ่านครั้งที่สอง ครูอ่านกับเด็ก แต่เมื่อถึงบางคำ ครูจะหยุดให้นักเรียนออกเสียงเอง และในการอ่านครั้งต่อไป ครูจะหยุดเป็นระยะ ๆ ให้นักเรียนอ่านเอง จนกระทั่งนักเรียนสามารถอ่านได้เองทั้งหมด

โดยสรุป ครูเป็นต้นแบบและช่วยนักเรียนจนกระทั่งอ่านได้เอง บทบาทของครูก็คือ จัดการให้เด็กได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่สนุกสนานและท้าทาย และให้นักเรียนรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง สเปนเซอร์ (Spencer, 1986) กล่าวว่า

“บทบาทของครูในบทเรียนแรก ๆ มิใช่การให้กฎเกณฑ์ แต่เป็นการเชิญชวนนักเรียนให้ร่วมกับผู้เล่าหนังสือ ทำให้หน้าหนังสือมีชีวิตขึ้นมา ถ้าคู่มือมีความเข้าใจว่ารูปภาพและตัวหนังสือมีความหมาย และเป็นที่น่าสนใจของนักเรียนแล้ว นักเรียนก็จะสามารถอ่านและเรียนรู้ได้อย่างมีความหมาย”

ในการนำประสบการณ์การอ่านร่วมกันไปใช้กับเด็กเริ่มเรียน ครูควรจะมี ความเข้าใจจุดมุ่งหมายของปฐมวัยศึกษาด้วย แมส (Mass, 1982) กล่าวว่า ในวัยแรกเริ่มเข้าโรงเรียน ประสบการณ์ปีแรกควรจะให้เด็กได้ รู้จักหนังสือและเรื่องราวของนิทาน ส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็ก และพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ประสบการณ์การอ่านร่วมกันจะช่วยเด็กปฐมวัยให้สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวที่ฟังและรู้จักกับหนังสือและการอ่านการเขียนได้

แนวทางที่ได้ผล

คณะกรรมการพัฒนาการรู้ภาษาและเด็กปฐมวัยของสมาคมการอ่านนานาชาติ ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสอนภาษาในระดับปฐมวัยไว้ดังนี้ (Strickland and Morrow, 1989 : 160-161)

- ภาษาทางบ้านที่เด็กนำมาโรงเรียนควรได้รับการยอมรับนับถือ และใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- การสอนภาษาควรตั้งต้นจากสิ่งที่เด็กมีความรู้ในภาษาพูด และภาษาเขียน การสอนควรมุ่งให้เกิดความเข้าใจ มิใช่สอนส่วนย่อยๆ ของภาษา
- เด็กเริ่มเรียนควรจะได้รับ การสนับสนุนให้กล้าอ่าน กล้าเขียน การอ่านนิทานหรือเขียนนิทานถือว่าเป็นขั้นตอนของการพัฒนาการทักษะ
- เด็กทุกคนจำเป็นจะต้องมีความรู้สึกของความสำเร็จ ความรู้สึกนี้จะทำให้เด็กกล้าแสวงหาและสนุกการใช้ภาษา
- ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านและเขียนให้แก่เด็ก ครูควรจะเขียนและอ่านให้เด็กเห็นบ่อยๆ
- ครูควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ หนังสือควรเป็นหนังสือประเภททายได้หรือเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวันของเด็กคุ้นเคย
- เด็กควรมีโอกาสได้อ่าน และเขียนหนังสือด้วยตนเองบ่อยๆ
- การอ่านควรจะสัมพันธ์กับการสื่อสารอื่นๆ คือ การฟัง การพูด และการเขียน ตลอดจนสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ ในหลักสูตร

มาร์ติเนซและทิล (Martinez and Teale, 1988) ยังเสนอแนะต่อไปอีกว่า จุดมุ่งหมายของการสอนนั้น ผู้เริ่มเรียนควรจะทำให้ให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน มีความต้องการที่จะเลือกหนังสืออ่านเอง และมีความสนใจในการอ่านหนังสือที่ถาวร

ประสบการณ์อ่านร่วมกันและกิจกรรมที่สัมพันธ์ สามารถตอบสนองข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น และเป็นการให้การตั้งต้นที่ดีแก่เด็กเริ่มเรียน เพราะเด็กจะได้ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรจากการอ่านร่วมกัน และได้เห็นแบบอย่างการเขียนของครู รวมทั้งเด็กได้มีความพยายามที่จะอ่านหนังสือด้วยตนเองและกับเพื่อน ๆ โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979) มีความเห็นว่าประสบการณ์การอ่านร่วมกันจะช่วยสนับสนุนระบบการเรียนรู้ของเด็ก และมีการให้ความเคารพและเชื่อน้ำถึงวิธีการต่าง ๆ หลากหลาย ที่เด็กแต่ละคนจะพยายามพัฒนาทักษะของตน

ประสบการณ์การอ่านร่วมกันเป็นกระบวนการที่สามารถใช้ในการสอนการอ่านอย่างเต็มตัวก็ได้ หรือจะใช้เป็นส่วนประกอบกับการสอนที่ใช้แบบเรียนก็ได้ การอ่านร่วมกันเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้จักหนังสือหรือวรรณกรรมจริง ๆ ดังนั้นหนังสือที่เลือกมาใช้ในการอ่านร่วมกันควระหลากหลายและเป็นที่สนใจแก่เด็กและเหมาะสมกับพื้นฐานวัฒนธรรมของเด็กด้วย

บทที่สอง

วิธีการตั้งต้น

การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นกิจกรรมโปรดปรานของคุณพ่อคุณแม่ และคุณตาคุณยายมาแต่ไหนแต่ไร ไม่มีกิจกรรมใดที่สามารถทำให้เด็กยิ้มและสร้างจินตนาการได้ดีเท่ากับการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง นอกจากนี้การอ่านหนังสือให้เด็กฟังยังเป็นการปูพื้นฐานที่ต่อการเรียนรู้การอ่าน เพราะบรรยากาศที่ผู้ใหญ่อ่านให้เด็กฟังเป็นบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น ซึ่งเป็นหนทางที่ดีที่จะนำไปสู่การเรียนรู้อ่านเขียน

การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นหัวใจของประสบการณ์การอ่านร่วมกัน โดยการใช้หนังสือเล่มใหญ่ ครูจะให้

ประสบการณ์ทำนองเดียวกับการอ่านหนังสือนิทานให้ฟังที่บ้าน โดยเด็กจะเห็นรูปภาพกับตัวหนังสือและเรื่องที่โต้แย้ง ในบทนี้จะได้อภิปรายถึงหนังสือเล่มใหญ่และสื่ออื่นๆ ที่จะใช้ในการตั้งคำถามการสอนในห้องเรียน และจะกล่าวถึงกระบวนการการสอนแบบอ่านร่วมกัน ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มใหญ่เป็นสื่อที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์อ่านร่วมกัน แต่กิจกรรมส่วนใหญ่จะใช้กับวรรณกรรมประเภททนายได้

เครื่องมือหลัก

เครื่องมือหลักหรือสื่อพื้นฐานของประสบการณ์อ่านร่วมกันคือ “หนังสือ” ถึงแม้จะใช้หนังสือตามปกติก็ได้ แต่ถ้าจะให้ได้ผลดีควรใช้หนังสือเล่มใหญ่หรือหนังสือที่ขยายขนาดแล้ว

จำนวนของหนังสือเล่มใหญ่ที่จะใช้ขึ้นอยู่กับแนวการสอนของครู ถ้าครูใช้ประสบการณ์การอ่านร่วมกันเป็นแนวการสอนภาษาทั้งหมด ก็อาจจะต้องใช้หนังสือเล่มใหญ่หลายเล่ม โฮลดเวย์ (Holdaway, 1979) แนะนำว่าในชั้นต้นครูควรมีหนังสือเล่มใหญ่สักสองสามเล่ม และมีขาหยั่งวาดรูป (easel) สำหรับวางหนังสือเล่มใหญ่ เพื่อให้นักเรียนทั้งชั้นมองเห็น ชั้นต่อไปคือการเลือกหนังสือ

วิธีการเลือกหนังสือ

ก่อนอื่น ครูจะต้องเลือกหนังสือที่ครูชอบด้วย เพราะความชอบของครูจะถ่ายทอดถึงนักเรียนด้วย

เกณฑ์ในการเลือกอีกข้อหนึ่งคือ หนังสือควรตอบสนองต่อความสนใจและพัฒนาการของเด็ก หนังสือสำหรับระดับอนุบาลบางเล่ม อาจจะใช้คำที่เหมาะสมสำหรับเด็กโตที่เรียนซ่อมเสริม แต่เนื้อหาย่อมไม่เหมาะกับเด็กโตแน่นอน

อนึ่ง ครูควรให้ความสำคัญของขนาดของตัวหนังสือในหนังสือเล่มใหญ่ ตัวหนังสือควรใหญ่พอที่จะมองเห็นได้ในระยะห่างประมาณ 4.5-6 เมตร ทั้งนี้ต้องแล้วแต่จำนวนของนักเรียน และเด็กที่อยู่ข้างหลังควรจะสามารถเห็นคำหรือตัวหนังสือในแต่ละหน้าด้วย

ก่อนที่จะรับซื้อหนังสือเล่มใหญ่ที่ยังไม่คุ้นเคย ครูควรเลือกดูหนังสือหรือวรรณกรรมเด็กที่มีอยู่ตามที่ของตลาดทั่วไป หรือในห้องสมุด ครูเลือกหนังสือที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็ก

ทำหนังสือเล่มใหญ่

เมื่อโฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979) ตีพิมพ์หนังสือ “พื้นฐานของการเรียนรู้ภาษา” ในปี พ.ศ. 2522 วิทยานิพนธ์หนังสือเล่มใหญ่ยังไม่มีการพิมพ์จำหน่าย ครูผู้สอนจะทำหนังสือเล่มใหญ่เอง โดยขยายจากหนังสือวรรณกรรมเด็กที่คุ้นเคยและเป็นประเภททนายได้ ปัจจุบันนี้ (ในสหรัฐอเมริกา) มีสำนักพิมพ์ตีพิมพ์หนังสือเล่มใหญ่ออกมาเป็นจำนวนมาก แต่ถึงกระนั้นก็ยังเป็นความจำเป็นที่ครูควรทำหนังสือเล่มใหญ่เอง ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

หนึ่ง หนังสือประเภททนายได้ ยังไม่มีจำหน่ายเป็นหนังสือเล่มใหญ่มากพอ การที่ครูทำหนังสือเล่มใหญ่เอง ครูก็จะได้คุ้นเคยกับคุณค่าและความดีเด่นของหนังสือ

สอง การทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีของนักเรียน เช่น เวลาที่ครูเขียนหนังสือบนแผ่นกระดาษ ครูควรเหลือบางส่วนไว้เขียนให้เด็กเห็น เด็กจะได้สังเกตเห็นวิธีการเขียนคำที่มีความหมายต่อเด็ก และได้เห็นว่าครูเขียนจากซ้ายไปขวา เขียนจากบนลงล่าง และเห็นช่องโหว่ระหว่างคำตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ

ถาม เมื่อครูเขียนหนังสือเล่มใหญ่ให้เด็กเห็น เด็กจะได้เห็นการทำงานของครู ซึ่งต่อไปจะสะท้อนให้เด็กสามารถทำงานเช่นนี้ได้ นอกจากนี้เด็กก็อาจจะมีส่วนร่วมในการวาดภาพและระบายสี

ประโยชน์ที่สำคัญในการทำหนังสือเล่มใหญ่เองจะเกิดขึ้น ถ้าเด็กได้มีส่วนร่วมในการทำและนำมาใช้ในการสอนในห้องเรียน เพราะเด็กจะรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ เป็นผู้ที่ทำประโยชน์ในห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้หนังสือที่ทำขึ้นเอง ไม่ว่าจะเป็นการคิดและพูดของนักเรียนเอง หรือดัดแปลงจากนิทานที่เป็นที่รู้จัก เนื้อหาโดยคำจะเป็นที่คุ้นเคยของเด็ก เด็กสามารถเข้าใจเนื้อหาความในหนังสือ เพราะมีส่วนร่วมในการทำ ยิ่งกว่านั้น ในกระบวนการทำหนังสือเล่มใหญ่ในห้องเรียนจะทำให้ได้ใช้ภาษาทุกด้านคือ ฟัง พูด เขียนและอ่าน และตัวอักษรในหนังสือเล่มใหญ่จะสัมพันธ์กับการเขียนอย่างชัดเจน

อนึ่ง หนังสือเล่มใหญ่ที่ครูทำเองหรือช่วยกันทำกับนักเรียน ครูจะใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าหนังสือเล่มใหญ่ที่ซื้อมา และความกระตือรือร้นในการใช้หนังสือเล่มใหญ่ก็จะสะท้อนถึงการเรียนของเด็กด้วย

ครูไม่จำเป็นต้องใช้เวลานานมากในการสร้างหนังสือสวยๆ โสลดาว์เวย์เสนอว่า ในชั้นต้นครูควรมีหนังสือเล่มใหญ่ 3 เล่ม เล่มที่หนึ่งเป็นเล่มที่สมบูรณ์โดยมีภาพ คำ และเขียนเล่มเรียบร้อย ส่วนอีก 2 เล่ม ควรไว้ใช้ทำร่วมกับนักเรียน

กระดาษที่ใช้ในการทำหนังสือเล่มใหญ่อาจเป็นกระดาษสีน้ำตาล ขนาด 24×30 นิ้ว (60×75 ซม.) หรือกระดาษการ์ดบางขนาด 12×18 นิ้ว (30×45 ซม.) ครูบางคนชอบใช้กระดาษชาร์ด กระดาษขนาดต่าง ๆ นี้จะแปะบนกระดาษรอง

สำหรับปกควรจะเป็นกระดาษที่แข็งแรงทั้งปกหน้าและปกหลัง กระดาษการ์ดหรือกระดาษโปสเตอร์อาจจะใช้ได้

การเขียนตัวหนังสือ

การเขียนตัวอักษรในหนังสือเล่มใหญ่ให้ใช้ปากกาปลายสีกพาสเทล ส่วนขนาดของตัวอักษรให้ขึ้นกับวิจารณ์ญาณของครู แต่มีเกณฑ์ว่าจะต้องเห็นได้ชัด และตัวหนังสือควรอยู่ส่วนบนของหน้ากระดาษ รูปภาพอยู่ส่วนล่าง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนที่นั่งอ่านหลังได้เห็นตัวหนังสือ และจะสามารถอ่านหนังสือได้ดีถ้ามีช่องโหว่ระหว่างคำกว้างพอ สำหรับเด็กเล็ก ๆ ครูควรจะเป็นผู้เขียนหนังสือ แต่ในชั้นเด็กโต เด็กควรมีส่วนในการเขียนภายใต้การแนะนำของครู

ตัวอักษรอาจจะเขียนลงบนแผ่นกระดาษหนังสือเล่มใหญ่เลย หรือจะเขียนบนชิ้นกระดาษแล้วมาแปะก็หลังก็ได้ หรือจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พิมพ์ขยายก็ได้

หน้าคำสำคัญ (key-word page) ไม่ว่าจะเป็นหนังสือเล่มใหญ่ที่ซื้อมาหรือที่ทำเอง ครูกับนักเรียนควรร่วมกันเลือกคำสำคัญในเรื่องออกมา คำสำคัญนี้อาจจะพิมพ์ลงในหน้าหลัง และอีกหน้าหนึ่งใช้ติดของทำกิจกรรม (ดูภาพ 1)

ภาพประกอบเรื่อง ครูที่มีฝีมือทางศิลปะอาจจะสนุกกับการวาดภาพประกอบ สำหรับครูที่ไม่มีฝีมือทางศิลปะ เด็กก็ไม่สนใจเรื่องนี้ แต่จะสนใจและซาบซึ้งหนังสือที่ครูทำ

ครูอาจจะสร้างภาพในหนังสือโดยใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะแบบทาบขยายรูปภาพในหนังสือบนกระดาษแล้วครูวาดรูปตาม หรือครูอาจจะใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะแบบใช้แผ่นโปร่งใสก็ได้

เด็ก ๆ เองชอบมีส่วนร่วมในการวาดภาพประกอบหนังสือ เด็กอาจจะวาดภาพลงบนหนังสือเล่มใหญ่ หรือวาดลงบนแผ่นกระดาษอื่นแล้วมาแปะลงบนหนังสือเล่มใหญ่ นักเรียนก็มีส่วนในการพิจารณาตัดสินใจว่ารูปใดอยู่หน้าใด และควรจะอยู่ที่ใด

ถ้าในห้องเรียนมีจำนวนนักเรียนมากกว่าจำนวนหน้าในหนังสือ ครูอาจจะให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำหนังสือ ดังนี้

- กลุ่มหนึ่งทำหนังสือเล่มใหญ่สำหรับใช้ในชั้นเรียน อีกกลุ่มหนึ่งผลิตสื่อที่ใช้ในกิจกรรมการอ่าน เมื่อเสร็จแล้วกลุ่มสองไปทำกิจกรรมของกลุ่มหนึ่ง และกลุ่มหนึ่งทำกิจกรรมของกลุ่มสอง ดังนั้นนักเรียนทั้งชั้นก็ได้มีประสบการณ์เหมือนกัน

- เด็กบางคนอาจได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่อื่นๆ ที่เหลือ เช่น ปกหน้า ปกหลัง คำประกาศ คุญูปการ คำนำ เช่น ทำไมนักเรียนจึงเลือกเรื่องมาขยายหน้าคำสำคัญ นอกจากนี้นักเรียนอาจจะวาดภาพเพิ่มเติมในหนังสือ

- นักเรียนจับคู่ในการทำหนังสือคู่ละหนึ่งหน้า

การฉาบพลาสติก ตัวหนังสือและรูปภาพในหนังสือเล่มใหญ่ ควรฉาบพลาสติกเพื่อความคงทน เนื่องจากการฉาบพลาสติกมีราคาแพง ครูส่วนมากจึงฉาบพลาสติกเฉพาะเล่มที่ได้รับความนิยมสูง

การเย็บเล่มหรือการเข้าเล่ม ง่ายดายๆ ก็คือ ใช้ที่เย็บกระดาษ การเจาะตาไก่และร้อยเล่มเป็นหนังสือก็เป็นที่ยอมรับ การร้อยเล่มแบบเจาะตาไก่อาจจะเหมาะสำหรับหนังสือเล่มใหญ่ที่เย็บเข้าเล่มจากส่วนบน มิใช่จากด้านข้างด้านซ้าย หรือถ้ามีเครื่องเข้าเล่มก็อาจจะใช้ได้

การผลิตสื่อการอ่านอื่นๆ ถึงแม้หนังสือเล่มใหญ่เป็นสื่อสำคัญในประสบการณ์การอ่านร่วมกัน แต่ก็ยังมีสื่ออย่างอื่นที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมประสบการณ์การอ่านร่วมกัน เช่น

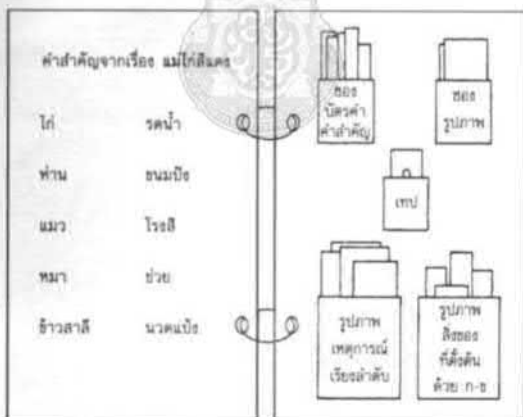
- หนังสือรูปวาดไฟฟ้าหรือรูปหีบเพลง ได้แก่ การทำหนังสือให้เรื่องอยู่บนในกีตาร์ไฟฟ้าเรียงๆ กัน ซึ่งถ้าคิดที่ฝ่าห้องเรียนก็จะช่วยให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ชัดเจน หลังจากนั้นก็เย็บเล่มเก็บได้ ส่วนหนังสือรูปหีบเพลง จำเป็นต้องใช้กระดาษแข็งเล็กน้อย เพราะหนังสือหีบเพลงนี้จะใช้สำหรับการดึงเอาไว้

- **แผ่นโปรเจ็ค** หนังสือประเภทขายได้ ครูอาจจะเขียนบนแผ่นโปรเจ็คด้วยสีถาวร แล้วให้เด็กระบายสีเพิ่มเติมบนแผ่นโปรเจ็คโดยใช้สีที่ลบได้ แผ่นโปรเจ็คนี้ควรมีลำดับตัวเลขเพื่อมิให้สับสน และมีกล่องใส่ของแต่ละเรื่อง เด็กทำงานเป็นกลุ่ม และฉายภาพแผ่นโปรเจ็คไปที่ฝาผนัง

- **หนังสือโบลาน** อาจจะเขียนนิทานและคำกลอนบนแผ่นกระดาษแล้วพับไปมาแบบหนังสือโบลาน ครูอาจใช้สีสองสีเขียนเพื่อให้เด็กอ่านตามได้ถูก หนังสือโบลานนี้เหมาะสำหรับการอ่านเป็นทำนองด้วยกัน การเก็บหนังสือโบลานนี้ก็เก็บง่าย โดยครูใช้แถบติดชื่อไว้

ภาพที่ 1

หน้าคำสำคัญ และหน้าปกหลัง

- **นิทานภาพพลิก** ภาพพลิกใช้ได้กับเรื่องที่เล่าต่อเนื่องเป็น
ชิ้นๆ และซ้ำตอนเดิมทุกครั้ง โดยจัดเป็นหนังสือประเภททาบได้ และมี
คำคำรูปภาพ 2 เรื่อง “บ้านที่แจ๊คสร้าง”

- **การทำหนังสือภาพพลิก** อาจใช้กระดาษชาร์ต หนังสือภาพ
พลิกจะเริ่มต้นจากหน้าสุดท้าย หน้าแรกจะเป็นแผ่นสุดท้าย เวลาอ่านครู
จะยกหน้าแรกๆ ขึ้น แล้วค่อยเอาลงตามลำดับ (ดูภาพ 2)

- **หนังสือเล่มจิ๋ว** มีหลายวิธีที่จะให้เด็กทำหนังสือของตัวเอง
โดยเขียนเรื่องเอง วิธีง่ายที่สุดคือให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำปกชนิดต่าง ๆ
ชิ้นแรกให้หากระดาษที่พับแล้วขนาด 8×9 นิ้ว (15×22.5 ซม.) ด้านหน้า
ของแผ่นพับ ใช้กระดาษห่อของของขวัญ หรือกระดาษฟ้านั่งขนาดใหญ่มากว่า
แผ่นพับเล็กน้อย ขนาด 14×11 นิ้ว (35×27.5 ซม.) ปิดที่หน้าแผ่นพับ
แล้วหากระดาษแข็งเล็กน้อย (construction paper) ขนาด $8\frac{1}{2} \times 11$ นิ้ว
(22×28 ซม.) สอดเข้าไปด้านใน จากนั้นใช้การทาบเพื่อปิดริมของกระดาษ
ห่อของขวัญ นักเรียนเขียนเรื่องลงในกระดาษ ขนาด $8\frac{1}{2} \times 11$ นิ้ว แล้ว
พับครึ่งใส่เข้าไปในปกหนังสือและเย็บเข้าด้วยกัน จะทำให้มีหนังสือของ
นักเรียนเพิ่มขึ้นในห้องสมุดของโรงเรียน

ภาพที่ 2

นิทานภาพพลิก

○ ○ (ที่ว่างสำหรับภาพ) นี่คือ บ้านที่เจ็ดสร้าง		○ <table border="1"> <tr> <td>นี่คือ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>แมวที่ฆ่าหนู</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>หนูที่กินข้าวเมล็ด</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>ข้าวเมล็ดที่อยู่ในบ้าน</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>บ้านที่เจ็ดสร้าง</td> <td>1</td> </tr> </table>	นี่คือ		แมวที่ฆ่าหนู	4	หนูที่กินข้าวเมล็ด	3	ข้าวเมล็ดที่อยู่ในบ้าน	2	บ้านที่เจ็ดสร้าง	1
นี่คือ												
แมวที่ฆ่าหนู	4											
หนูที่กินข้าวเมล็ด	3											
ข้าวเมล็ดที่อยู่ในบ้าน	2											
บ้านที่เจ็ดสร้าง	1											

– **นิทานกระเปาะน้ำ** เรื่องประเภททนายได้จะเหมาะสำหรับหนังสือกระเปาะน้ำ เนื่องจากกระเปาะน้ำมีเนื้อที่จำกัด ครูจึงต้องเลือกเรื่องที่มีค่าน้อยๆ ขั้นตอนในการทำหนังสือกระเปาะน้ำมี ดังนี้

1. เขียนคำแต่ละคำของเรื่องหรือบทกลอนลงบนแผ่นกระดาษแข็ง และเย็บลงในช่องกระเปาะ ครูอ่านเรื่องจากหนังสือก่อน แล้วอ่านเรื่องในกระเปาะน้ำ ครูชี้ไปที่แต่ละคำและให้นักเรียนอ่านตาม

2. ทำบัตรคำซ้ำกับที่กระเปาะน้ำอีกหนึ่งชุด โดยใช้สีต่างกัน ครูให้นักเรียนนำบัตรไปเทียบกับบัตรในกระเปาะน้ำ แล้วให้นักเรียนอ่านซ้ำเมื่ออ่านแล้วนักเรียนนำบัตรไปวางเรียงให้เหมือนกับบัตรในกระเปาะน้ำ

3. ครูทำบัตรรูปภาพของตัวหนังสือบางคำในกระเปาะน้ำ และแจกบัตรรูปภาพให้นักเรียนนำไปเทียบกับคำในกระเปาะน้ำ

4. ครูตั้งบัตรคำในกระเป๋ามือออกหมด จากนั้นให้นักเรียนนำบัตรคำและบัตรรูปภาพไปวางเรียงในกระเป๋ามือ เนื่องจากเด็กผ่านขั้นตอน 3 ขั้นตอนแรกมาแล้ว เด็กมักจะสามารรถเรียงบัตรคำและรูปภาพได้ถูกต้อง

5. ขึ้นสุดท้ายเป็นการสร้างเรื่องใหม่ ครูทำกระเป๋ามือให้ว่างแล้วให้นักเรียนนำบัตรคำมาวาง เด็กทั้งชั้นร่วมกันเลือกบัตรคำมาวางและอ่านพร้อมกัน เมื่อเรียงใหม่เช่นนี้ก็ได้อีกเรื่องใหม่ ครูหรือนักเรียนอื่นที่บัตรคำแล้วนักเรียนทั้งชั้นช่วยกันอ่าน

สำหรับการเก็บบัตรคำ ครูอาจจะเก็บใส่กล่องกระดาษ และเพื่อมิให้บัตรคำของเรื่องต่างๆ ปนกัน ครูควรทำเครื่องหมายของแต่ละเรื่องไว้บนบัตรคำทุกแผ่น นักเรียนจะสนุกในการช่วยหาและเก็บให้เข้าชุดด้วย

กระบวนกรและกิจกรวม

เมื่อได้เครื่องมือหรือหนังสือเล่มใหญ่และอื่นๆ แล้ว ก็จะถึงขั้นที่จะนำหนังสือเล่มนั้นไปใช้กับเด็ก โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979) แนะนำขั้นตอนการใช้หนังสือเล่มใหญ่ ดังนี้

1. อ่านเรื่องจากหนังสือให้เด็กฟังทั้งเรื่องเพื่อให้เด็กสนใจ แต่วันใดที่นักเรียนรู้สึกอยู่ไม่สุขและกระสับกระส่าย ครูควรใช้เพลงที่คุ้นเคยหรือบทกลอน จะดึงความสนใจของเด็กได้

2. ให้เด็กเห็นหนังสือเล่มใหญ่ อ่านดังๆ และชี้ให้เด็กอ่านตาม เด็กจะมีส่วนร่วมด้วย และจะสนุกกับส่วนที่ทายล่วงหน้าได้

3. อ่านหนังสือเล่มใหญ่ซ้ำ แต่ตอนนี้ให้เด็กแสดงท่าทางประกอบด้วย เพื่อพยายามให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วม

4. ทำการสรุปโดยอ่านหนังสือเรื่องอื่นหรือบทกลอนอื่น พยายามส่งเสริมให้เด็กทายและพูดล่วงหน้า

โฮลดาเวย์แนะนำว่าช่วงการสอนทั้งหมดนี้ควรใช้เวลาประมาณ 30 นาที และไม่ควรมากกว่านี้ เพราะช่วงความสนใจของเด็กจะนานแค่นี้ ถ้าบทเรียนยาวเกินไป ก็จะเป็นบทเรียนที่ตึงและน่าเบื่อ แต่ก็ไม่สามารถดึงความสนใจตั้งใจเรียนของเด็กไว้ได้

ขั้นตอนการเริ่มต้นสอนตามที่แนะนำข้างต้น ครูอาจจะปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเด็กและทักษะที่ครูตั้งใจสอน ครูควรทดลองใช้กิจกรรมต่างๆ และกิจกรรมควรสนุก ถ้าเด็กรู้สึกสนุกในการเรียนอ่าน เด็กก็จะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ครูจำเป็นจะต้องให้เด็กเริ่มอ่านตั้งแต่แรกเริ่ม และการที่เด็กมีส่วนร่วมในการอ่านในประสบการณ์อ่านร่วมกัน โดยอ่านหนังสือที่สามารถทายได้หรือมีข้อความซ้ำๆ เช่น เรื่อง "I Know an Old Lady", "The Chick and Ducking", "Brown Bear, Brown Bear, What Do You See?" เด็กจะจำได้รวดเร็ว และเมื่อเด็กสามารถทายคำที่ซ้ำๆ ได้ เด็กจะเริ่มเข้าใจในโครงสร้าง และความหมายของตัวอักษร และการที่ครูส่งเสริมให้เด็กทายคำต่อไปที่จะมาถึง ก็เป็นการช่วยให้เด็กสามารถอ่านได้ด้วยตนเอง และการมีส่วนร่วมอย่างสนุก เป็นการบอกถึงความสนใจของเด็กที่มีต่อนิทานหรือเรื่องราว และความสนุกนี้จะนำไปสู่ความต้องการที่อยากจะอ่านหนังสือออก

กิจกรรมในการสอนประสบการณ์อ่านร่วมกัน จะดำเนินไปตาม
ขั้นตอนที่จะกล่าวถึงต่อไป

 การอภิปรายก่อนอ่าน

การอภิปรายถึงเนื้อเรื่องของหนังสือที่จะอ่านช่วยให้นักเรียนเริ่มสนใจหนังสือที่จะนำเสนอ ครูอาจจะนำสิ่งของหรือรูปภาพที่สัมพันธ์กับในเรื่องที่อ่าน เช่น ในการอ่านเรื่อง “แม่ไก่สีนวล” ซึ่งกล่าวถึงเมล็ดพันธุ์ข้าวสาลี แบ่งข้าวสาลี ขนมอบี ครูก็นำเมล็ดพันธุ์ข้าวสาลี ต้นข้าวสาลี

แบ่งอ่าวสาละ และขนมปังมาให้เด็กดู แล้วจึงอภิปรายถึงเรื่องการทำขนมปังเพื่อเร้าความสนใจของเด็ก

ประโยชน์ของเทคนิคการนำสิ่งของจริงเข้ามา อาจจะเป็นนิทรรศการ หรือจัดบอร์ด ซึ่งเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมในการอ่าน ครูจัดนิทรรศการบนโต๊ะและทำป้ายเขียนระบุชื่อสิ่งของ หรือมีภาพวาดที่เด็กวาดหรือคำอธิบายอื่น

การอภิปรายก่อนอ่านยังช่วยให้เด็กมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่าน ถ้าเด็กไม่มีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของเรื่องที่จะอ่าน ก็อาจจะทำให้การอ่านไม่เป็นที่เข้าใจและไม่มีความหมายต่อเด็ก อนึ่ง เด็กแต่ละคนจะมีพื้นฐานประสบการณ์ต่างกัน บางคนอาจจะมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น แต่บางคนอาจไม่มีเลย เพราะฉะนั้น การอภิปรายก่อนอ่าน และมีสิ่งของหรือภาพต่าง ๆ ที่เด็กอาจจะช่วยกันนำมา ครูอาจจะเขียนข้อคิดที่นักเรียนแสดง หรืออาจถามความนึกคิดของเด็กเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง เช่น ก่อนอ่านเรื่อง “แม่ไก่สีแดง” ครูจะถามนักเรียนถึงสิ่งที่นักเรียนรู้เกี่ยวกับแม่ไก่ ครูเขียนความคิดเห็นของนักเรียนแล้วติดบอร์ดไว้ ซึ่งเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมในการอ่านให้เด็ก

พัฒนาคำศัพท์

ก่อนอ่านหนังสือ ครูแนะนำคำศัพท์สำคัญที่มีในหนังสือ หนังสือเด็กที่ง่ายที่สุดบางทีก็มีคำศัพท์ที่เด็กไม่เคยได้ยินและไม่คุ้นเคย หนังสือหลายเล่มจะมีคำศัพท์หรือสำนวนแปลก ๆ ที่ครูควรฝึกให้เด็กรู้จักก่อนด้วยจะได้แก่ เรื่อง “เห็ดกลางฝน” ที่สัตว์หลายชนิดพยายามเข้าไปอยู่ใต้เห็ด จะมีสำนวนที่เด็กควรจะรู้จักก่อน

ครูอาจจะเขียนวลีที่ใช้ในเรื่องในอินกระดาษ แล้วให้เด็กแสดงท่า เช่น “เขี่ยม ๆ มอง ๆ” “กระเถิบเข้าไป” “หนาวลั่น” และครูอาจจะสนทนาความรู้สึก “หนาวลั่น”

ถ้าเด็กได้รู้จักคำที่ใช้ในหนังสือก็จะเพิ่มความสนใจที่จะอยากอ่านมากขึ้น

การทายเรื่องในหนังสือ

เมื่อเราเริ่มอ่านใหม่ ๆ เรามักจะพยายามคิดทายหรือคาดการณ์ว่า แล้วจะเกิดอะไรขึ้น จะได้ผลอย่างไร การทายหรือคาดการณ์ล่วงหน้าจะช่วยให้เราเผชิญกับประสบการณ์ใหม่หรืออ่านใหม่ ๆ นั้นด้วยความเข้าใจหรือมั่นใจยิ่งขึ้น ถึงแม้การทำนายของเราอาจจะไม่ถูกต้อง ในทำนองเดียวกัน เวลาที่ครูให้นักเรียนทายเรื่องล่วงหน้า เด็กจะตั้งใจฟังมากขึ้น เวลาที่ครูอ่าน

อีกวิธีการหนึ่งที่ครูมักใช้ในการแนะนำหนังสือที่จะอ่านร่วมกัน คือการให้เด็กดูหน้าปกของหนังสือประเภททายได้ ครูอ่านชื่อเรื่องแล้วถามว่า นักเรียนเห็นอะไรที่หน้าปกบ้าง แล้วครูถามว่า จากชื่อเรื่องและจากภาพหน้าปกนักเรียนเดาว่าเนื้อเรื่องจะเกี่ยวกับอะไร ครูควรเขียนคำที่นักเรียนเดาหรือทายลงบนกระดานดำ ขณะที่ครูเขียน ครูก็อ่านข้อคิดเห็นของนักเรียนไปด้วย ในขั้นนี้การเดาถูกมิใช่เป็นเรื่องสำคัญ แต่ถือว่าข้อคิดเห็นทุกข้อสำคัญ และครูพูดเชื้บวक्त่ความคิดเห็นเหล่านั้น เช่น ข้อคิดเห็นที่แปลก ๆ ครูก็พูดว่า “ครูยังนึกไม่ถึงเลย”

เมื่อครูอ่านเรื่องในหนังสือเล่มใหญ่จบแล้ว ครูก็ย้อนกลับมาที่ข้อคิดเห็นที่แต่ละคนให้ไว้ เด็กอาจจะอภิปรายถึงข้อคิดเห็นของตน และการเดาหรือทายที่ไม่ตรงกับเรื่องในหนังสือก็มีส่วนดีเป็นประโยชน์คือ อาจจะแต่งเรื่องขึ้นใหม่ ที่สำคัญคือ ครูจะต้องมีข้อคิดเห็นทางบวกต่อความคิดของนักเรียนทุกคน

ครูคนหนึ่งได้ทดลองวิธีการนี้กับกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาการเรียน โดยนำหนังสือเรื่อง “ซูปก๊อหนิน” ซึ่งเป็นเรื่องที่ขอลานฉลาดหาวิธีให้หญิง

ชวาวาจัดทำอาหารให้ เนื้อเรื่องจะเหมาะกับเด็กโตที่มีปัญหาทางการเรียน
หน้าปกของหนังสือเป็นรูปหญิงชวาวากำลังดื่มชุป และจัดอาหารให้ชายชอกทาน
กลุ่มนักเรียนโตที่มีปัญหาการเรียน จะทนายเนื้อเรื่องจากหน้าปกและชื่อเรื่องว่า

“แม่มดกำลังต้มยาพิษที่จะทำให้เจ้าชอกกลายเป็นคน”

“ไม่ แม่คิดว่า แม่มดกำลังทำยาวิเศษที่จะทำให้ชายหนุ่มแข็งแรง”

“นั่นคิดว่าชายหนุ่มได้รับบาดเจ็บ และผู้หญิงคนนี้กำลังจะช่วยเหลือ
ชายหนุ่ม อูฮิ ที่ชอกของชายหนุ่มมีแม่ชดด้วย”

“ชายหนุ่มเองตั้งใจจะปล้นผู้หญิงคนนี้ และภคตแม่ชอกก็เป็นภคตชวาวา
ที่จะให้ผู้หญิงหลงเชื่อ”

ข้อคิดข้างต้นไม่ใกล้เคียงกับเรื่องในหนังสือเลย แต่ครูได้ใช้ข้อคิด
นักเรียนที่ครูเขียนบนกระดานดำมาเป็นแบบฝึกการใช้เครื่องหมายคำพูด
และเสนอแนะให้นักเรียนสานต่อความคิดโดยคิดเขียนเรื่องใหม่

ถ้านักเรียนได้รับการฝึกทนายเนื้อเรื่องจากชื่อเรื่องและภาพหน้าปก
บ่อย ๆ นักเรียนจะมีทักษะในการวิเคราะห์ภาพและชื่อเรื่อง นักเรียน
ระดับโตจะชอบกิจกรรมนี้ หนังสือบางเล่มมีชื่อเรื่องพิศดาร เช่น “หนูเดิม
คืนไม้” “ท่านจะทำอะไรกับจิ้งจอก” “คืนเกิด มังกร” ชื่อเรื่องเหล่านี้ช่วยให้มี
การทนายเนื้อเรื่องที่แปลก ๆ และสนุก ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์

การตั้งคำถาม

เริ่มตั้งแต่ต้น ครูจำเป็นต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย
หนังสือ และช่วยกันคิดว่าเรื่องเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงอย่างไร
วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่า การอ่านสัมพันธ์กับชีวิต นอกจากนี้
ยังช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียน
ภาษา การตั้งคำถามเกี่ยวกับหนังสือช่วยให้ครูแน่ใจว่านักเรียนมีทักษะ
การฟังและความรู้พื้นฐานเพียงพอ

กิจกรรมถามตอบจะเหมาะสมกับกลุ่มเด็ก ๆ เพราะนักเรียนทุกคน
ได้มีโอกาสร่วมในชั้นแรกครูเปิดหนังสือหลังจากที่ตั้งคำถาม ถ้านักเรียน
ตอบไม่ได้ครูจะเปิดหนังสือและชี้ให้เห็นที่เป็นคำตอบ โดยปกติรูปภาพก็จะ
ช่วยให้เด็กสามารถเดาตอบได้ อนึ่ง ครูจะต้องระวังลึกว่าครูจะต้องยอมรับ
คำตอบทั้งหมดของเด็ก เพราะมุมมองของเด็กจะแตกต่างจากผู้ใหญ่

ครูอาจจะคิดตั้งคำถามสำหรับใช้กับหนังสือประเภทหนึ่ง ๆ เพื่อ
พัฒนาทักษะโดยเฉพาะ เช่น ในการอ่านเรื่อง “เสียงดังมากไป” กับกลุ่ม
เล็ก ๆ ครูอาจจะถามเรื่องเกี่ยวกับในหนังสือโดยตรง เช่น “ชายแก่ในเรื่อง
ชื่ออะไร?” “ทำไมปีเตอร์จึงใช้มีด?” “ปีเตอร์ไปขอความช่วยเหลือ
จากใคร?” “ปีเตอร์นำสัตว์ชนิดไหนเข้ามาในบ้าน?” “สัตว์เหล่านี้มีความสุข
หรือไม่?” “เกิดอะไรขึ้นเมื่อปีเตอร์ขอร้องให้สัตว์ทั้งหมดออกจากบ้าน?”
“แล้วบ้านเงียบจริงหรือไม่?” และติดตามด้วยคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้
พื้นฐานของเด็ก เช่น “ลา คืออะไร?” “วันละแกะแตกต่างกันอย่างไร?”
“สัตว์ชนิดไหนที่ทำให้เสียงดังมากที่สุด?” นอกจากจะมีปัญหาเรื่องเสียงแล้ว
ปัญหาการเลี้ยงสัตว์ในบ้านมีอะไรบ้าง? นอกจากนี้ครูจะฝึกเด็กให้คิด
วิเคราะห์ โดยตั้งคำถามต่อไปนี้ “ถ้าปีเตอร์ตั้งใจจะเลี้ยงสัตว์ไว้ชนิดเดียว
นักเรียนคิดว่าปีเตอร์จะเอาอะไรไว้?” “และถ้าเป็นตัวนักเรียนเอง นักเรียนจะ
เอาอะไรไว้?” “จากเรื่องนี้นักเรียนชอบอะไรมากที่สุด?” “นักเรียนเคยรำคาญ
มาก ๆ กับเสียงหรือไม่?” “แล้วนักเรียนทำอย่างไร?”

เมื่อเด็กตอบคำถาม ครูควรส่งเสริมให้มีการตอบชักถามเพิ่มเติม
วิธีการส่งเสริมให้มีการได้ตอบมากขึ้น อาจทำได้ดังนี้ (1) ขยายความ-
จากคำตอบของนักเรียน (2) ขยายความหมาย-เป็นการอธิบายความหมาย
เพิ่มเติมจากคำตอบของนักเรียน (3) ทำความกระจ่างกับคำถาม-ให้ข้อมูล
เพิ่มเติมในเนื้อหาของคำถาม (4) ตอบคำถามที่นักเรียนถามต่อไปนี้เป็น
ตัวอย่างการโต้ตอบในห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่อง “เสียงดังมากไป”

1. ขยายความ

ครู : นักเรียนคิดว่าในบรรดาสัตว์เหล่านี้ ชนิดใด
ส่งเสียงดังมากที่สุด

นักเรียน : ลาครีบ

ครู : เสรี คิดว่าลาเป็นสัตว์ที่ส่งเสียงดังมากที่สุด

นักเรียน : ครีบ ผมเคยได้ยินเสียงลาในสวนสัตว์

2. ขยายความหมาย

ครู : นักเรียนเคยรู้สาเหตุกับเสียงไหม?

นักเรียน : เคยครับ นื่องเล็กร้องให้ตลอดเวลา และร้อง
เสียงดัง

ครู : บางทีพื้มนื่องเล็กกำลังจะขึ้น จึงทำให้เจ็บปาก
นื่องเล็กเลยร้องให้ส่งเสียงดัง

3. ทำความกระจ่างกับคำถาม

ครู : เมื่อสัตว์ทั้งสองเข้ามามีอยู่ในบ้านปิเตอร์ ปิเตอร์
มีความสุขหรือไม่?

นักเรียน : ไม่ครับ

ครู : โทษชาญ ลองบอกซิว่า ทำไมปิเตอร์จึงไม่มีความสุข?

นักเรียน : เพราะมีเสียงดังรบกวนครับ

ครู : แล้วเสียงดังเหล่านั้นมาจากไหน?

4. คำตอบ

ครู : นักเรียนจะทำอย่างไร ถ้ามีเสียงดังมากๆ?

นักเรียน : ผมเอานี้อุดหู แล้วครูล่ะครับ ครูจะทำอย่างไร?

ครู : ถ้าครูกำลังขับรถ และมีเสียงดังรบกวนครูเอานี้
มาอุดหูไม่ได้ ครูก็จะเปิดวิทยุในรถและฟังเสียง
ดนตรีที่เพราะกว่าเสียงดังของรถข้างนอก

กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจากการโต้ตอบเช่นนี้ เป็นการขยายความทำให้เกิดการต่อเนื่องของเรื่องที่สนทนา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษาของเด็ก การขยายความหมายยังช่วยให้นักเรียนได้พูดระหว่างที่ฝึกอ่าน และช่วยให้เข้าใจความหมายของเรื่องได้ดีขึ้น

การอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน (Choral Reading)

บทกลอนและบทเพลงเหมาะสำหรับที่จะอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน เพราะจังหวะ โครงสร้างอารมณ์ ความซับซ้อน และการสัมผัสเสียง จะช่วยให้เรียนได้ง่ายกว่าบทร้อยแก้ว การอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน ยังช่วยให้เด็กได้อ่านตามระดับของตน โดยไม่เสี่ยงต่อการเสียหน้าอายเพื่อน เมื่ออ่านผิดหรืออ่านไม่ได้

ถ้าบทกลอนหรือบทเพลงนั้นเป็นที่คุ้นเคยของเด็ก เด็กก็จะอ่านพร้อมกันได้ตั้งแต่ครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สอง แต่ถ้าเป็นบทกลอนที่ไม่รู้จักคุ้นเคย ครูจะต้องอ่านกับเด็กหลายเที่ยวจนกว่าเด็กจะอ่านพร้อมกันได้เอง ในวารสารของเด็กจะมีบทกลอนสั้น ๆ ที่จะนำมาใช้สอนอ่านพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ ยังมีบทกลอนที่มีผู้รวบรวมพิมพ์เป็นเล่มก็สามารถนำมาใช้ได้ดี บทเพลงที่แพร่หลายเป็นที่นิยมก็นำมาใช้ในการฝึกอ่านพร้อม ๆ กัน โดยปกติบทเพลงจะมีเนื้อเรื่องพิมพ์อยู่ด้วย ครูอาจนำเนื้อเรื่องมาขยาย ครูอาจจะเล่นบทเพลง เพื่อสร้างความสนใจในการอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน สำหรับเด็กเริ่มเรียนและเด็กที่มีปัญหาการอ่าน จะตอบสนองวิธีสอนแบบนี้ได้ดี ครูนำบทกลอนหรือบทเพลงมาขยายขนาดเป็นหนังสือเล่มใหญ่ ในตอนแรกครูอาจจะให้นักเรียนหลับตาแล้วท่องกลอนเพื่อให้คุ้นเคยกับเสียงก่อน หลังจากนั้นจึงนำบทกลอนที่ทำเป็นหนังสือผลิต หรือหนังสือเล่มใหญ่ มาตั้งให้ดู เด็กอ่านหลาย ๆ ครั้งโดยครูอ่านร่วมด้วยจนกระทั่งครูไม่ต้องอ่านด้วย เวลาอ่านควรทำเสียงตามอารมณ์ของบทกลอนหรือบทเพลงนั้นด้วย

เด็กทุกคน แม้แต่เด็กเล็ก ๆ ชอบกิจกรรมการอ่านพร้อมกัน ครูอาจจะนำวิธีการอ่านแบบต่าง ๆ มาใช้ได้ เช่น นักเรียนชายอ่านบรรทัดที่หนึ่งและที่สาม นักเรียนหญิงอ่านบรรทัดที่สองและที่สี่ หรือนักเรียนแต่ละแถวอ่านแถวละบรรทัด เป็นต้น

เรียนรู้เกี่ยวกับนักเขียนและนักวาดภาพ

ประสบการณ์อ่านหนังสือร่วมกันใช้หนังสือเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นจึงเป็นโอกาสที่ครูจะสอนถึงนักเขียนหรือผู้แต่งเรื่อง และความคิดรวบยอดในการเขียนเรื่องหรือแต่งหนังสือ และนักวาดภาพประกอบ เพื่อให้รู้จักการเขียนภาพแบบต่าง ๆ

ครูควรเลือกหนังสือหลายเล่มที่เขียนโดยนักเขียนคนเดียวกัน หรือหนังสือหลายเล่มที่วาดภาพโดยนักวาดภาพคนเดียวกัน ครูอ่านหนังสือเล่มหนึ่งในจำนวนสองสามเล่มของนักเขียนนักวาดภาพ แล้วนำหนังสือของนักเขียนหรือนักวาดภาพนั้น มาจัดนิทรรศการให้เด็กได้ดูและสังเกต

หรือบางทีครูอาจจะนำหนังสือหลายเล่มที่เขียนในเรื่องเดียวกัน เช่น *"The Great Big Enormous Turnip"* และ *"The Turnip"* เพื่อสังเกตความแตกต่าง หนังสือท่านอนนี้ยังมีอีกมาก เพราะมีผู้เขียนผู้วาดภาพหลายคนโดยเฉพาะเรื่องนิทานพื้นเมือง เช่น "หมูสามตัว" "แพะสามตัว" "หนูน้อยหมวกแดง"

ครูอาจจะให้ข้อมูลชีวประวัติของผู้เขียนและผู้วาดภาพ โดยปกติจะพิมพ์ไว้ที่กระดาษปก หนังสืออ้างอิงเกี่ยวกับวรรณกรรมเด็กจะมีชีวประวัติและเทคนิคของนักเขียนและนักวาดภาพ (ในสหรัฐอเมริกา)

ครูอาจจะให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม ถาถามักเขียนและนักวาดภาพ เช่น

- ถ้านักเขียนหนังสือเด็กคนหนึ่งเดินเข้ามาในห้องเรียน นักเรียนจะถามอะไรบ้าง?

- นักเรียนลองคิดว่าทำไมผู้เขียนจึงเลือกเขียนเรื่องนี้?
- ภาพประกอบแบบไหนที่นักเรียนชอบและไม่ชอบ
- นักเรียนคิดว่านักเขียนบรรยายสิ่งต่างๆ หรือเรื่องต่างๆ ได้ชัดเจนหรือไม่?
- ในเรื่องที่อ่าน นักเรียนยังอยากรู้อะไรเพิ่มเติม? และคิดว่าผู้เขียนยังไม่ได้เขียนถึงเรื่องอะไร?

การฝึกสังเกตนักเรียนและนักวาดภาพนี้ ครูควรจะทำอยู่เสมอจนเด็กจะเริ่มสังเกตความแตกต่างและความเหมือนของรูปแบบการเขียนการวาดภาพแบบต่างๆ

อนึ่ง ครูควรให้เด็กรู้จักอ่านข้อมูลเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ชื่อสำนักพิมพ์ สถานที่ของสำนักพิมพ์และปีที่พิมพ์ด้วย

ต่อไปเมื่อนักเรียนฝึกเขียนหนังสือ และวาดภาพประกอบ นักเรียนก็จะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเป็นนักเขียนและนักวาดภาพประกอบ

การตั้งต้นที่ดี

หนังสือที่ได้อ่านจะเป็นหนังสือที่เหมาะสมในการตั้งต้น ครูอาจจะใช้หลาย ๆ วิธี เพื่อเลือกหนังสือให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงวัย ความสนใจของเด็ก หรือลักษณะแปลกของหนังสือ

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตั้งต้นคือ พยายามทำให้บรรยากาศเป็นทางบวก ประสบการณ์การอ่านร่วมกันจะนำทางไปสู่การอ่านและการเขียนได้ด้วยตนเอง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมและได้พบกับวรรณกรรมตั้งแต่เริ่มเรียนจะนำไปสู่การเป็นนักอ่านและนักเขียนต่อไป

บทที่สาม

การติดตามผล

ประสบการณ์อ่านร่วมกันอย่างเดียวไม่ได้ประกันว่าเด็กจะอ่านได้เอง หากแต่จะต้องมีกิจกรรมติดตามผลอีกเพื่อขยายการอ่านร่วมกันให้ได้ผล

ในบทนี้จะกล่าวถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา กิจกรรมเหล่านี้สามารถใช้กับวรรณกรรมเด็กแบบต่าง ๆ และก็ไม่จำเป็นที่ครูจะต้องซื้อหนังสือเล่มใหญ่หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ควรจะเลือกกิจกรรมและสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนของตน และพยายามใช้สื่ออุปกรณ์ที่มีอยู่

กิจกรรมที่กล่าวถึงต่อไปนี้จะจัดแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ **หนึ่ง** มุ่งเน้นที่ตัวหนังสือที่อ่าน **สอง** เน้นที่ความ

เข้าใจ คำ วลี ประโยคในหนังสือ *สาม* เรียนรู้เกี่ยวกับเสียงและตัวอักษร
อนึ่ง การที่แบ่งแยกเป็น 3 ประเภทนี้ ก็มีใช้การแบ่งแยกอิสระต่างหากจาก
กันเลย ในบางกรณีก็จะมีการเรียนรู้สองประเภทเข้าด้วยกัน เช่น เวลาทำ
แบบฝึกหัดเติมคำ (โคลซ- cloze) ครูก็จะเน้นถึงความเข้าใจประโยคและ
คำ รวมทั้งตัวอักษรด้วย

กิจกรรมเน้นที่หนังสือทั้งเล่ม

การสอนแบบเดิมมักจะเน้นที่ส่วนย่อยก่อน เช่น สอนตัว
พยัญชนะ สระ แล้วจึงสอนการสะกด ประสมคำ จากนั้นจึงสอนประโยค
แต่ประสบการณ์อ่านร่วมกันจะเริ่มจากส่วนรวมทั้งหมดก่อน โดยครูอ่าน
ให้นักเรียนได้รู้เรื่องทั้งหมด แล้วเนื้อเรื่องที่นักเรียนเข้าใจจะเป็นบริบทใน
การเรียนรู้ตัวอักษร คำ ประโยค

กิจกรรมต่อไปนี้เป็นกิจกรรมที่จะให้เข้าใจเรื่องทั้งหมดในหนังสือ

ส่งเสริมการอ่าน

แอนเดอร์สันและคณะ (Anderson et.al., 1985) กล่าวว่า
เด็กทุกระดับอายุควรมีเวลาสำหรับการอ่านมากพอสมควร จึงจะเป็น
นักอ่านที่ดีได้ และเขายังได้อ้างถึงผลงานวิจัยหลายเรื่องว่า การมีเวลาอ่าน
ตามลำพังจะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แอนเดอร์สันและคณะจึง
แนะนำว่า เมื่อเด็กเรียนถึงชั้น ป.3 เด็กควรมีเวลาอ่านตามลำพังอย่างน้อย
สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ครูควรส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือ รวมทั้งอ่านหนังสือ
ให้เด็กฟังบ่อยๆ เมื่อเด็กเริ่มเข้าโรงเรียนในชั้นอนุบาล ครูก็ฝึกให้เด็กคุ้นกับ
หนังสือ เพียงแต่เปิดหนังสือพาดูรูปภาพก็ถือว่าเป็นการอ่าน และเพื่อจะ
ส่งเสริมการอ่านตามลำพังครูอาจจะจับคู่ให้นักเรียนให้สนิทกันอ่าน เด็กจะสนใจ
หนังสือที่ได้อ่านร่วมกับผู้อื่น สุนในการอ่านของเด็กจะเป็นผู้เลือกหนังสือ

การเล่าเรื่องย้อนกลับ (Retelling the story)

เพื่อจะทราบว่านักเรียนเข้าใจเรื่องี่อ่านหรือไม่ ครูควรใช้วิธีให้นักเรียนเล่าเรื่อง โดยใช้ภาษาของตนเอง ขณะนี้ยังไม่มีชุดวิธีใดหรือแบบฝึกหัดใดที่ดีไปกว่าวิธีให้นักเรียนเล่าเรื่องเอง

ครูหลายคนใช้แผ่นป้ายคำหลักหลายในการให้นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ ครูอาจจะตัดรูปตัวละครออกมาจากหนังสือเก่า หรือครูวาดขึ้นเอง แล้วนักเรียนระบายสี จะแปะกระดาษทรายหรือผ้าล้าที่ปิดด้านหลังรูปติดไว้บนแผ่นป้ายคำหลักหลาย รูปตัวละครบนแผ่นป้ายคำหลักจะช่วยให้นักเรียนผู้เล่าเรื่องสามารถโฟกัสเรื่องและจำเหตุการณ์ในเรื่องได้ และในทำนองเดียวกันเมื่อครูดูภาพและข้อความในหน้าหนังสือ เด็กก็จะสามารถจำเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น หนังสือและรูปภาพนี้จะทำให้นักเรียนเล่าเรื่องโดยใช้ “ภาษาหนังสือ” มากขึ้น

ครูควรช่วยสนับสนุนให้กำลังใจขณะที่เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับ คำพูดที่ให้กำลังใจ ตลอดจนการแนะนำบอกบทก็จะช่วยให้เด็กได้ขยายความคิดของตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- จากภาพนี้มีอะไรเกิดขึ้น
- ทำไมนักเรียนจึงคิดว่า...
- เออ! แล้วก่อนหน้านี้มีอะไรเกิดขึ้น
- แล้วเขาทำอะไรต่อไป
- นี่เป็นจุดสำคัญ นักเรียนลองเล่าเรื่องนี้อีกที

ครูอาจจะทบทวนหรือขยายความที่เด็กที่อายุน้อยพูดอย่างไม่แน่ใจ เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นว่า คำพูดของนักเรียนสำคัญและช่วยให้กำลังใจ

นักเรียน : แล้วก็หลับ

ครู : ใช่แล้ว ขยายสามทีกลับไป แล้วหญิงภริยาทำอะไร

ในกรณีนี้เด็กบางคนนำการอภิปรายแต่เพียงคนเดียวมิให้ออกาสผู้อื่น ครูก็อาจจะพูดขึ้น ๆ เป็นกันเองว่า “เป็นข้อคิดที่ดีมาก ปอล ครูว่านี่เรา

ให้คนอื่นออกความเห็นบ้าง มาเรีย เธอคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป”

กิจกรรมที่ให้เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับ สามารถนำไปใช้ได้กับวรรณกรรมทุกประเภท และสามารถทำซ้ำๆ ได้ ถ้าได้ฝึกบ่อยๆ เด็กจะสามารถเล่าเรื่องย้อนกลับได้โดยมีรายละเอียดมากขึ้น และเป็นลำดับขั้นตอนดีขึ้น

การแสดงบทบาทหรือละครจากเรื่องในหนังสือ

เวลาที่เด็กแสดงบทบาทเรื่องราวต่างๆ ไม่เพียงแต่เด็กจะจำเรื่องราวในเรื่องได้ แต่จะเพิ่มความสนใจกับเหตุการณ์ก่อนหลังของเรื่องที่ถูกต้อง และในการแสดงให้ถูกต้อง เด็กจะต้องทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องเป็นอย่างดีจนซึมเป็นความึกภายใน การแสดงบทบาทหรือละครจะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจเรื่องได้ลึกซึ้ง และสามารถทำให้เรื่องราวนั้นเป็นส่วนหนึ่งของตน มีงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงถึงผลดีของการแสดงบทบาทหรือละครในการพัฒนาภาษาของเด็กเริ่มวัยเรียน (Christie, 1990)

หนังสือท่ายได้หลายเล่ม เหมาะที่จะนำมาแสดงบทบาท วิธีการทั่วไปคือ ครูอ่านหนังสือให้ฟังก่อน แล้วถามท่ายอาสาสมัครที่ออกมาแสดง จากนั้นครูอ่านหนังสือโดยหยุดเป็นระยะๆ ให้อาสาสมัครแสดงท่ายทาง โดยครูอาจแนะนำบ้าง และครูอาจจะจัดการแสดงละครที่ใช้อุปกรณ์ เช่น เสื้อผ้า หมวก เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมสร้างสรรค์

โดยปกติเด็กจะชอบกิจกรรมแสดงละครมากและอยากจะให้แสดงซ้ำอีก จากประสบการณ์ ขอแนะนำว่าเล่นซ้ำเพียงสองครั้งก็เพียงพอในครั้งหนึ่งๆ และถ้าเด็กยังต้องการอีก ครูอาจจะจัดเวลาพิเศษสำหรับการแสดงละครในวันต่อไป เด็กบางคนอาจจะแสดงละครในช่วงเวลาเล่นเสรี และด้วยการสนับสนุนของครู อาจจะให้ทั้งชั้นได้มีโอกาสเล่นละคร โดยครูแบ่งกลุ่มให้ไปเตรียมสถานที่และซัอม

ดัดแปลงจากแบบเรียน

การให้เด็กมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อสำหรับอ่านเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมผลิตสื่อสำหรับอ่านนี้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์อ่านร่วมกัน ครูอ่านหนังสือหรือบทกลอนให้เด็กฟัง แล้วปรึกษากับเด็กว่า เรื่องที่อ่านนี้จะเป็นประโยชน์ในชั้นเรียนมากขึ้นถ้าขยายหนังสือให้เป็นหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งครูกับนักเรียนช่วยกันทำ

หรือเรื่องราวในหนังสือบางเรื่องยาวมากเกินไปสำหรับทำหนังสือเล่มใหญ่ ครูจะปรึกษากับนักเรียนแล้วช่วยกันย่อเรื่องเลือกเหตุการณ์ที่สำคัญมาลงในหนังสือเล่มใหญ่ นักเรียนก็มีโอกาสได้ศึกษาถึงแนวคิดที่สำคัญ และการสรุปจะช่วยให้ครูได้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องเพียงไร

การให้นักเรียนช่วยกันดัดแปลงหรือขยายเรื่องจากหนังสือท่ายได้ก็ช่วยเสริมความเข้าใจเรื่องในหนังสือของเด็ก นิทานหรือเรื่องใหญ่ ๆ ก็เอามาทำเป็นสื่อการอ่านหรือหนังสือเล่มใหญ่ได้ดี เด็ก ๆ จะรู้สึกภาคภูมิใจในหนังสือเล่มใหญ่ที่ตนมีส่วนร่วมทำ

จากหนังสือท่ายได้เรื่อง "Are You My Mother?" ครูอาจจะดัดแปลงทำเรื่องต่อหลังจากที่ลูกนกพบแม่แล้ว ดังต่อไปนี้

ครู : สมมุติว่ารุ่งขึ้นพอลูกนกตื่นมา ลูกนกพูดว่าอะไร?
เปโดร :

เปโดร : ฉันหิว ฉันอยากกินอาหารเช้า

ครู : แล้วแม่นกทำอย่างไร

แอลโดนา : แม่นกออกไปหาอาหาร

ครู : แต่แม่นกไปนานมาก ลูกนกทำอย่างไร?

บอนนี : ลูกนกก็คอย คอย และแล้วก็ตัดสินใจจะออกตามหาแม่

ครู : ลูกนกพบใคร

ทอม : ลูกนกพบแมวแล้วถามแมวว่า "เห็นแม่ฉันไหม?"

ครู : แล้วแมวตอบว่าอย่างไร

เจนี : “ไม่ ฉันไม่เห็นแม่ของเธอ ไปถามคนอื่นไป”

ครู : ทีนี้ลูกนกพบใคร

จุดมุ่งหมายของการถามของครูก็เพื่อจะช่วยให้เด็กได้แต่งเรื่องที่
 ทยอยได้ และที่ซ้ำๆ กันได้ (ในกรณีที่เด็กมีภาษาแม่เป็นภาษาอื่น ครูอาจ
 จะต้องให้เวลานักเรียนมากขึ้น)

วิธีที่ง่ายอีกวิธีคือ การอัดเทปบทสนทนาแล้วนำมาเขียนเป็น
 หนังสือเล่มใหญ่ เด็กมีส่วนร่วมในการวาดภาพระบายสี

หนังสือหรือสื่อสำหรับการอ่านนี้อาจจะทำเป็นรูปเล่มขนาดเล็ก
 และให้นักเรียนทุกคนอ่านในหนังสือเล่มเล็ก ขณะที่ครูอ่านในหนังสือเล่มใหญ่
 และอ่านพร้อมๆ กัน หลังจากนั้น นักเรียนจับคู่กันอ่านและช่วยวาดภาพ
 ระบายสีหนังสือของตน ตลอดจนทำหน้าปก ถ้าครูอ่านหนังสือนี้และ
 อัดเสียงลงเทปไว้ นักเรียนก็อาจจะอ่านหนังสือตามลำพังกับเทปได้

กิจกรรมภาษา

เวลาที่ครูเขียนคำพูดของนักเรียนลงเป็นตัวอักษรในการทำหนังสือ
 เล่มใหญ่ หรือในกิจกรรมอื่น นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาจากกิจกรรมนี้
 นอกจากนี้ คำพูดที่นักเรียนพูดเล่าออกมา จะช่วยให้ครูรู้ว่าเด็กมีความ
 เข้าใจในเรื่องที่ฟังเพียงไร

อีกวิธีที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจดีขึ้นคือ การเน้นถึงหัวข้อแนวเรื่อง
 หลังจากที่ครูอ่านหนังสือทาบได้ให้ฟังแล้ว ครูชวนกระดาศษชาร์ตและ
 เขียนข้อคิดต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายการจากบนลงล่าง ครูจะถาม
 นักเรียนว่าเรื่องที่อ่านนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ครูจะเขียนทุกคำที่เด็กตอบ
 บนกระดาศษชาร์ต เมื่อเขียนเสร็จครูจะอ่านซ้ำ หลังจากได้ข้อคิดต่าง ๆ
 พอสมควรแล้ว ครูกับนักเรียนอ่านข้อความบนกระดาศษชาร์ตนั้นด้วยกัน

ครูนำกระดาษชาร์ตนั้นไปติดข้างฝาห้องเรียน และช่วงทำงานเสรี ครูจะให้นักเรียนจับคู่ไปนั่งอ่านชาร์ต แล้วคว้าม้าคำไหนที่จำได้บ้าง จากนั้นครูนำกระดาษชาร์ตนั้นมาขยายข้อความ เช่น ครูอ่าน "What is Pink?" บทกลอนของคริสตินา โรเซตตี ครูก็จะถามนักเรียนเพื่อขยายคำเดี่ยวๆ ที่นักเรียนตอบเป็นประโยค เช่น ครูให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับเรื่องเกี่ยวกับสีเหลือง เด็กตอบ "กล้วยหอม" "ลูกบอล" "รองเท้าแม่" "โต๊ะอาหารในครัว" ครูเขียนคำเหล่านี้ลงในกระดาษชาร์ต ในวันรุ่งขึ้นครูก็จะนำคำเหล่านี้มาให้นักเรียนช่วยกันคิดขยายต่อเติมเป็นประโยคหรือเรื่องใหม่

แนวการสอนโดยเน้นประสบการณ์นี้เหมาะกับการสอนเป็นรายบุคคล เช่น ครูให้นักเรียนวาดรูป แล้วเขียนข้อความประกอบภาพที่วาด กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เด็กเล็กชอบมาก และอาจใช้เป็นกิจกรรมหลังจากที่ครูอ่านให้ฟังหรือที่อ่านร่วมกันแล้ว โดยครูให้นักเรียนวาดภาพเรื่องที่เพิ่งอ่านไป กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลา และเด็กควรจะทำร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก

ครูอาจให้นักเรียนวาดรูปตอนที่ชอบมากที่สุด แล้วสนับสนุนให้เด็กแต่ละคนเล่าถึงภาพที่ตนวาด ครูเขียนคำอธิบายภาพโดยใช้คำของนักเรียนแล้วแปะติดได้ภาพ จากนั้นให้นักเรียนอ่านอีกครั้ง โดยครูยี้ไปเป็นคำๆ หลังจากนั้นครูให้นักเรียนอ่านและชี้คำ ต่อไปเด็กก็อาจจะเล่าภาพและคำอธิบายได้ภาพให้แก่เพื่อนๆ ครูติดภาพของเด็กไว้ที่บอร์ดหรือนำมาเย็บเป็นเล่ม

ครูจะพบว่าหลังจากที่ให้นักเรียนทำแบบนี้สัก 2-3 ครั้ง เด็กจะเริ่มเขียนคำอธิบายได้ภาพเอง และสามารถบรรยายภาพได้ เด็กทำแบบนี้ได้ โดยเขียนแบบครู

เข้าใจประโยค วลี และคำ

หนังสือทಾಯได้นี้ถ้าครูอ่านร่วมกับนักเรียนหลายๆ ครั้ง นักเรียน

จะสามารถอ่านคำต่อคำได้เองอย่างถูกต้อง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าถ้า
ยกคำเหล่านี้ไปไว้ที่อื่น เด็กจะอ่านได้ เพราะเด็กในวัยนี้จะเรียนรู้โดยจำ
จากการฟัง ส่วนการดูนั้นจะต้องอาศัยรูปภาพช่วย

กิจกรรมต่อไปนี้จะกิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กสามารถโฟกัสสิ่งที่
ส่วนย่อยของข้อความที่เป็นประโยคหรือวลีหรือคำ กิจกรรมส่วนใหญ่จะ
เป็นกิจกรรมให้ทำตามลำพัง โดยที่ครูสอนในกลุ่มเล็กก่อน แล้ววางสื่อไว้
ที่ศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมาทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ทำหน้ากากปิด

โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979) แนะนำให้ครูทำกระดาษแข็ง
เป็นหน้ากากปิดตัวหนังสือ เพื่อให้เห็นคำหรือวลีที่ต้องการเน้นย้ำขึ้น
ไปรูปดูภาพ 3

ภาพที่ 3

การทำหน้ากากปิดตัวหนังสือ

Peter Piper picked a peck
of pickled peppers;

A peck of pickled peppers

Peter

pickled peppers Peter
Piper picked?

วิธีการทำหน้ากาตามภาพ 3 มีวิธีดังนี้คือ ตัดกระดาษแข็งรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า และตัดเป็นช่องหน้าต่างจากจุดศูนย์กลางของกระดาษแข็งสี่เหลี่ยมผืนผ้า 2 แผ่น ส่วนสูงของช่องหน้าต่างควรสูงขนาดใหญ่กว่าตัวหนังสือหนึ่งบรรทัดของหนังสือเล่มใหญ่ เย็บกระดาษแข็งสองแผ่นเข้าด้วยกันสามด้าน และตัดกระดาษแข็งยาวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ให้มีความกว้างกว่าช่องหน้าต่างเล็กน้อย แล้วสอดกระดาษแข็งนี้ในช่องที่ไม่ได้เย็บช่องหน้าต่างจะทำให้เห็นตัวอักษรเป็นคำหรือวลี โดยเลื่อนกระดาษแข็งแผ่นยาวไปมา (ถ้าครูใช้แผ่นใสก็เพียงแต่ใช้กระดาษปิดข้อความอื่น ยกเว้นคำที่จะให้ดู)

เมื่อเด็กคุ้นเคยกับเรื่องในหนังสือเล่มใหญ่แล้ว ครูเลือกหน้าใดหน้าหนึ่งของหนังสือเล่มใหญ่ออกมา แล้วอ่านร่วมกันทั้งขึ้น จากนั้นครูใช้แผ่นหน้ากาปิดเพื่อให้มีคำหนึ่งเด่นออกมา และถามหาอาสาสมัครออกไปอ่าน ถ้าเด็กมีความยากลำบากในการอ่านคำเดียว ครูก็เปิดหน้ากาทำให้เด็กเห็นข้อความทั้งหมด เด็กก็จะตอบได้ อนึ่ง ควรให้เด็กได้เห็นรูปเพื่อช่วยความจำด้วย ถ้าเด็กส่วนใหญ่ยังมีความยากลำบากในการอ่านคำเดียว ครูอาจจะต้องใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่ง่ายกว่านี้ ซึ่งมีจำนวนคำน้อย เด็กควรได้รับการฝึกให้อ่านหนังสือเล่มใหญ่ซ้ำไปซ้ำมา และอ่านหนังสือเรื่องเดียวกันที่เป็นเล่มเล็กโดยฟังจากเทปควบคู่ไป เพื่อให้คุ้นกับตัวหนังสือ

กิจกรรมโคลส (cloze)

โคลสเป็นวิธีการที่ให้นักเรียนเติมคำที่เจาะจงให้หายไป เทเลอร์ (Taylor, 1953) เป็นคนแรกที่ใช้เทคนิควิธีนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดความยากง่ายในการอ่าน ต่อมาได้นำมาใช้ในการวัดระดับความสามารถในการอ่าน และช่วยพัฒนาทักษะในการพูดของเด็ก จะช่วยให้เด็กเข้าใจโครงสร้างของภาษา โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979) ได้แนะนำการใช้กิจกรรมโคลสแบบต่าง ๆ ในประสบการณ์อ่านร่วมกัน เขาให้เหตุผลว่า

วิธีง่ายที่สุดที่จะให้เข้าใจความหมายของภาษาคือ การทำช่องว่างในประโยคที่ต่อเนื่องกัน

วิธีการโคลสจะช่วยให้เด็กรู้จักคำและคำศัพท์ เทคนิคโคลสจะทำให้เด็กเห็นว่า ข้อความหรือคำในประโยคเป็นตัวอักษรที่มีรูปภาพ และตัวหนังสือจะมีทิศทาง

กิจกรรมโคลสมิ 2 ประเภทคือ ประเภททางตา และประเภททางเสียง การใช้โคลสแบบเสียง ได้แก่ ครูอ่านหนังสือท่ายใจร่วมกัน และอ่านซ้ำอีก พอครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ครูจะหยุดและชี้ไปที่คำที่หยุดในตอนแรกครูจะหยุดเพียง 2 หรือ 3 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนสามารถตอบได้ และรู้สึกมีความสำเร็จ เมื่ออ่านซ้ำในคราวต่อไปครูจะหยุดนานขึ้น และนักเรียนมีส่วนในการอ่านคำที่ครูหยุดนานมากขึ้น

สำหรับการใช้โคลสทางตานี้มีวิธีง่าย ๆ คือ เลือกประโยคในหนังสือเล่มใหญ่ประเภทท่ายใจ แล้วเขียนบนแผ่นกระดาษ โดยให้ขนาดตัวอักษรเท่ากับขนาดของตัวอักษรในหนังสือเล่มใหญ่ แต่ประโยคที่เขียนบนแผ่นกระดาษจะละคำบางคำไว้ เช่น "Mary had a little _____ whose fleece was white as snow." นักเรียนอ่านประโยคนี้และเติมคำที่ขาดหายไป

การเขียนประโยคโคลสที่ให้เติมคำนี้ นิยมเขียนกันบนแผ่นกระดาษแข็งแทนที่จะเขียนด้วยชอล์กบนกระดานดำ เพราะแผ่นประโยคนี้จะได้นำมาใช้ซ้ำ ๆ อีก แผ่นกระดาษแข็งโคลสจะยาวประมาณ 24 นิ้ว หรือ 80 เซนติเมตร ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเขียนตัวอักษรให้ใหญ่พอที่เด็กที่นั่งห่างหลังจะมองเห็นได้

ตัวอย่าง แผ่นประโยคโคลสจากในหนังสือเรื่อง "Hattie and the Fox"

- Hattie was a big black _____.
- And Hattie said, "Goodness _____ me!".
- But the _____ said, "Moo!".

ครูต้องเตรียมบัตรคำ “gracious” “cow” “hen” ที่จะใส่ใน
ช่องได้ขนาดพอเหมาะพอดี

ครูให้เด็กเห็นบัตรประโยคและบัตรคำ แล้วครูติดบัตรประโยค
บนกระดานดำ และให้นักเรียนหาบัตรคำที่ถูกต้องมาใส่ หนังสือเล่มใหญ่
จะใช้เป็นหนังสืออ้างอิง เมื่ออาสาสมัครคนหนึ่งออกมาหยิบบัตรคำไปเติม
ครูจะให้อาสาสมัครอีกคนหนึ่งไปเปิดดูในหนังสือเล่มใหญ่ เพื่อตรวจสอบว่า
ถูกต้องหรือไม่

กิจกรรมนี้อาจจะขยายการเรียนรู้ให้กว้างขวางออกไปอีก เช่น เมื่อ
นักเรียนหาคำมาเติมถูกต้องแล้ว ครูถามนักเรียนว่ายังมีคำอื่นที่จะนำไป
ใส่ได้อีกไหม โดยที่ยังมีความหมายเดิม หรือครูให้ลองใส่ผิดที่ ซึ่งจะทำให้
เกิดความเขิน เช่น

“But the hen said, ‘Moo!’”

ครูยังมีวิธีจัดกิจกรรมแบบอื่นๆ อีก เช่น ด้านหลังของบัตรคำ จะ
วาดเป็นรูปภาพของคำนั้น ซึ่งเมื่อนำไปเติมก็จะเป็นประโยคภาพ และเมื่อมี
ภาพ นักเรียนก็อาจจะเติมคำได้ง่ายขึ้น และสามารถทำได้ด้วยตนเอง หาก
ภาพนั้นชวนน่าสนใจ ครูก็อาจจะนำไปติดที่มุมศูนย์การเรียนรู้ที่นักเรียนจะ
นั่งทำงานได้เองตามลำพัง

การเน้นที่คำสำคัญ

บางครั้งครูก็ต้องการให้เด็กรู้จักคำบางคำในหนังสือเล่มใหญ่
หรือในบทกลอน บทเพลง ถ้าครูรู้สึกว่าคำสำคัญ หรือ “คำกุญแจ” เป็น
คำที่นักเรียนยังไม่รู้จัก ครูสามารถใช้รูปภาพหรือการกระทำและท่าทาง
แสดงความหมายของคำก็ได้

“คำกุญแจ” นี้ มักจะมีไว้ที่ปกหลังด้านในของหนังสือเล่มใหญ่
หรือจะพิมพ์หรือเขียนไว้ด้านหลังของแต่ละหน้าในหนังสือใบลาน ครูควร

พูดถึงคำกัญแจพวกนี้บ่อยๆ เช่น ตามความหมายจากนักเรียน

ครูอาจจะทำชุดการ์ดบัตรคำกัญแจไว้เป็นชุดๆ ขนาดของบัตร
ไม่ต้องใหญ่มาก ประมาณ 3×8 นิ้ว หรือ 8×20 เซนติเมตร

นักเรียนอาจจะมิกิจกรรมตามลำพัง เช่น นำบัตรคำกัญแจมา
วางเรียงไว้ แล้วเปิดหน้าหนังสือเล่มใหญ่ และนำบัตรคำไปเทียบกับคำ
ที่เหมือนกันในหนังสือ

ครูอาจจะให้นักเรียนเล่นเกม “สมาธิ” หรือเกมความจำ โดยจัด
ทำบัตรคำกัญแจนี้ 2 ชุด จากนั้นวางบัตรคล่กันคว่ำหน้าลงเป็นรูปสี่เหลี่ยม
เด็กจะเปิดบัตรทีละคู่ ถ้าเป็นคู่กันเด็กจะเก็บไว้ ถ้าไม่ใช่คู่กัน จะต้องวางไว้
ที่เดิม เด็กที่ได้คู่มากจะเป็นผู้ชนะ

เด็กอาจจะยังอ่านคำกัญแจที่ออกมาเดียวๆ ไม่ได้ แต่จากกิจกรรม
ข้างต้นจะทำให้เด็กเริ่มไวต่อลักษณะของคำและตัวอักษร ซึ่งจำเป็นสำหรับ
ผู้เริ่มอ่าน

หรือครูอาจจะทำบัตรคำกัญแจคู่กับรูปภาพ แล้วให้เด็กจับภาพคู่
กับคำ ถ้าเล่นบ่อยๆ เด็กก็จะจำคำได้

จับคู่ภาพกับเนื้อความ

อาจจะขยายกิจกรรมการจับคู่ภาพกับคำไปถึงการจับคู่ภาพกับ
ใจความ เด็กจะได้ประโยชน์จากกิจกรรมการจับคู่ภาพกับใจความในเรื่อง
เด็กที่สามารถจับคู่ได้ดีจะแสดงถึงความสามารถในการเริ่มอ่านคำ

อาจจะทำกิจกรรมจับคู่ภาพและใจความในหนังสือหลังจากการ
อ่านร่วมกัน ครูทำบัตรรูปภาพจากในหนังสือ (อาจจะตัดจากหนังสือเก่า)
และมีบัตรข้อความจากในหนังสือ ครูให้นักเรียนจับคู่ภาพกับบัตรข้อความ
การตรวจว่าถูกต้องหรือไม่นั้น ให้นักเรียนตรวจสอบจากหนังสือเล่มใหญ่
หรือครูอาจจะตัดริมของบัตรภาพกับบัตรข้อความ เป็นลักษณะต่าง ๆ

โดยที่ข้อความตรงกับรูปภาพ บัศรจะทายกันได้พอดี ทำนองเดียวกันกับภาพตัดต่อ

ครูอาจจะนำข้อความในหนังสือเล่มใหญ่มาใส่กระเป๋ามัน แล้วให้นักเรียนหาบัศรข้อความมาจับคู่กัน หรือจะทำเป็นรูปภาพที่ตรงกับข้อความนั้นมาจับคู่กันก็ได้

กระเป๋ามันจะใช้ประโยชน์ได้มากกับการสอนภาษา

แผ่นวลีพูดได้

หนังสือประเภททายได้จะมีวลีหรือประโยคที่พูดซ้ำ ๆ กันตลอดเรื่อง เด็ก ๆ จะชอบช่วงเวลาอ่านหนังสือประเภททายได้ เพราะพอถึงตอนคำซ้ำ เด็กจะพูดตามได้ทันที ครูจึงใช้ประโยชน์จากวลีซ้ำ ๆ กันนี้ ทำเป็นโรงละครนักเรียน (Readers Theatre) ซึ่งแต่ละคนจะมีบทอ่านของตนเอง ครูใช้แนวโรงละครโดยแจกวลีจากในหนังสือประเภททายได้นี้ให้นักเรียนถือไว้ เมื่อครูอ่านหนังสือเล่มใหญ่ และถึงวลีซ้ำนั้นครูจะหยุด นักเรียนก็อ่านคำในแผ่นวลีที่ถือไว้นั้น ครูจะทำเช่นนี้ไปจนจบเรื่อง

แผ่นวลีนี้ยังช่วยให้รู้จักเครื่องหมายต่าง ๆ เช่น เครื่องหมายคำพูด ปิดเปิด เครื่องหมายแสดงความตกใจ (อัศเจรีย์) เครื่องหมายคำถาม

เขียนเกี่ยวกับตัวอักษรและเสียง

จากการที่ได้อ่านหนังสือทั้งเล่ม (จากการอ่านร่วมกัน) และกิจกรรมรู้จักประโยค วลี คำ เด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและเสียงด้วย เช่น ขณะที่ครูเขียนในกระดานชาร์ต ครูเขียนทีละตัว และออกเสียงไปด้วย หรือการที่เด็กคัดลอกข้อความจากหนังสือเล่มใหญ่ เด็กก็จะได้รู้จักตัวอักษร ต่อไปนี้จะเป็นกิจกรรมการสอนตัวอักษรและเสียง

ฝึกตัวอักษร

ในการสอนแบบเดิม การสอนตัวอักษรจะเป็นกิจกรรมเริ่มต้น แต่ในการสอนแบบประสบการณ์อ่านร่วมกัน เด็กจะเรียนรู้ตัวอักษรหลังจากที่เข้าใจข้อความทั้งเรื่องแล้ว ครูอาจจะใช้แบบฝึกหัดตัวอักษรที่ใช้อยู่เพื่อสอนให้รู้จักตัวอักษรก็ได้

นอกจากนี้ ครูอาจให้นักเรียนทำหนังสือตัวอักษรเล่มใหญ่ของตนเอง โดยนักเรียนจับคู่ทำกับเพื่อน กระดาษหนึ่งหน้าใช้สำหรับอักษรหนึ่งตัว นักเรียนค้นหาคำที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรนั้นจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสารเก่าๆ แล้วตัดออกมาติดแปะที่หน้ากระดาษนั้น เช่น hat, house, hen, horse หนังสือตัวอักษรนี้มีอยู่ 26 หน้า (ภาษาอังกฤษมีตัวอักษร 26 คำ) เด็กทำแล้วเย็บเล่มโดยทำหน้าปกด้วย และเก็บไว้ที่มุมหนังสือประจำห้อง ถ้ามีนักเรียนในห้อง 26 คน ก็ให้ทำคนละคำ ถ้ามีมากกว่านี้ก็ให้ทำพยัญชนะละ 2 แผ่นสำหรับบางคำ

ก่อนที่จะให้ทำกิจกรรมนี้ครูอาจจะสอนเพลงตัวอักษรและเล่นเกม โดยให้ทุกคนมีแผ่นป้ายตัวอักษรหนึ่งตัว เมื่อครูเรียกอักษรคำใด เด็กที่ดี้อ่านนั้นก็ออกมา

ครูอาจจะให้เด็กเล่นเกม โดยให้เด็กแต่ละคนถือบัตรตัวอักษร ยืนเรียงเป็นวงกลม ครูให้ตั้งต้นที่คนแรกตัว A ว่า "ฉันจะไปเที่ยว ฉันเอาแอปเปิ้ลไป" คนที่สองพูดทวนว่า "ฉันจะไปเที่ยว ฉันเอาแอปเปิ้ล (apple) ไป ฉันเอากลับ (banana) ไป" และคนต่อไปก็ทวนสามประโยคเดิมและต่อด้วยคำที่ตั้งต้นด้วยตัว C ทำเช่นนี้จนจบถึงตัว Z เวลาที่เด็กคนหนึ่งจำไม่ได้ เด็กอื่นก็จะช่วยกันบอก

เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวอักษร

ในการสอนเด็กเริ่มเรียนภาษา นี้ หัวข้อที่เป็นที่ถกเถียงกันมาก คือ การสอนสะกดแจกกลุ่ประสมคำ (phonics) แอนเดอร์สันและคณะ

(Anderson et al., 1985) มีความเห็นว่า การสอนสะกดตัวจะช่วยให้เด็กสามารถโยงเสียงกับตัวอักษร และช่วยให้เข้าใจคำที่รู้จักและสามารถใช้ในการอ่านคำใหม่ที่ไม่รู้จักมาก่อนได้เอง เพราะฉะนั้น แอนเดอร์สันจึงสนับสนุนการสอนสะกดตัวตั้งแต่เริ่มเรียน

แต่ แมนนิง, แมนนิง และคาร์มี (Manning, Manning and Kamil, 1988) มีความเห็นว่า ควรจะสอนการสะกดคำหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาอย่างเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด มีผลงานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าการสอนสะกดคำไม่เหมาะสมกับเด็กระดับอนุบาล เพราะทำให้เด็กเกิดความสับสนและทำให้เกิดปัญหาในการเรียนอ่านและเขียนต่อไป

โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1986) มีความเห็นซึ่งเป็นสายกลางของความเห็นข้างต้นทั้งสอง โดยเห็นว่า ควรสอนให้เด็กได้รู้เรื่องทั้งหมดจากที่อ่านก่อน และสอนการสะกดคำโดยใช้ข้อความในเนื้อเรื่องที่อ่าน

ประสบการณ์อ่านร่วมกันก็อาจสอนตัวอักษรและเสียงจากหนังสือเล่มใหญ่ได้ เช่น ครูให้รู้จักความแตกต่างของเสียง "i" และ "n" หรือเสียง "p" "b" เมื่อเด็กแสดงความสนใจ ครูก็อาจจะให้นักเรียนเลือกคำที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรเหล่านั้นจากหนังสือเล่มใหญ่ ครูเขียนรายการนั้นลงบนกระดานดำ แล้วอาจจะชี้รายชื่อของนักเรียนแต่ละคนขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใด ครูเขียนรายการคำที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรต่างๆ ลงในแผ่นกระดาษยาว ตัวอักษรละหนึ่งแผ่น ตัวอักษรหนึ่งๆ อาจจะมี 10-20 คำ แล้วอ่านคำเหล่านั้นกับเด็กบ่อยๆ

การเรียงลำดับตัวอักษร

ในการเขียน เด็กจะต้องฝึกเรียงตัวอักษร ครูจึงควรให้เด็กเขียนบ่อยๆ เช่น การเขียนในหนังสือเล่มใหญ่ หรือกิจกรรมการเขียนอื่นๆ เพื่อที่จะให้เด็กรู้จักคำคุณศัพท์หรือคำที่สำคัญในบทเรียน ครูให้นักเรียนทำบัตรคำศัพท์ของตนเอง หรือนักเรียนอาจจะคัดคำนั้นจากหนังสือพิมพ์มาติด

แปะบนบัตรคำ หรือจะใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์คำออกมาติดแปะบนบัตรคำ
บัตรคำ เหล่านี้สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมภาษาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

กิจกรรมอื่น ๆ

ยังมีกิจกรรมอีกมากมายที่จะใช้ติดตามผลการอ่านร่วมกัน ทั้งนี้
ครูจะต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการและพื้นฐานของ
นักเรียน เด็กที่อยู่ในเมืองกับเด็กที่อยู่ในชนบทย่อมมีพื้นฐานประสบการณ์
แตกต่างกัน เพราะฉะนั้น ครูจึงควรคำนึงถึงประสบการณ์พื้นฐานของ
นักเรียนในการสอนและใช้หนังสืออ่านร่วมกัน การสอนเด็กที่มีปัญหาใน
การเรียนรู้ และการสอนเด็กที่ใช้ภาษาอื่นที่บ้าน ผู้เรียนควรจะมีส่วนใน
การทำหนังสือเล่มใหญ่มาก หนังสือเล่มใหญ่ควรจะเป็นหนังสือที่ทำเอง
สำหรับนักเรียนที่ก้าวหน้าในการอ่าน ครูอาจจะนำความคิดของนักเรียน
ไปใช้เป็นกิจกรรมติดตามผล

กิจกรรมที่กล่าวมาแล้วบางกิจกรรมครูจะเป็นผู้นำ แต่บางกิจกรรม
จะเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทำตัวเอง โดยไม่ต้องให้ครูช่วยมากนัก และขณะที่
ครูสอนกลุ่มหนึ่ง กลุ่มสองอาจจะทำงานอยู่ที่ศูนย์การฟัง กลุ่มสามอาจจะ
ทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ขณะนี้หนังสือประเภทหาได้มากมายในท้องตลาด (ในอเมริกา)
เพราะฉะนั้นครูคงจะมีแนวคิดอีกมากในการทำกิจกรรมติดตามผล ซึ่งมี
ผลในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอันมาก

สู่การเขียน

ในอดีต จุดมุ่งหมายหลักของการสอนภาษาคือการอ่าน การสอนเขียนจะมุ่งไปในทางฝึกคัดลายมือ แต่แนวการสอนปัจจุบันนี้มีได้เป็นเหมือนแต่ก่อน ปัจจุบันนี้จะเน้นการเขียนตั้งแต่เริ่มเรียนทีเดียว

ในระยะสิบปีนี้ได้มีการศึกษาค้นคว้าถึงความสามารถในการเขียนของเด็กกันมาก (Bakst & Essa, 1990 ; Calkins, 1986 ; Fountas & Hannigan, 1989 ; Hall & Duffy, 1987) ฮาสต์ วูดเว็ตและเบิร์ค (Harste, Woodward, and Burke, 1984) กล่าวว่าเด็กเขียนและรู้จักใช้ภาษา

ตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน จาลองโกและซีเกล (Jalongo and Zeigler, 1987) พบว่า นักเรียนอนุบาลชอบที่จะเขียนตัวอักษรและคำมากกว่าที่จะอ่านหนังสือที่เป็นตัวพิมพ์เพื่อการอ่าน เกรฟส์ (Graves, 1983) กล่าวว่า เมื่อเด็กเข้าเรียนชั้น ป. 1 เด็กจะมีความมั่นใจในความสามารถในการเขียนมากกว่าการอ่าน (ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 90 เปอร์เซนต์ของเด็กทั้งหมดสามารถเขียนได้ และมีเพียง 15 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่อ่านได้)

ที่เห็นชัดเจนคือ การเขียนจะมีส่วนช่วยในการอ่าน เด็กเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร โดยเขียนจากความคิดของตนมากกว่าจากการทำแบบฝึกหัดสะกดคำ กุนเดอร์สันและชาปิโร (Gunderson and Shapiro, 1988) สังเกตเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สองกลุ่มในชั้นเรียนที่ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบธรรมชาติหรือองค์รวม (whole language) ซึ่งสอนการอ่านและเขียนไปด้วยกัน พบว่า เด็กเหล่านี้สามารถเขียนคำได้มากกว่าคำในแบบเรียนถึง 90 เปอร์เซ็นต์ ผู้ศึกษาวิจัยให้เหตุผลว่า เนื่องจากเด็กมีโอกาสเขียนมาก จึงทำให้เข้าใจหลักการสะกดคำได้นักวิจัยอื่นๆ (Clay, 1979 ; Teale and Sulzby, 1989 ; Tovey, 1979) ให้ความเห็นตรงกันว่า พฤติกรรมในการเขียนของเด็กเป็นพฤติกรรมเช่นเดียวกับการอ่าน หรืออีกนัยหนึ่ง ถ้าเด็กเห็นตัวเองเป็นนักเขียน เด็กจะนำความเข้าใจจากการเขียนไปสู่การอ่าน และโดยที่เด็กพยายามที่จะเขียนสิ่งที่มีความหมายของตน เด็กก็จะพยายามเข้าใจความหมายในงานเขียนของผู้อื่น

ปัจจุบัน ครูจะมีปฏิริยาต่อการเขียนของเด็กเปลี่ยนไป แต่เดิมครูจะเน้นการเขียนที่เขียนได้ถูก สะกดตัวถูกต้อง ซึ่งปัจจุบันครูจะไม่เน้นการเขียนถูก สะกดถูก แต่จะดูที่ความหมายที่เด็กสื่อสารจากการเขียน

เมื่อเด็กเขียนคำ เด็กโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ดังนั้น เด็กจะคิดค้นวิธีสะกดของตัวเอง (invented spelling) ในการฝึกสะกดคำและการเขียน เด็กจะผ่านขั้นตอน 4 ขั้น ขั้นที่หนึ่ง ตัวอักษร

คำเดียวอาจจะแทนคำที่คำ เช่น เด็กเขียน L ในขณะที่หมายถึง Elephant ขึ้นที่สอง เด็กจะเริ่มใส่ตัวสะกดข้างท้าย เช่น "hi" สำหรับ คำ "hat" และจะเริ่มสังเกตตัวสระได้ในขึ้นที่สาม แต่เด็กจะยังไม่สม่ำเสมอในการใช้สระ และในคำเดียวกันเด็กอาจจะเขียนสระได้ถึง 3 แบบ ในขณะที่สี่ เด็กจะสามารถเขียนสะกดได้ถูกต้อง

ครูควรส่งเสริมให้เด็กเขียน ถึงแม้เด็กจะเขียนสะกดในแบบของตนเอง ทั้งนี้เปรียบได้กับเมื่อเด็กฝึกพูด เด็กพูดไม่ชัดและไม่ถูก การเขียนก็ทำนองเดียวกัน เด็กจะยังเขียนไม่ถูกในขั้นต้น และปรากฏว่าเด็กที่เริ่มเขียนโดยสะกดเองและไม่มีแบบแผน ก็ได้เรียนช้า หากสามารถเขียนสะกดได้ถูกต้องในภายหลังทันกับเด็กอื่น ที่จริงแล้ว การที่เด็กได้มีโอกาสเขียนบ่อยๆ โดยไม่กังวลต่อการคัดลายมือหรือสะกดให้ถูกต้อง เด็กจะเรียนได้เองเป็นธรรมชาติ และจากกิจกรรมการเขียนของเด็กเอง เด็กจะเข้าใจหลักการสะกดตัวได้ดีกว่าการฝึกสะกดตัวจากแบบฝึกหัดที่มีขายในท้องตลาด (Sowers, 1982)

กิจกรรมการอ่านในประสบการณ์อ่านร่วมกันเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การเขียน วรณกรรมเด็กที่นำมาอ่านให้เด็กฟัง จะช่วยให้เด็กได้รู้จักวรรณคดีอย่างกว้างขวางและนำไปสู่การเขียน เกรฟส์ (Graves, 1983) กล่าวว่า "เด็กต้องการวรรณคดี และเด็กที่เขียนจะยังต้องการมากขึ้น เด็กควรได้รับการแวดล้อมด้วยบทกลอน นิทาน และหนังสือสารคดี ชีวประวัติ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หนังสือที่ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง สำหรับหนังสือที่ส่งเสริมจินตนาการ เด็กๆ จำเป็นต้องได้ยิน ได้พูด และได้อ่านวรรณคดี" (หน้า 87)

กิจกรรมติดตามผลการอ่านร่วมกันจะนำไปสู่การเขียน เช่น เด็กๆ ช่วยกันเขียนหนังสือเล่มใหญ่และสื่อการอ่านอื่นๆ และในกิจกรรมภาษาที่ครูจัดให้ ก็จะสัมพันธ์การพูดกับการเขียน ครูส่งเสริมให้เด็กเห็นว่า

เขียนเป็นการแสดงออกโดยธรรมชาติ

ในบทที่หนึ่งก็มีตัวอย่างกิจกรรมการอ่านกับการเขียนที่สามารถนำไปใช้ได้มากพอสมควร

กระบวนการเขียน

ผู้ใหญ่หลายคนนึกถึงการเขียนด้วยความหวาดกลัว หลายคนจะนึกถึงความหลังอันขมขื่น เมื่อครูใช้หมึกแดงกาผิดเติมหน้ากระดาษในสิ่งที่ตนเขียน เด็กเล็กๆ ไม่กลัวการเขียน การเขียนเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกและเป็นส่วนหนึ่งของการวาดเขียน เด็กต่อบล็อกเป็นรูปต่างๆ อย่างไม่หวาดกลัวอย่างไร เด็กก็เขียนหนังสืออย่างไม่กลัวตกกลัวเช่นกัน (Calkins, 1983 หน้า 12)

แต่เด็กที่คลาสิกันกล่าวถึงข้างต้น คงเป็นเด็กในห้องเรียนที่ครูเปลี่ยนวิธีสอนแล้ว ครูยอมรับการสะกดแบบคิดขึ้นเองของนักเรียน และเข้าใจขั้นตอนของพัฒนาการเขียน และเข้าใจกระบวนการที่นักเรียนใช้ในการเขียน

การสอนเขียน (ในอเมริกา) ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) เป็นต้นมา การเปลี่ยนแปลงเริ่มขึ้นหลังจากมีการศึกษาวิเคราะห์ว่านักเรียนและนักอ่านเก่งๆ ทำอย่างไร เมื่อตนเขียนและอ่าน และครูได้นำกระบวนการของนักเรียนอาชีพมาใช้ในการสอนภาษา

งานวิจัยหลายเรื่องได้พบขึ้นของการเขียนของนักเรียน เริ่มตั้งแต่มีความคิดหรือหัวข้อเรื่องที่จะเขียนจนเขียนออกเป็นรูปเล่ม ขึ้นคำต่างๆ เหล่านี้ผู้เขียนเองอาจจะไม่รู้ตัว เพราะเวลาที่เขียนจริง อาจจะทำได้เพียงหลายอย่าง อย่างโรกิตาม เกรฟส์ (Graves, 1983) ได้จัดขึ้นของการเขียนไว้ดังนี้

ขั้นแรก ขึ้น “ก่อนเขียน” หรือ ขึ้น “ชักซ้อม” หมายถึง นักเขียนซ้อมการเขียนซึ่งอาจจะมาในรูปของการคิดฝึกกลางวัน วาดรูป ชัดเขียน ทำรายการ ทำหัวข้อเรื่อง ทำเค้าโครงเรื่องอ่าน สนทนา สำหรับเด็กเล็ก ๆ จะเห็นการเขียนเป็นส่วนหนึ่งของการวาดรูป การวาดรูปของเด็กจึงเป็นการชักซ้อม

ขึ้นก่อนเขียนของเด็กเล็กอีกประการหนึ่งคือ การมีประสบการณ์อ่านร่วมกันหรือฟังครูอ่านหนังสือให้ฟัง และเด็กจะได้แนวคิดสำหรับที่จะเขียน เนลสัน (Nelson, ๑๙๘๙) กล่าวว่า การอ่านหนังสือให้เด็กฟังช่วยให้เด็กโยงเรื่องในหนังสือเข้ากับประสบการณ์ชีวิตของตนเอง และการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้งานทำให้เกิดแนวคิดในการใช้ภาษา เช่น การเขียนเป็นกลุ่มหรือการเขียนตามลำพัง

ขั้นการเขียนขั้นที่สองคือ การลงมือเขียนสำหรับเด็กเริ่มเขียนกระบวนการขั้นนี้จะเกิดข้ามกก เด็กจะต้องมีความคิดที่อยากแสดงออกแล้วเด็กเขียนเป็นตัวหนังสือ พยายามออกเสียงตัวอักษรจนกว่าจะเขียนออกมาได้ และเด็กมักจะย้อนกลับมวนวลวนคือน้อยๆ เพื่อดูว่าความคิดที่แท้จริงนั้นคืออะไร เกรฟส์ กล่าวว่า คนเราไม่ว่าอายุเท่าไร เมื่อจะทำอะไรก็ทำได้ทีละอย่าง มีนักเขียนคนไหนบ้างที่ขณะเขียนจะต้องคำนึงถึงตัวสะกดไวยากรณ์ ลายมือ ไปได้พร้อมๆ กัน เพราะฉะนั้นงานเขียนที่เด็กทำ ไม่ว่าจะสะกดผิด หรือลายมือไม่สวย ครูจะต้องเข้าใจถึงความยากลำบากของเด็กและให้กำลังใจเด็กให้มากที่สุด

ขั้นการเขียนขั้นที่สามเป็นการแก้ไขซึ่งมี ๒ องค์ประกอบคือ เขียนเนื้อเรื่องใหม่เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นที่เข้าใจสำหรับคนอื่น และกลไกในการเขียน เช่น การสะกดตัว ไวยากรณ์ เวลาแก้ไขเรื่องเขียน ควรทำทีละองค์ประกอบ การแก้ไขเนื้อเรื่องนี้ เด็กมักจะคิดว่าคนอื่นมีประสบการณ์ชีวิตเช่นเดียวกับตน เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องเพิ่มข้อมูลหลายอย่างเข้ามาและฝึกให้เด็กถอดการบิดคือนเป็นจุดศูนย์กลางลง

ส่วนการแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียน เช่น ตัวสะกดไวยากรณ์ ครูควรประชุมตัวต่อตัวกับนักเรียนผู้เขียน และครูอาจทำบทเรียนย่อยสอนเด็กในสิ่งที่เด็กบกพร่อง

หนังสือที่เด็กเขียนและแก้ไขแล้ว เด็กจะลอกใหม่และทำเป็นหนังสืออ่านประจำชั้น เกรฟส์กล่าวว่าประมาณ $\frac{1}{4}$ ของงานของเด็กเหมาะสมที่จะจัดพิมพ์เป็นหนังสืออ่านในชั้นเรียน

งานเขียนเป็นงานสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้นครูจึงควรให้โอกาสนักเรียนได้ทดลองแนวคิดใหม่ ให้เด็กกล้าแสดงออก และขอให้ระลึกถึงคำพูดทางสถิติ (Smith, 1982) ที่ว่า เด็กเรียนรู้การเขียนโดยได้เขียนเองจริง ๆ

ยุทธวิธีในห้องเรียน

การสอนเขียนในชั้นอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันนี้ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ เป็นคนแบบระหว่างที่เด็กเขียน ครูมิใช่ผู้เชี่ยวชาญที่สอนการเขียนให้เด็กอย่างขี้นัดเขียนให้คนอื่นเรียน ปัจจุบัน ในอเมริกาจะยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กมีสิทธิในการเลือกหัวข้อเขียนของตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างเด็ก

เทคนิคการสอนเขียนจะมีส่วนร่วมกับการประสบการณ์อ่านร่วมกัน เทคนิคที่นิยมใช้ปัจจุบันคือ การประชุมปฏิบัติการนักเขียน (writing workshop) การเขียนบันทึกประจำวัน (journal) ม้านั่งนักเขียน (the author's chair) และกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับวรรณกรรม

ประชุมปฏิบัติการนักเขียน (Writing Workshops)

การเขียนต้องการเวลา-เวลาที่จะพัฒนาความคิดลงสู่การเขียน เวลาที่จะพูดคุยกับผู้อื่น และทำความเข้าใจถึงเรื่องที่จะเขียน ครูควรจัดเวลาสำหรับการตรวจแก้ไขเพิ่มเติม การเขียนหรือทำเป็นเล่มหนังสือ และการเสนอผลงานเขียน ไว้ประมาณครึ่งละหนึ่งชั่วโมง หรือสองสามวันต่อสัปดาห์ เพื่อให้เด็กได้มีเวลาประชุมปฏิบัติการนักเขียน

โครงสร้างของการประชุมปฏิบัติการเป็นดังที่ คาลกิน (Calkins, ๑๙๘๖) อธิบายไว้ดังนี้ อันแรก นักเรียนจับกลุ่มประมาณสัก ๑๐ นาที โดยครูให้บทเรียนย่อย เช่น หัวข้อเรื่อง ข้อบกพร่องในการเขียน หรือหัวข้ออื่นๆ ที่จำเป็นในการเขียน โดยครูศึกษาจากความต้องการของเด็กในเรื่องที่จะนำมาเป็นบทเรียนย่อย หลังบทเรียนย่อย นักเรียนรับแฟ้มนักเรียนและไปเขียนตามลำพัง หรือทำงานเป็นคู่ มีโต๊ะให้นั่งเขียน และมีมุมที่จะทำงานร่วมกัน เมื่อมีปัญหาในการเขียนก็จะมาหาครู ครูเดินดูรอบๆ และให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเมื่อพบปัญหา หรือครูควรซักถามขยายความ เช่น “เล่าเรื่องของหนูต่ออีก” “แล้วเกิดอะไรขึ้นต่อไป” เมื่อหมดเวลาประชุมปฏิบัติการ ครูให้นักเรียนมานั่งรวมกันแล้วให้แต่ละคนพูดถึงงานที่ทำอะไรไป ได้แค่ไหน และคนที่เขียนเสร็จ จะอ่านความที่เขียนให้เพื่อนฟัง

ประสบการณ์อ่านร่วมกัน ช่วยเสริมฐานประชุมปฏิบัติการนักเขียนได้มาก หนังสือทಾಯได้ที่อ่านร่วมกัน จะมีอิทธิพลต่อการเขียนของเด็กอย่างเห็นได้ชัดเจน นักเรียนจะนำถ้อยคำ วลี จากหนังสือที่นำมาเขียนใส่ในงานเขียนของตน ครูควรใช้เวลาเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยโยนความสับสนระหว่างอ่านและเขียน ในการอภิปรายหนังสือที่อ่านกับเด็ก ควรมีหนังสือเล่มโปรดของเด็กวางอยู่ที่ชั้นหนังสือในห้องเรียน เพื่อเด็กจะได้มาหยิบดูอ้างอิง เมื่อเด็กผสมผสานสิ่งที่ได้จากการอ่านเข้าไปในการเขียนของตนแล้ว ครูควรให้เด็กบอกเพื่อนๆ ว่าได้แนวคิดอะไรจากหนังสือเล่มใด

การประชุมปฏิบัติการนักเขียนและประสบการณ์อันร่วมกันจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน และทั้งสองกิจกรรมช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้การสอนระหว่างการประชุมปฏิบัติการนักเขียนควรจะเรียนตัวต่อตัว และครูสอนได้ทันทีตรงกับเรื่องที่เด็กต้องการ ครูจึงเป็นผู้ร่วมงานเขียนของเด็ก และเป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็ก ๆ เบ่งบานเป็นนักเขียน

ม้านั่งนักเขียน (The Author's Chair)

เด็ก ๆ จำเป็นที่จะต้องได้ยินเสียงคำพูดที่ตนเขียนระหว่างการประชุมปฏิบัติการนักเขียนหรือกิจกรรมอื่น และควรให้ผู้เขียนโดยเฉพาะเพื่อน ๆ ได้แสดงปฏิกิริยาต่องานเขียนนั้น ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญ การที่ครูและเพื่อน ๆ สนใจงานเขียนของตนจะทำให้เด็กมีความมั่นใจขึ้น

ในระดับชั้นประถม ครูได้จัดม้านั่งหนึ่งเป็น "ม้านั่งนักเขียน" สำหรับผู้ที่จะเสนอผลงานเขียนจะมานั่งที่ม้านั่งนี้ และเพื่อน ๆ กับครูนั่งที่พื้นห้องเมื่อนักเขียนเสนอผลงานเสร็จ ครูจะเป็นคนแรกที่ให้ปฏิกิริยาตอบสนองทางบวก เพื่อให้เป็นตัวอย่างชมเชยผลงาน ชี้จุดเด่น และถามในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน แล้วครูก็พยายามให้ผู้ฟังช่วยออกความคิดเห็น

เด็กที่มาั่ง "ม้านั่งนักเขียน" อาจจะเสนอผลงานที่เสร็จสมบูรณ์หรือผลงานที่ยังไม่เสร็จ สำหรับผลงานที่เสร็จแล้ว นักเขียนจะเสนออย่างเป็นทางการและเชื้อเชิญให้ผู้ฟังแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง หลังจากเสนอผลงานแล้ว อาจจะนำผลงานนั้นมาติดบอร์ดหรือมูรภาพและประวัติของนักเขียน ส่วนหนังสือที่ทำขึ้นครูก็เก็บไว้ที่มุมหนังสือของห้องเรียน

ถ้าเป็นการเสนองานที่ยังไม่เสร็จ เพื่อน ๆ จะช่วยแสดงความคิดเห็นและถ้าเด็กเขียนติดขัดตอนใดก็อาจจะขอร้องให้ผู้ฟังช่วยคิด โดยการให้เพื่อน ๆ ช่วย นักเขียนใหม่นี้สามารถตั้งต้นได้ตั้งแต่อายุ 4 ปีขึ้นไป (Bakst and Essa, 1990)

การประชุมปฏิบัติการนักเขียนและประสบการณ์อ่านร่วมกันจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน และทั้งสองกิจกรรมช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้การสนทนาระหว่างการประชุมปฏิบัติการนักเขียนควรจะเรียนตัวต่อตัว และครูสอนได้ทันทีตรงกับเรื่องที่เด็กต้องการ ครูจึงเป็นผู้ร่วมงานเขียนของเด็ก และเป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็ก ๆ เบ่งบานเป็นนักเขียน

ม้านั่งนักเขียน (The Author's Chair)

เด็ก ๆ จำเป็นที่จะต้องได้ยินเสียงคำพูดที่ตนเขียนระหว่างประชุมปฏิบัติการนักเขียนหรือกิจกรรมอื่น และควรให้ผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ๆ ได้แสดงปฏิกิริยาต่องานเขียนนั้น ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญ การที่ครูและเพื่อน ๆ สนใจงานเขียนของตนจะทำให้เด็กมีความมั่นใจขึ้น

ในระดับชั้นประถม ครูได้จัดมุมห้องหนึ่งเป็น “ม้านั่งนักเขียน” สำหรับผู้ที่จะเสนอผลงานเขียนจะมานั่งที่ม้านั่งนี้ และเพื่อน ๆ กับครูนั่งที่พื้นห้อง เมื่อนักเขียนเสนอผลงานเสร็จ ครูจะเป็นคนแรกที่ให้ปฏิกิริยาตอบสนองทางบวก เพื่อให้เป็นตัวอย่างชมเชยผลงาน ชี้จุดเด่น และถามในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน แล้วครูก็พยายามให้ผู้ฟังช่วยออกความคิดเห็น

เด็กที่มานั่ง “ม้านั่งนักเขียน” อาจจะเสนอผลงานที่เสร็จสมบูรณ์หรือผลงานที่ยังไม่เสร็จ สำหรับผลงานที่เสร็จแล้ว นักเขียนจะเสนออย่างเป็นทางการและเชื้อเชิญให้ผู้ฟังแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง หลังจากเสนอผลงานแล้ว อาจจะนำผลงานนั้นมาติดบอร์ดพร้อมรูปภาพและประวัติของนักเขียน ส่วนหนังสือที่ทำขึ้นครูก็เก็บไว้ที่มุมหนังสือของห้องเรียน

ถ้าเป็นการเสนองานที่ยังไม่เสร็จ เพื่อน ๆ จะช่วยแสดงความคิดเห็นและถ้านักเรียนติดขัดตอนใดก็อาจจะขอรับรองให้ผู้ฟังช่วยคิด โดยการให้เพื่อน ๆ ช่วย นักเขียนใหม่นี้สามารถตั้งต้นได้ตั้งแต่อายุ 4 ปีขึ้นไป (Bakst and Essa, 1990)

“มานั่งนักเขียน” จึงได้ใช้เป็นทั้งสำหรับขึ้นแก้ไขการเขียน ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีส่วนร่วมในประสบการณ์อ่านร่วมกัน ดังต่อไปนี้

ครูอ่านหนังสือ “ฉันเป็นลูกนัยน์ดา” ซึ่งเป็นเรื่องที่เด็กชายอัฟริกัน คนหนึ่งบรรยายถึงสิ่งที่มองเห็นเมื่อตื่นมาตอนเช้า พออ่านจบเด็กนักเรียน สองคนไปนั่งที่มุมห้องแล้วช่วยกันเขียนถึงสิ่งที่เห็นในสนามเด็กเล่น เด็กสองคน เขียนต้นฉบับคร่าว ๆ เสร็จแล้วนำมาให้ครู แทนที่ครูจะให้เขาในช่วง ประชุมปฏิบัติการนักเขียน ครูกลับให้เด็กสองคนมาเสนอที่มานั่งเขียนเลย

ซารี : “นี่ มาร์โค! ฉันคือลูกนัยน์ดา ฉันเห็นฮิปโป สไลด์ สูง ฉันเห็นยางรถยนต์ และทิดเตอร์-ทอดเตอร์ ฉัน เห็นบาร์และบันได ฉันเห็นเชือกและห่วง ฉันเห็น ทรายและหญ้า นี่ มาร์โค!” นี่เป็นเรื่องที่หนูและ มาร์เขียน

เอนริโก : เรื่องนี้

ซอลลี : ฟังเหมือนเป็นส่วนสนุก แต่ฉันไม่เข้าใจ ยางรถยนต์ เอามาทำอะไร

ครู : เป็นข้อสังเกตที่ดี มาร์และซารี อาจจะวาดรูปยางรถยนต์แหว่งที่คันไม้ แล้วแสดง วิธีที่หนูสองคนขึ้นไปปีนเล่น

แมกซ์ : ทิดเตอร์-ทอดเตอร์ คืออะไร?

มารี : ไม่กระดก

แมกซ์ : ทำไมเธอไม่เขียนลงไปเลยล่ะว่าไม่กระดก คนอื่นๆ จะได้รู้ว่ามันเป็นอะไร

ซารี : คกลง

ครู : นักเรียนช่วยกันให้อ้อคิดดี มีใครอยากจะทำอะไร เพิ่มเติมอีก

ทอม : ผมชอบคอนที่พูดว่า สไลด์สูงมากที่สุด

ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเช่นนี้ ช่วยให้เด็กเรียนรู้ว่ามีผู้ฟังผู้อ่าน และทำให้อยากทำงานให้ดีขึ้น บาคส์และเอสส์ (Bakst and Essa, 1990) มีความเห็นว่าอินบรณาธิการกิจหรืออินทรวจแก๊โธนี ทำให้เด็กรู้สึกว่าการเขียนของคนมีคุณค่า ประโยชน์อีกประการคือ การที่เด็กมานั่งร่วมกันฟังและพูดเช่นนี้ ทำให้เด็กได้คิดถึงการเขียนของตน ได้พัฒนาทักษะการเขียน เห็นจุดเด่นและจุดด้อยของเรื่องราวชนิดต่างๆ ทักษะที่เด็กช่วยผู้อื่นในการเขียนเรื่องก็จะช่วยในการเขียนของตัวเองด้วย

บันทึกประจำวันโต้ตอบ (Dialogue Journal)

บันทึกประจำวันโต้ตอบนี้เป็นการสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน บันทึกนี้ต่างจากงานเขียนในการประชุมปฏิบัติการนักเรียน เพราะนักเรียนไม่จำเป็นต้องให้ผู้อื่นได้อ่านบันทึกประจำวันของตน นอกจากครู

ครูจัดเวลาวันละ 15-20 นาที ให้เด็กเขียนและวาดภาพในบันทึกประจำวัน ครูจะเก็บบันทึกประจำวันของนักเรียนมาอ่านและเขียนโต้ตอบเป็นรายบุคคล และครูจะเขียนหน้าเดียวกันข้อเขียนของนักเรียน ครูไม่ต้องแก้ไขการเขียนในบันทึกประจำวัน แต่เขียนโต้ตอบที่ให้แบบอย่างที่ดีคือ เช่น นักเรียนเขียนว่า "The rdt stre ws a vre good str" ("the rabbit story was a good story.") ครูก็เขียนตอบว่า "Seven Little Rabbits is one of my favourite stories too. What did you like most? Please draw me a picture of your favourite part." ด้วยวิธีเขียนที่ไม่ดุคั้นเช่นนี้ เด็กจะได้รับการเสริมแรงทางบวก และทำให้กล้าที่จะคิดสิ่งใหม่ๆ

บันทึกประจำวันโต้ตอบยังมีประโยชน์อีกหลายประการ เช่น เด็กคนหนึ่งบันทึกว่า "My fred hed a rabt and it did" (My friend

had a rabbit and it died.") ครูเขียนตอบโน้มน้าวกว่า "ครูเสียใจที่ทราบเรื่องนี้ หนูกับเพื่อนคงจะเศร้ามาก ทำไมหนูไม่ลองเขียนเรื่องเกี่ยวกับกระต่ายบ้างล่ะ" เด็กก็ได้กำลังใจที่จะเขียนถึงสิ่งที่กำลังกระทบจิตใจ การเขียนยังเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

ตอบสนองต่อวรรณกรรม (Responding to Literature)

เด็ก ๆ ควรจะได้รับการฝึกแสดงการตอบสนองต่อหนังสือที่อ่านหรือที่ฟัง การสอนแบบเดิมจะทำให้ตอบสนองโดยการทำรายงานการอ่านซึ่งจะต้องระมัดระวังว่า เราอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินก็เล่น และถ้าหนังสือที่อ่านจะต้องทำรายงาน นักเรียนคงจะลดจำนวนหนังสือที่อ่านลงไป

ถึงแม้ว่าการรายงานการอ่านอย่างเป็นทางการก็เป็นวิธีที่เหมาะสมแล้ววิธีที่รายงานอย่างไม่เป็นทางการจะช่วยให้เด็กสัมพันธ์กับวรรณกรรมมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ช่วงเวลาสนทนาตอนเช้า ("Show-and-Tell") นักเรียนอาจจะพูดถึงหนังสือที่นักเรียนชอบ ฮานเซน (Hansen, 1987) กล่าวว่า "เด็ก ๆ จะเรียนรู้คุณค่าของการอ่าน เมื่อเล่าเรื่องหนังสือที่ชอบให้เพื่อนฟัง จะดีกว่าให้นักเรียนรอก่อนที่คำหรือเต็มคำในช่องว่าง การเล่าเรื่องหนังสือที่ชอบซึ่งจะนำไปสู่การอ่าน การวาด การทำหุ่น เมื่อเด็กเล่าเรื่องวรรณกรรมที่อ่านโดยการพูด เขียน วาดภาพ ทำงานประดิษฐ์ ประสบการณ์นี้จะซึมซับเข้าไปเป็นประสบการณ์ชีวิตของเด็ก และนำเด็กไปสู่ความสนใจในการอ่านและเขียน

ข้อคิดบางประการในการตั้งต้น

การเขียนเช่นเดียวกับการอ่านที่ต้องมีการฝึกฝน ครูควรให้โอกาสเด็กเขียนบ่อย ๆ ในช่วงต้นปี การเขียนจะเป็นกิจกรรมทั้งชั้น โดยครูเป็นตัวอย่างของกระบวนการและขั้นตอนที่นักเรียนใช้ และเด็กให้ข้อคิดเห็น

เสริม (วิธีนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีปัญหาการเขียนด้วย) หลังจากนั้น เด็กเขียนตามลำพัง หรือเขียนกับเพื่อน

ครูจัดวางอุปกรณ์การเขียนไว้หลายจุดในห้องเรียน โดยมีภาชนะใส่ เช่น กล่องใส่ดินสอ ดินสอเทียน ปากกาสีทาสาด กรรไกร กระดาษชนิดต่าง ๆ ซอง และวาร์สารเก่า ๆ ครูอาจจะทำสมุดเล่มเล็ก ๆ โดยนำกระดาษแผ่นเล็กประมาณ 10 แผ่นเย็บเข้าด้วยกัน ถ้าเด็กต้องการทำหน้าปกหนังสือสวย ๆ อาจใช้กระดาษห่อของของขวัญใช้แล้ว

ครูบางคนจะให้ตัวอย่างเรื่องที่จะเขียน และให้นักเรียนคิดเลือกหัวข้อเขียนของตน กิจกรรมที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะใช้หนังสือทายได้มาเป็นกิจกรรมส่งเสริมการเขียน

กิจกรรมสำหรับผู้เริ่มเรียน

ครูนำคำคุณศัพท์หรือคำสำคัญในหนังสือทายได้ ซึ่งเป็นบัตรคำ มาแนะนำให้เด็ก เมื่ออ่านหนังสือให้เด็กฟังแล้ว ครูนำบัตรคำเหล่านั้นมาวางไว้ที่ยื่นกระดาษหน้าขึ้น และให้เด็กจับคู่ช่วยกันคิดประโยคโดยใช้คำเหล่านั้น เด็กจะเขียนประโยคลงในสมุดหรือคัดลอกคำสำคัญ และครูช่วยดูบทวน

นักเรียนอาจจะทำหนังสือพจนานุกรมของตนเอง โดยใช้คำคุณศัพท์หรือคำสำคัญจากหนังสือเล่มใหญ่ กิจกรรมที่น่าสนใจอีกอย่างคือ เด็กจับกลุ่มกันทำหนังสืออธิบายภาพ โดยให้นักเรียนตัดภาพจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารเก่า ๆ มาติดแปะบนกระดาษแล้วนักเรียนคิดเรื่องประกอบได้ภาพ โดยสะกดตัวด้วยวิธีของนักเรียนเอง หนังสือภาพนี้อาจเย็บเล่มไว้ที่มุมหนังสือ

เด็กเล็ก ๆ ชอบต่อเติมเรื่องราวหลังจากที่ครูอ่านหนังสือทายได้ให้ฟัง ครูจะส่งเสริมให้เด็กสร้างเรื่องขึ้นเอง โดยใช้โครงสร้างของเรื่องที่ได้ฟัง

เมื่อนักเรียนเคยชินกับการเขียนแล้ว ครูอาจจะส่งเสริมให้นักเรียนลองเขียนเรื่องใหม่จากหนังสือที่ได้ฟัง เช่น จากหนังสือ "Brown Bear,

Brown Bear, What Do You See?” เด็กก็สร้างเรื่องใหม่ว่า “*Brown Bear, Brown Bear, What Do You Hear?*” เป็นต้น คำชมเชยที่ครูให้ จะช่วยให้เด็กมีกำลังใจที่จะคิดสร้างเรื่องใหม่เพิ่มขึ้น

วาสน-เอลแลม (Wason-Ellam, 1988) เตือนถึงผลเสียของการให้สูตรหรือกติกาในการเขียน ครูควรใช้บทสนทนานำการเขียน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้มาก

กิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ตั้งต้นแล้ว

เมื่อเด็กเล็กมีประสบการณ์การอ่านการเขียนแล้ว เด็กจะอยากทำด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมความอิสระด้านสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันควรให้หลักเกณฑ์กว้างๆ ได้ด้วย เช่น ให้เด็กรู้จักการใช้ชื่อเรื่อง บทตั้งต้น หรือวลีที่ดีๆ ในหนังสือเด็ก เด็กอาจจะปรับปรุงเรื่องที่รู้จักดีโดยเขียนขึ้นใหม่

ถ้าเด็กตั้งต้นพร้อมกัน ก็น่าสนใจที่จะติดตามดูเมื่อเสร็จงาน ผลงานของเด็กทุกชิ้นครูจะนำไปติดบอร์ด

งานกลุ่มที่ให้เขียนเรื่องขึ้นใหม่จากเรื่องที่อ่าน ก็เป็นกิจกรรมที่เด็กชอบ

เรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ไม่จำเป็นต้องให้เป็นเรื่องมีเหตุผล ครูควรให้อิสระและให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน เมื่อเด็กเขียนและวาดรูปเสร็จก็เย็บเล่มและนำเสนอในชั้นเรียน

หนังสือท่ายได้หลายๆ เล่ม ให้แนวและข้อคิดในการเขียนเรื่องใหม่ได้มาก

ถึงแม้เด็กวัยนี้ (วัยประถมศึกษา) จะเริ่มเขียนได้เอง แต่ครูก็ยังใช้วิธีการทำหนังสือใหม่ได้อยู่ เพราะหนังสือที่ทำเองนี้จะให้ข้อคิดในการอภิปรายได้มาก และการอภิปรายหลังจากการอ่านร่วมกันก็เป็นวิธีส่งเสริมการเขียน เพราะจากการอภิปรายจะมีแนวทางที่ให้เขียนหนังสือใหม่ได้อีกหลายเรื่อง

การผลิตหนังสือและการนำเสนอ

เมื่อนักเรียนเขียนเรื่อง วาดรูปประกอบ และเขียนเล่มเป็นรูปหนังสือ ก็สมควรได้รับการตีพิมพ์หรือผลิตเป็นหนังสือและนำเสนอในนิทรรศการ การนำผลงานของนักเรียนออกเผยแพร่ต่อส่วนรวมจะช่วยให้เด็กเกิด ความมั่นใจ เพราะเห็นว่าผลงานของตนเป็นที่ยอมรับและมีคุณค่า มานี้ นักเขียนยังช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดนำเสนอหนังสือของตน ผลงาน ของเด็กจะได้รับการตีพิมพ์หรือผลิตขึ้นเอง และนำเสนอในนิทรรศการ หรือรูปหนังสือ เด็กเริ่มเรียนจะสนใจหนังสือที่เพื่อน ๆ ทำขึ้นเอง ถ้าตัวไหน อ่านไม่ออกก็จะถามผู้เขียนได้ทันที และอาจจะนำหนังสือของเด็กไปใช้ในการ อ่านร่วมกันก็ได้

บางครั้งเด็กอยากจะแสดงผลงานของตนต่อคนอื่นนอกเหนือ ไปจากเพื่อนร่วมชั้น ครูอาจจะเชิญบุคคลภายนอก เช่น พ่อแม่ของเด็ก นักเรียนและครูจากชั้นอื่น มาชมนิทรรศการหนังสือและการเสนอหนังสือ อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนอาจเป็นผู้ที่สนใจในงานของเด็ก

ผลงานของเด็กอาจจะจัดนิทรรศการในวันประชุมผู้ปกครอง ครู บางคนจัดงานเลี้ยงรับรองนักเรียนเด็ก ๆ ในห้องเรียน

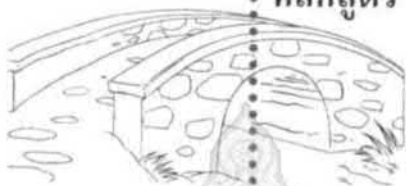
อ่านหนังสือ เขียนเรื่อง

ถึงประสบการณ์อ่านร่วมกันมิได้นำไปสู่กิจกรรมการเขียนโดยตรง แต่การที่ให้นักเรียนได้รู้จักวรรณกรรมดี ๆ การอ่านให้ฟังร่วมกันจะเป็น แรงบันดาลใจให้เด็กเขียน เพราะจากการฟังและอ่านวรรณกรรม เด็กได้ รู้จักคุ้นเคยกับภาษาโครงสร้างของเรื่อง ทำให้เด็กมีความรู้สึกไวต่อการใช้ ภาษา สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่ดีไปสู่การเขียน

บทที่ห้า

การอ่านใน ทุกวิชาของ หลักสูตร

ข้อได้ "การอ่านในทุกวิชาของหลักสูตร" บ่งบอกว่า กิจกรรมการเรียนรู้ภาษา สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้วิชาต่างๆ ในหลักสูตรได้ ซีเบสทา (Sebesta, ๑๙๘๑) สังเกตว่า ถ้าครูใช้หนังสือวรรณกรรมเด็กในการสอนวิชาอื่น นอกจากการอ่านแล้ว ปรากฏว่าเด็กจะสนใจเหมือนได้พบชมทรัพย์ ซึ่งต่างจากการที่เมื่อได้ยินเสียงระฆังแล้วรีบปิดหนังสือเรียนทันที การที่เด็กสนใจอ่านเองเช่นนี้จะสร้างนิสัยรักการอ่านตลอดชีวิต

การนำวรรณกรรมเยาวชนหรือวรรณคดีเข้ามาใช้ในวิชาอื่น ๆ ทำให้เกิดประโยชน์สองประการคือ หนึ่ง เป็นการเสริมทักษะการอ่านในวิชาต่างๆ และสอง นักเรียนได้เห็นระบบการสื่อสารในแต่ละวิชาที่ไม่เหมือนกัน เช่น ข้อมูลและศัพท์ในวิชาศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี จะมีความต่างกัน ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถปรับการอ่านให้เข้ากับลักษณะของวิชา อื่นๆ จุดมุ่งหมายของการอ่านคือ เพื่อขยายโลกทัศน์ และศักยภาพในการสื่อสารของนักเรียน การใช้วรรณกรรมในทุกวิชาจะช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมทางภาษาอย่างกว้างขวาง

การอ่านหนังสือให้ฟังจากหนังสือทนายได้ สามารถนำมาใช้สอนในวิชาอื่นได้ ในบทนี้มีตัวอย่างของวิธีการอ่านหนังสือทนายได้ในวิชาต่างๆ ในหลักสูตร เช่น ศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ในหลักสูตรปฐมวัยศึกษา

ศิลปะ

กิจกรรมที่กล่าวในหนังสือภาคพินิจวิชาศิลปะเป็นอันมาก เช่น เมื่อนักเรียนในชั้นช่วยกันทำหนังสือเล่มใหญ่ ครูช่วยเขียนคำ นักเรียนช่วยกันวาดรูปบรรยายสี ปัญหาในการนำศิลปะเข้ามาผสมผสานกับประสบการณ์อ่านร่วมกันคือ การที่เด็กยังไม่ให้นักเรียนลอกภาพจากหนังสือทนายได้ออกมาโดยตรง วิธีเลี่ยงปัญหานี้คือ ครูจะต้องเก็บหนังสือทนายได้นั้นไม่ให้เด็กได้ดูเมื่อเด็กวาดภาพเอง อีกวิธีหนึ่งคือ ใช้หนังสือทนายได้ให้เป็นแรงบันดาลใจ แล้วให้นักเรียนวาดรูปใหม่ตามแบบของตนเอง โดยครูอาจจะชี้แจงอธิบายเทคนิคการวาดภาพของนักวาดภาพในหนังสือ

การทำหนังสือทนายได้ของเด็กจะช่วยให้เกิดงานศิลปะหลายรูปแบบ โดยทั่วไปมักจะใช้กระดาษหรือดินสอเขียน ครูอาจจะส่งเสริมการปั้นจากดินน้ำมันหรือแปะโคล เพื่อทำให้หนังสือมีลักษณะเป็น 3 มิติ

สำหรับหนังสือที่เด็กชอบมาก อาจจะทำเป็นภาพฝาผนังแผ่นใหญ่ ถ้าห้องกว้าง ครูอาจแบ่งนักเรียนเป็น 2 หรือ 3 กลุ่ม แล้วให้วาดภาพฝาผนังทีละกลุ่ม โดยใช้กระดาษห่อซองขนาดกว้าง 18 นิ้ว หรือ 45 เซนติเมตร ในชั้นแรกเด็กจะต้องวางแผนว่าจะเลือกรูปใดวาดลงไป และใครจะวาดที่ส่วนใดของกระดาษ การวางแผนการวาดก็คล้ายกับกระบวนการก่อนเขียน การวางแผนนี้มีความสำคัญมาก

เทคนิคในการเขียนภาพฝาผนังที่เป็นที่นิยมกันมีสองแบบคือ ดินสอเทียนและการตัดฉีกกระดาษแปะ (collage) เด็กใช้ดินสอเทียนวาดตัวละครบนกระดาษ แต่ไม่ระบายสีบนแผ่นกระดาษที่เป็นพื้นหลัง จะต้องให้เด็กกดดินสอเทียนแรงๆ เพื่อให้ชัดเจน ครูเตรียมสีบางๆ ให้เด็กใช้พู่กันชุบไล่ไปบนกระดาษ เพื่อช่วยให้สีเทียนติดกระดาษดีขึ้น อาจใช้สีสองสี สีฟ้าสำหรับท้องฟ้า และสีอื่นสำหรับพื้นดิน การใช้สีไล่ไปเช่นนี้จะช่วยให้ภาพฝาผนังชัดเจนมากขึ้น

ถ้าทำภาพฝาผนังด้วยกระดาษฉีกติดแปะ (collage) นักเรียนต้องระบายสีพื้นหลังหรือแบบคร่าวๆ ก่อน ส่วนตัวบุคคลในเรื่องใช้กระดาษห่อซองหรือ กระดาษสีตัดเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วแปะติดบนกระดาษภาพฝาผนัง และอาจใช้สิ่งอื่นช่วยประดับ เช่น เาหนุนมาติดแปะทำเป็นก้อนเมฆ

วรรณกรรมประเภทหนังสือขายได้ยังช่วยให้เกิดแนวคิดทางศิลปะอีกหลายอย่าง ถึงแม้ครูไม่ส่งเสริมให้เด็กคัดลอกภาพจากหนังสือ แต่ครูอาจจะแนะนำเทคนิคต่างๆ ที่นักวาดภาพหนังสือใช้ และให้เด็กทดลอง เช่น การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การใช้สีชอล์ก การพิมพ์ภาพจากสิ่งของ

หนังสือของอิริคคาลเป็นที่นิยมกันมาก เพราะตัวละครผู้นำรักที่ผู้เขียนหนังสือสร้างขึ้นจากหนังสือของอิริคคาล เด็กๆ อาจนำแนวคิดระบายสีด้วยนิ้วมือนำไปสร้างตัวละคร เมื่อสีแห้งแล้วก็ให้เด็กวาดภาพเพิ่มเติมลงไป หรืออาจตัดภาพจากกระดาษสีบนกระดาษ ส่วนตาหรือผม อาจใช้สิ่งของอื่นแปะลงไป

ศิลปินนักวาดภาพหนังสือเด็กของใช้วิธีติดปะ (collage) โดยเฉพาะผลงานของเออร์ซา แจ็คคีตส์ (Erza Jack Keats) ที่ใช้ผ้าลายคาสกอตเป็นกระโปรงของแม่ ขุยม้าเป็นเนม กระดาษสีเป็นกางเกงนอนของปีเตอร์ สิ่งของที่เด็กๆ อาจนำมาใช้ติดปะมีดังนี้

- กระดาษผาเน้งหรือกระดาษฟอยของวิทยุใช้แล้ว
- เศษผ้า
- ฟองน้ำ
- ขุยม้า, สำลี
- เส้นเชือก
- กระดาษชนิดต่าง ๆ
- ใบไม้, กิ่งไม้

เด็กวาดภาพลงบนแผ่นภาพผาเน้งก่อนที่จะติดปะ

สิ่งของที่เป็นที่นิยมใช้กันในบรรดานักวาดภาพหนังสือเด็ก การใช้สิ่งของควรขีดกระดาษวาดเขียนด้วยผ้าสีเข้มมาดๆ เพื่อที่ขณะระบายสีของสิ่งจะได้ไม่เลอะ และให้เด็กลองใช้สิ่งของเล็กๆ น้อยๆ บนกระดาษสีดำหรือสีมืดๆ เพราะจะทำให้ภาพสีเด่นออกมา

แพตทรีเบีย มัลลินส์ ใช้กระดาษที่ขยู่สีติดปะภาพในหนังสือเรื่อง "แฮตตี้และหมาจิ้งจอก" เด็กจะสนุกกับการใช้กระดาษสีติดปะ และถ้าใช้กระดาษสีต่างกันนำมาซ้อนกันจะทำให้เกิดเป็นสีใหม่ ดินสอเทียนหรือดินสอสีอาจใช้วาดเส้นขอบได้

เด็กอาจจะใช้วิธีพิมพ์ภาพ ซึ่งนักวาดภาพหนังสือเด็กหลายคนใช้เทคนิคนี้ แต่เนื่องจากวิธีนี้มักจะเลอะเทอะได้ง่ายๆ จึงควรให้เด็กเพียงสองสามคนทำงานที่โต๊ะนี้ สีสำหรับพิมพ์ภาพจะใช้สีฝุ่นผสมน้ำซึ่งควรมีอัตราส่วนสม่ำเสมอ เด็กอาจจะใช้วัสดุต่างๆ สำหรับจุ่มสีไปพิมพ์ภาพ เช่น หัวหอม มันฝรั่ง แคร้วรอก และอื่นๆ หรือใช้ฟองน้ำตัดเป็นขนาด

รูปวาดต่าง ๆ ก็ได้ เนื่องจากแบบนี้ทำได้เร็ว จึงควรให้ใช้กระดาษบุฟราดาไม่แพง แล้วตัดภาพจากพิมพ์เหล่านี้ไปติดปะในหนังสือเล่มใหญ่ของเด็ก

ครูอาจให้เด็กคิดตกแต่งขอบของหน้าหนังสือเป็นแบบต่าง ๆ ครูอาจจะเขียนเรื่องลงกลาง ๆ หน้า แล้วให้เด็กหนึ่งสองคนทำงานศิลปะหน้าหนึ่ง ๆ ในหนังสือเล่มใหญ่ การทำขอบหนังสืออาจจะดูได้จากเรื่อง “หมูเค็มคันไม้” ของ อาร์โนลด์ โลเบล

ดนตรี

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปฐมวัย เด็กส่วนมากชอบฟังดนตรีและท่าเลียงดนตรี นอกจากนี้การสอนคำใหม่หรือเรื่องใหม่ด้วยเพลง จะช่วยให้เด็กตั้งใจฟังและสนใจมากขึ้น หนังสือท่ายได้เล่มใหญ่หลายเล่มทำมาจากบทเพลงกล่อมไปราวนซึ่งเป็นกลอนง่าย ๆ รวมทั้งการทำดนตรีประกอบบทกลอนเหล่านั้นด้วย

เพลงทำนองง่าย ๆ คำกลอนที่ท่ายได้จะเหมาะสำหรับการเรียนภาษา ครูอาจจะฉายแผ่นใสเนื้อเพลงหรือคำกลอนไปที่จอ เพื่อให้เด็กเห็นทั่วกัน ขณะที่เด็กร้องเพลง ครูหรือเด็กจะชี้คำไปด้วย เมื่อเด็กจำกลอนหรือเนื้อเพลงได้แล้ว เด็กจะมุ่งความสนใจไปที่ตัวหนังสือและเริ่มสัมพันธ์ตัวหนังสือกับคำที่ตนเปล่งเสียงออกมา แผ่นใสหรือกระดาษขาวที่มีเนื้อเพลงหรือคำกลอนจะนำไปใช้ในกิจกรรมติดตามผลอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะครูจะชี้ให้เห็นถึงเสียงสัมผัสและรูปแบบตัวสะกด

อีกวิธีหนึ่งในการสัมพันธ์การอ่านกับดนตรีคือ เมื่อครูนำเพลงใหม่มาสอน ครูให้เด็กเห็นข้อความในหนังสือเล่มใหญ่หรือแผ่นใส ครูร้องเพลงแล้วชี้ให้เห็นคำที่ร้อง การที่ได้เห็นและฟังไปพร้อมกันจะช่วยให้เด็กร้องเพลงได้เร็วขึ้น ครูแจกแผ่นกระดาษเนื้อเพลงให้เด็กแปะในหนังสือของตัวเอง และเพื่อให้เด็กจำได้ดีขึ้น ครูอาจจะให้เด็กวาดภาพตกแต่งหน้ากระดาษที่มีเนื้อเพลงนั้น

เทพเสียงพร้อมทั้งเนื้อเพลงก็มีแพร่หลาย ครูคิดกระดากแข็งและ
หุ้มพลาสติกผ่านเนื้อเพลงเพื่อให้ทนทาน และให้เด็กฟังเพลงพร้อมกับ
อ่านเนื้อเพลงไปด้วย วิธีนี้จะเหมาะกับเด็กที่มีปัญหาการอ่าน

คณิตศาสตร์

ถ้าสอนคณิตศาสตร์ให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กจะ
เข้าใจความคิดรวบยอดคณิตศาสตร์ได้ดี เช่น จำนวน เวลา การชั่งตวงวัด
มีหนังสือขายได้หลายเล่มที่ท่าเรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และมีภาพประกอบ

ความคิดรวบยอดเรื่องจำนวนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของคณิตศาสตร์
เด็กจะได้พบเห็นตั้งแต่เล็ก ๆ เช่น “หนูขานชกโกแลตหมคทำอินก่อนทาน
ข้าวไม่ได้ชนะคะ” หรือเพลง 1-10 เช่น “ที่หนึ่งกินน้ำมึ้ง ที่สองได้กระบอง-
เพชร ที่สามสามเสด็จ ฯลฯ” แต่การที่เด็กได้ฟังหรือได้เห็นเช่นนี้ ก็มิได้
หมายความว่าเด็กจะเข้าใจจำนวน มีหนังสือเด็กหลายเล่มที่มุ่งสอนความ
เข้าใจเรื่องจำนวนให้แก่เด็ก เช่น “กระดากเจ็ดตัว” “หมูสามตัว”

การเรียนรู้เวลาเป็นเรื่องที่สอนในหลักสูตรคณิตศาสตร์ แต่การ
เรียนรู้ที่จะบอกเวลานี้เป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก เพราะเป็นนามธรรม มิใช่
สิ่งที่เด็กสัมผัสได้ แต่มีหนังสือเด็กหลายเล่มที่ให้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ
วันเวลาให้แก่เด็ก เช่น “เจ้าตัวด้วงหิวจัด” (The Very Hungry Caterpillar)
ของอีริก คาล (Eric Carle) และ “ซุปไก่กับข้าว” (Chicken Soup
With Rice) ของมอริส เซนแดค (Mounce Sendak)

ครูอาจชักนำให้เด็กเข้าใจเรื่องจำนวนกับเนื้อเรื่องที่เด็กเขียน เช่น
เด็ก ๆ ช่วยกันทำหนังสือเล่มใหญ่ เรื่อง “จากวันจันทร์ถึงวันศุกร์” โดยให้
เด็กช่วยกันเล่าเรื่องถึงสิ่งที่ทำต่อวัน

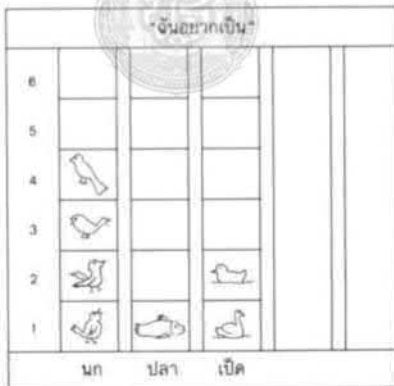
ความคิดรวบยอดอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นที่เข้าใจยากสำหรับเด็กคือ กราฟ
ซึ่งถ้าไม่มีการสอนให้เด็กโดยตรงแล้ว เด็กจะไม่เข้าใจ ทั้งนี้ดูได้จากผล

การทดสอบเด็ก วิธีที่จะให้เด็กเข้าใจกราฟคือ ต้องให้เด็กมีส่วนร่วมใน การทำกราฟด้วย หนังสือเด็กหลายเล่มอาจจะนำมาใช้สอนกราฟได้ เช่น เรื่อง “ของขวัญวันเกิดพระราชา” ครูจะให้นักเรียนออกชื่อของขวัญที่ นักเรียนจะให้พระราชา แล้วจัดหมวดสิ่งของที่เหมือนกันทำเป็นกราฟ โดยครูให้บัตรนักเรียน แล้วให้นักเรียนออกไปติดบัตรบนกระดานคำทีละ คน ถ้าเหมือนกันก็ปิดซ้อนขึ้นไป ถ้าเป็นของใหม่ก็ตั้งกองใหม่ ทำดังนี้จน เสร็จได้บาร์กราฟออกมา

หรือในภาพที่ 4 จากเรื่อง “ฉันทายกเป็น...” ครูคิดแบบรูปทำเป็นกราฟ

ภาพที่ 4

การทำกราฟจาก “ฉันทายกเป็น”

วิทยาศาสตร์

โดยทั่วไปวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องของ "การตั้งคำถาม การค้นหา คำตอบ การสำรวจ การทดลอง การสังเกต" นอกจากนี้วิทยาศาสตร์ยังสอน "ความอดทน ความมุ่งมั่น ความใจกว้าง และความคิดหลากหลาย การพึ่งตนเอง ตลอดจนการเคารพความคิดของผู้อื่นด้วย" (Holt et al., 1983 หน้า 6) ประสบการณ์อ่านหนังสือร่วมกันสามารถช่วยให้เด็กเห็นความสัมพันธ์ของวิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน

หัวข้อสำคัญของวิทยาศาสตร์หัวข้อหนึ่งคือ เรื่อง "ฤดูกาลและลมฟ้าอากาศ" จะมีหนังสือหลายเล่มที่เกี่ยวกับฤดูกาลและลมฟ้าอากาศ

มีคำกลอนหลายบทที่เกี่ยวกับฤดูกาลและลมฟ้าอากาศซึ่งสามารถนำมาใช้สอนได้

อีกหัวข้อหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับคือ เรื่อง "พืช" ครูอาจจัดกิจกรรมปลูกพืชให้เด็กสังเกตและนำมาเล่าเพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่ในชั้นเรียน นอกจากนี้หนังสือเกี่ยวกับการปลูกพืชก็มีอยู่หลายเล่ม เช่น เรื่อง "หัวกะหล่ำยักษ์" "แม่ไก่สีแดง" และ "ฉัตรกับต้นถั่ว"

ครูอาจจัดกิจกรรมดังนี้ ครูอ่านหนังสือที่มีเรื่องเกี่ยวกับการปลูกพืช โดยอ่านร่วมกับเด็ก แล้วแบ่งเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มจะมีเมล็ดพันธุ์พืช กล้องดิน กระบองรดน้ำ กระดาษแผ่นที่บอกวันที่ปลูก เมื่อครูให้เด็กปลูกพืชและปิดป้ายวันที่ที่ปลูกแล้ว วันต่อๆ ไปครูให้นักเรียนสังเกตและบันทึกลงในสมุด โดยประทับตราวันที่ของแต่ละวัน

เมื่อพืชเจริญเติบโตขึ้น นักเรียนช่วยกันทำหนังสือเล่มใหญ่ เรื่อง "พืชเติบโต" เด็กจะนับวันที่ปลูกและวัดส่วนสูง เพื่อบันทึกลงในหนังสือ ครูให้นักเรียนช่วยกันวาดรูปบรรยายสัปดาห์ต่อหน้าหนังสือ แล้วเย็บเล่มเป็นหนังสือเล่มใหญ่ประจำห้อง

เรื่องสัตว์ก็เป็นหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ มีหนังสือเด็กหลายเล่มที่เกี่ยวกับสัตว์ หรือสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง ครูอาจจะให้นักเรียนอภิปรายถึงความเหมือนและความแตกต่างของสัตว์ชนิดต่าง ๆ

ครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับสัตว์เหล่านี้ร่วมกับเด็ก แล้วให้เด็กบรรยายถึงความแตกต่างหรือความเหมือนของสัตว์ชนิดต่าง ๆ ตามภาพที่ 5

นอกจากนี้ ครูยังเสนอให้นักเรียนคิดหัวข้ออื่น ๆ ที่จะเปรียบเทียบสัตว์อีก ถ้ามีสัตว์หลายชนิด หัวข้อที่จะเปรียบเทียบก็อาจน้อยลง การแบ่งหัวข้อตามภาพที่ 5 อาจจะมากเกินไปสำหรับเด็กเล็ก

ครูให้นักเรียนจับคู่กันแล้วช่วยกันทำหนังสือเล่มใหญ่ ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์ก็เป็นที่น่าสนใจของเด็ก เช่น “อะไรเอ๋ย? สี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง” หรือ “อะไรเอ๋ย? สองตีนเดินมาหลังคามุงจาก” เด็กอาจทำตัวหนังสือคำทายปริศนาหน้าหนึ่งและหน้าหลัง ๆ ว่าครูภาพคำตอบ

ภาพที่ 5

แผนภูมิลักษณะของสัตว์

The Animals in Hattie and the Fox					
	มีหนัง	จำนวนขา	อาหาร	การเกิด	การเคลื่อนไหว
ไก่					
สุนัขจิ้งจอก					
ห่าน					
หมู					
แกะ					
ม้า					
วัว					

สังคมศึกษา

วิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรปฐมวัยมีหลากหลาย แต่จะเน้นถึงเรื่องของ “ตัวเรา” “ครอบครัว” “ชุมชน” และ “บุคคลต่างประเทศ” และมักจะมีหัวข้อเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น บ้าน การเดินทาง หัวข้อเหล่านี้ ครูอาจจะนำหนังสือประเภทสารคดีเข้ามาสอนนักเรียน สำหรับเด็กที่เริ่มอ่านอาจจะยังอ่านเองไม่ได้ ก็อาจแค่ดูรูปหรืออ่านร่วมกับครู การฝึกให้เด็กอ่านหนังสือในบทนี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจในการอ่านกว้างขวาง อันจะเป็นนิสัยไปตลอดชีวิต

หัวข้อ “ตนเองและผู้อื่น”

หนังสือเด็กหลายเล่มจะกล่าวถึงอารมณ์ต่าง ๆ โดยที่การอ่านหนังสือเหล่านี้ร่วมกันในชั้นเรียน จะช่วยให้เด็กเข้าใจความรู้สึกของตนเอง เวล (Wells, 1986) กล่าวว่า เรียงราวจากหนังสือจะช่วยให้เด็กรู้จักชีวิตของตนเอง และสามารถโยงสัมพันธ์ชีวิตกับสิ่งอื่นๆ ความเข้าใจนี้ช่วยให้เด็กมีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองและวิถีที่จะสัมพันธ์กับผู้อื่น

หลังจากอ่านหนังสือร่วมกันทั้งชั้นแล้ว ครูควรอภิปรายกับเด็ก เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ตัวละคร สถานการณ์และอารมณ์ เช่น เรื่อง “ฝันร้ายในตู้เสื้อผ้า” (There's a Nightmare in My Closet) ของแมร์เซอร์ แมเยอร์ (Mercer Mayer) จะเป็นสื่อให้เด็กได้ระบายความกลัว หลังจากการอ่านหนังสือเล่มนี้ร่วมกันแล้ว ครูเริ่มอภิปรายเกี่ยวกับฝันร้ายและสิ่งที่น่ากลัวต่าง ๆ เมื่อเด็กเล่าถึงความกลัวของตน จึงได้รู้ว่าเพื่อนๆ ก็มีความกลัวอย่างเดียวกับตน ครูนำอภิปรายต่อถึงวิถีที่จะกระทำหรือจัดความกลัว หนังสือเรื่อง “Where the Wild Things Are” ของ Maurice Sendak อาจนำมาใช้ในการอภิปรายถึงความโกรธได้

ครูเลือกเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว เช่น เรื่อง “ทะเลสาบตัว” หรือการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่อง “หวักระหล่ำยัคซ์” หรือเรื่อง “มันอาจจะแย่ยิ่งกว่านี้” เพื่อให้เด็กสามารถที่จะอยู่ในสภาพที่ผู้คนแออัด

มีหนังสือเด็กเกี่ยวกับครอบครัวหลายเล่ม เช่น “เปิดทาย” “เธอเป็นแม่จันโยใหม่?” “หนูน้อยห่มวกแดง” ครูควรจะอ่านเรื่องลักษณะครอบครัวต่าง ๆ จากหนังสือร่วมกับนักเรียนให้มาก ซึ่งจะช่วยสร้างสัมพันธภาพในชีวิตและครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีหนังสือเด็กที่เกี่ยวกับครอบครัวในวัฒนธรรมต่าง ๆ ครูควรนำมาอ่านร่วมกับนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและความใจกว้าง

นิทานพื้นเมืองก็มีเรื่องราวเกี่ยวกับสัมพันธภาพ ครูอาจจะร่วมกับนักเรียนนำเรื่องจากนิทานพื้นเมืองมาทำหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งนอกจากเด็กจะได้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมแล้ว ยังเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของเรื่องด้วย

ครูควรหาหนังสือประเภทวัฒนธรรมต่าง ๆ นี้มาใช้ให้กว้างขวาง เพราะการเข้าใจผู้อื่นดีขึ้น จะทำให้เด็กเข้าใจตนเองและวัฒนธรรมของตนเองดีขึ้นด้วย

ชีวิตประจำวัน

ไม่ว่าวัฒนธรรมจะแตกต่างกันอย่างไร แต่ชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพื้นฐานก็ไม่ได้ต่างกัน ครูจึงควรหาเรื่องเกี่ยวกับบ้านที่อยู่อาศัยของคนในวัฒนธรรมต่าง ๆ มาด้วย หลังจากอ่านหนังสือร่วมกันแล้ว ครูให้นักเรียนจับคู่ทำหนังสือเล่มใหญ่

การคมนาคมหรือการเดินทางก็เป็นหัวข้อสำคัญ เด็ก ๆ จะสนใจวิธีที่ผู้คนเดินทางติดต่อสื่อสารกัน ครูควรหาหนังสือประเภทนี้มาอ่าน

ร่วมกัน หลังจากอ่านร่วมกันแล้ว ครูอภิปรายกับเด็ก และอาจมีการแสดงบทบาทประกอบ หลังจากนั้นให้แบ่งกลุ่มทำหนังสือเล่มใหญ่ แล้วเย็บเข้าเล่มเพื่อวางไว้ที่มุมหนังสือประจำห้องเรียน

การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง

ประโยชน์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของประสบการณ์การอ่านร่วมกันคือ ความยืดหยุ่น ครูสามารถใช้หนังสือหลายประเภทในการอ่านร่วมกัน และปัจจุบันก็มีหนังสือเป็นจำนวนมากที่สัมพันธ์กับวิชาหลากหลาย

ความยืดหยุ่นของประสบการณ์อ่านร่วมกันคือ ครูสามารถจัดกิจกรรมติดตามผลหลังอ่านร่วมกัน ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก และของหลักสูตร กิจกรรมติดตามผลอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะ และดนตรี ในขณะที่เดียวกันก็ได้ กระบวนการเขียนและการอ่านด้วย

การใช้วรรณกรรมเด็กในสาขาวิชาต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กรู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ และนำไปสู่การอ่านเพื่อหาความรู้และเพื่อความบันเทิง

จัดเวลาอ่าน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน คอลกินส์ (Calkins, 1986) เน้นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดเวลาสำหรับการเรียนรู้ให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวันในห้องเรียน โดยครูไม่ต้องคอยสั่งทุกลำดับก้าวอย่าง แต่ครูจะจัดเวลาที่คงที่ทุกวัน สำหรับประชุมการเรียนรู้กับเด็ก ต้องทำให้เป็นประจำโดยสม่ำเสมอจนเด็กรู้สึกเคยชิน และรู้ว่าเมื่อมาโรงเรียนก็จะได้เรียน

ในทำนองเดียวกันการสอนอ่านร่วมกันก็ควรจะทำให้เป็นเวลาคงที่ประจำวัน ให้เด็กรู้ว่าถึงเวลาใดจะเป็นเวลาอ่านร่วมกัน ในบทนี้จึงจะได้นำถึงแนวการจัดเวลาอ่าน

กรอบโครงสร้างของการอ่าน

การจัดเวลาอ่านอาจจะแบ่งเป็น 4 ชั้น ได้แก่ **ชั้นที่หนึ่ง** คือ ชั้นปฐมนิเทศหรือชั้นนำเข้าสู่การอ่าน (orientation) ซึ่งเป็นชั้นตอนที่ครูให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะอ่าน **ชั้นที่สอง** คือ เวลาของการอ่าน (reading time) ชั้นนี้นักเรียนอ่านทีละคน หรืออ่านกับเพื่อนหรือครู ให้อ่านไปทั่วทุกคน หรือประชุมอ่านกับเด็กแต่ละคน **ชั้นที่สาม** คือ การทำภาษาให้มีชีวิตชีวา (animating language) ชั้นนี้จะเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพูด และกิจกรรมการใช้ภาษาในเรื่องที่อ่าน เช่น แสดงบทบาท แสดงละคร เกมต่างๆ **ชั้นที่สี่** คือ การเรียนรู้จากกันและกัน (sharing) ชั้นนี้นักเรียนทั้งหมดจะมารวมกลุ่มกันและรับฟังผลงานของผู้อื่นและอภิปรายสิ่งที่เป็นที่สนใจพิเศษ

ทั้งสี่ชั้นนี้จะได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป

ชั้นปฐมนิเทศหรือชั้นนำเข้าสู่การอ่าน (orientation)

ชั้นนี้เป็นชั้นที่ครูทำให้เด็กสนใจในเรื่องที่อ่าน โดยจัดกิจกรรมการอ่านร่วมกันจากหนังสือเล่มใหญ่ โดยเฉพาะหนังสือประเภทขยายได้ ครูให้นักเรียนทายเนื้อเรื่องจากปกจากภาพ แล้วอ่านร่วมกันกับนักเรียนด้วยวิธีต่างๆ เช่น การอ่านไปพร้อมๆ กัน หรือครูอ่านแล้วนักเรียนอ่านตาม หรืออ่านแบบโคลงให้นักเรียนอ่านด้วยตนเอง นอกจากนี้ ครูอาจจะสอนบทเรียนย่อย (mini-lesson) ที่เกี่ยวกับคำบางคำในหนังสือ ไม่ว่าจะเป็นวิธีใด การสอนในชั้นนี้ควรมีชีวิตชีวา มีการแนะนำ อภิปราย (หนึ่งการอ่านร่วมกันในชั้นตอนนี้มิได้หมายถึงว่าจะไม่มีกิจกรรมอ่านนอกเวลานี้ ครูอาจจะเลือกเวลาใดเวลาหนึ่งอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เนื้อเรื่องอาจจะยากกว่าที่นำมาใช้สอนอ่าน แต่เป็นการอ่านให้เด็กฟังประจำวันนอกเวลาสอนอ่าน) ระยะเวลาของการปฐมนิเทศจะใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

เวลาของการอ่าน (reading time)

นักศึกษาหลายคนได้เน้นความสำคัญกับการที่เด็กมีเวลามากเพียงพอสำหรับการอ่าน (Allington, 1977 ; Anderson et.al., 1985 ; Ittuck and Kerstetter, 1987 ; Slaughter, 1988 ; Trelese, 1988) คัลลินัน (Cullinan, 1987) ให้เหตุผลว่าภาษิตที่ว่า "การฝึกทำให้เกิดผลดีที่สุดนั้น" ใช้ได้กับการอ่านซึ่งจะต้องฝึกบ่อยๆ เช่นเดียวกับการฝึกเล่นเปียโน ยิ่งฝึกมากเท่าไรก็ยิ่งดีขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ ทิลและมาร์ติเนซ (Teale and Martinez, 1988) ให้ข้อสังเกตว่าพฤติกรรมการอ่านหนังสือได้ของเด็กเริ่มเรียนจะมีมากขึ้น ถ้าเด็กได้อ่านหนังสือกับเพื่อน หรือมาฝึกอ่านกับครูเป็นรายบุคคล

เวลาของการอ่านจะต่างกับเวลาช่วงปฐมวัย เพราะในชั้นนี้เด็กจะอ่านเงียบๆ ตามลำพัง หรืออ่านกับเพื่อน หรืออ่านกับครูทีละคน ระหว่างเวลาของการอ่านนี้นักเรียนควรจะมีหนังสือ 2-3 เล่ม อยู่บนโต๊ะสำหรับอ่านในชั้นเรียน ทุกชั้นควรมีห้องสมุดของตนเอง และมีหนังสือหลายชื่อเรื่องให้เด็กเลือกหนังสือเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือที่พิมพ์ขายโดยสำนักพิมพ์ แต่อาจจะเป็นหนังสือที่ครูหรือนักเรียนทำ หรือครูอาจจะนำบทความ หรือเรื่องราวจากหนังสือเก่าๆ มาติดบนกระดาษแข็งสำหรับให้เด็กอ่าน และควรหยิบหนังสือจากห้องสมุดหมุนเวียนมาใช้ในห้องเรียน มุมห้องสมุดในชั้นเรียนควรจัดวางหนังสือทั้งที่ทำเองและของสำนักพิมพ์ให้เด็กหยิบได้ง่าย

ครูหลายคนจะส่งเสริมให้เด็กแลกหนังสือกันอ่าน เด็กอาจจะนำหนังสือจากบ้านมาแลกกัน และครูควรมีหนังสือเพิ่มเติมอีก 2-3 เล่มสำหรับให้เด็กเลือกอ่านหลังจากอ่านเล่มที่เลือกจากมุมห้องสมุดจบแล้ว

ระหว่างเวลาของการอ่านนี้ เด็กจะทำตามลำพังหรือเป็นคู่ มีครูหลายคนรายงานว่า การอ่านเป็นคู่ได้ประโยชน์มาก เพราะจากการอ่าน

ทำให้มีข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน ทำให้เด็กสนใจการอ่านมากขึ้น นอกจากนั้น
ในกรณีที่คนหนึ่งอ่านคล่องกว่า ก็จะช่วยเพื่อนที่ยังอ่านช้าอยู่ได้ด้วย

ขณะที่เด็กกำลังอ่านอยู่ครูจะประชุมกลุ่มเล็กกับเด็กประมาณกลุ่มละ
4-6 คน หรือถ้าครูจัดเวลาประชุมหรือคอนเฟอเรนซ์พบปะกับเด็กทีละคน
ครูจะถามข้อเด็กที่จะมาประชุมพบปะกับครูทีละคน ครูอาจจัดทำแผ่นกระดาษ
เปล่าให้เด็กที่ถือการประชุมเป็นพิเศษมาเขียนข้อไว้ที่แผ่นกระดาษนั้น

สำหรับการประชุมหรือคอนเฟอเรนซ์นั้น ครูให้นักเรียนมาที่โต๊ะครู
หรือโต๊ะซึ่งห่างจากกลุ่มเด็กอื่นที่กำลังอ่าน ส่วนการประชุมกับเด็กเป็น
รายบุคคล ครูจะให้ความสนใจต่อนักเรียน ให้เกียรติและปฏิบัติต่อ
นักเรียนอย่างสุภาพ เพื่อเป็นแบบอย่างที่นักเรียนจะนำไปปฏิบัติต่อผู้อื่น

เพื่อช่วยให้เด็กมีความมั่นใจ ครูจะใช้คำถามที่ส่งเสริมให้กำลังใจ
ให้เด็กพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่ตนอ่านคำถาม ได้แก่

- คราวที่แล้วหนูอ่านเรื่อง _____ (ครูดูที่โน้ตของครู) ตอนนี้
หนูกำลังอ่านเรื่องอะไร?
- ทำไมจึงเลือกเรื่องนี้?
- เรื่องนี้ดีไหม?
- เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร?
- หนูช่วยอ่านให้ครูฟังสัก 2-3 หน้า
- หนูคิดว่าเกิดอะไรขึ้นต่อไป
- หนังสือเล่มไหนที่หนูอยากอ่านต่อไป
- การอ่านของหนูเป็นอย่างไรบ้าง?
- มีอะไรจะให้ครูช่วยบ้างเกี่ยวกับการอ่าน

เมื่อถึงจุดนี้ครูอาจแนะนำหนังสือให้เด็กและสอนเกี่ยวกับการอ่าน
ให้เด็กด้วยบทสั้นๆ คอลกินส์และฮาร์เวย์น (Calkins and Harwayne,
1987) ได้แนะนำเกี่ยวกับการประชุมเรื่องการเขียนให้กับเด็ก ซึ่งสามารถ

นำมาใช้กับการประชุมการอ่านนี้ได้ด้วยคือ ในการประชุมกับเด็กแต่ละครั้งอย่าคิดว่าจะแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ขอให้การประชุมแต่ละครั้งให้ยุทธวิธีเพียงอย่างเดียว และพยายามเรียนรู้จากเด็กหนึ่งอย่าง

ระหว่างที่ประชุมกับเด็กทีละคน ครูควรจดบันทึกลงในสมุด (ถ้าสมุดบันทึกเป็นแบบห่วงก็จะดี เพราะสามารถใส่ผ่านกระดาษเพิ่มเข้าไปได้) กุนเดอร์สัน (Gunderson, ๑๙๙๐) แนะนำให้ครูทำแบบบันทึกการประชุมให้กับนักเรียน เพื่อสามารถกรอกรวบรวมข้อความได้สะดวก ในบันทึกการประชุมควรระบุถึงความเข้าใจและความจำเป็นในการอ่าน และทักษะการบันทึกเป็นสิ่งที่ควรต้องสอนเพิ่มเติมอย่างยิ่ง

ในบันทึกควรมีวันที่ ชื่อหนังสือที่เด็กนำมา ข้อสังเกตจากการฟังเด็กอ่าน สิ่งที่เด็กทำได้และยังทำไม่ได้ หนังสือที่แนะนำให้อ่าน และเรื่องที่สอนเฉพาะเด็กแต่ละคน นอกจากนั้นครูควรมีกระดาษพิเศษอีกแผ่นหนึ่งสำหรับบันทึกเรื่องที่จะนำไปสอนตอนช่วงเวลาปฐมนิเทศ เพราะสิ่งที่เด็กคนหนึ่งได้เรียนรู้ยังจะเป็นประโยชน์แก่เด็กอื่นด้วย

เด็กที่มาประชุมด้วยจะเห็นว่าการจดบันทึกของครูเป็นเรื่องจริงจังและเป็นความสนใจที่ครูมีต่อเด็ก สำหรับเด็กโตแล้วอาจจะบันทึกการอ่านของตนเอง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ และหัวข้อที่ตนสนใจ การบันทึกทั้งของครูและของนักเรียน จะช่วยให้เข้าใจความก้าวหน้าการอ่านและความสนใจเฉพาะตนของนักเรียนแต่ละคน

การประชุมระหว่างครูกับนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้ยังมีผลดีต่อทั้งชั้นด้วย เพราะการที่นักเรียนมาประชุมอ่านทีละคน จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียนแต่ละคน สัมพันธภาพนี้จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน

ครูส่วนใหญ่พบว่า การพบเด็กทีละคน ซึ่งแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณคนละไม่เกิน 5 นาทีนี้มีผลดีมาก นักเรียนจะรู้สึกดีต่อตนเองและอยากที่

จะอ่านหนังสืออีก

เวลาสำหรับการอ่านของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนต้นนี้ จะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 25 นาที เพราะถ้านานกว่านี้เด็กจะเริ่มอยู่ไม่สุข ดังนั้นครูจึงควรเปลี่ยนกิจกรรม

ทำภาษาให้มีชีวิตชีวา (animating language)

หลังจากช่วงเวลาการอ่านเงียบแล้ว ก็มาถึงกิจกรรมที่ทำภาษาให้มีชีวิตชีวา ช่วงระยะเวลานี้ใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง ซึ่งมีทั้งกิจกรรมร่วมกันทั้งชั้น กิจกรรมกลุ่มเล็ก และกิจกรรมตามลำพัง รวมทั้งกิจกรรมการเขียนตามลำพังหรือเป็นกลุ่ม การทำงานศิลปะประกอบหนังสือ การจัดทำหนังสือเล่มใหญ่ หรือการฝึกทักษะการอ่าน และการใช้หนังสืออย่างอื่นเพื่อหาข้อมูล

กิจกรรมรวมทั้งชั้นอาจจะเป็นการเสนอหนังสือเล่มใหม่หรือการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การประกอบอาหาร หลังจากนั้นแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก การแบ่งเป็นกลุ่มเล็กมีประโยชน์ 3 ประการ คือ **หนึ่ง** กิจกรรมทำภาษาให้มีชีวิตชีวาจากหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งจะทำให้ดีในกลุ่มนักเรียนประมาณ 8 คน **สอง** เมื่อเด็กต้องทำงานร่วมกันโดยไม่มีครูมาดูแล เด็กจะพัฒนาทักษะทางสังคมและวินัย **สาม** นักเรียนในกลุ่มที่เหลือจะเป็นผู้ฟังของกลุ่มที่เสนองาน

เมื่อเด็กทำงานเป็นกลุ่มเล็กหรือตามลำพัง การจัดให้มีกิจกรรมตามศูนย์การเรียนรู้จะช่วยได้มาก แต่ละศูนย์จะมีวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้ทำงานกับกลุ่ม ห้องสมุดในชั้นเรียนก็เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง

ขอยกตัวอย่าง **"ศูนย์การฟัง"** ที่นักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ นั่งฟังเพลงและอ่านหนังสือ ศูนย์นี้ควรมีหูฟังเพื่อจัดปัญหาเรื่องเสียง เด็กเล็ก ๆ หรือเด็กอนุบาลก็สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องเสียงเหล่านี้ได้

“ศูนย์อัปเดตเทบ” เป็นศูนย์การเรียนรู้อีกศูนย์หนึ่งที่เด็กอัปเดตเลียงของตนเอง เด็กอาจทำงานตามลำพัง หรือทำเป็นคู่ ศูนย์นี้จะฝึกทักษะการพูด และการอ่านออกเสียง เด็กที่ขี้อายและไม่มั่นใจจะได้ประโยชน์จากศูนย์นี้มาก เด็กแต่ละคนควรมีเทบของตนเอง

“ศูนย์การเขียน” เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สำคัญ ศูนย์นี้จะมีอุปกรณ์สำหรับทำหนังสือ มีกระดาษ เครื่องเขียนกระดาษ ปากกา ดินสอ สี หนังสือพิมพ์ และวารสารเก่าๆ มาร์ตินเนซและทิล (Martinez and Teale, 1987) แนะนำว่า สำหรับเด็กอนุบาลควรจะใช้กระดาษไม่มีเส้น ควรจัดกระดาษขนาดต่างๆ เช่น เป็นแผ่นยาวๆ หรือแผ่นขนาดทำหนังสือเล่มใหญ่ หนังสือเล่มเล็ก และหนังสืออาจจะทำเป็นรูปวงกลม สี่เหลี่ยม หกเหลี่ยม กระดาษมีเส้น กระดาษไม่มีเส้น และที่ศูนย์การเขียนนี้ควรมีที่ประทับตราวันที่ไว้ให้ด้วย เพื่อเด็กจะได้ประทับในผลงานเขียน

ที่ศูนย์การเขียนสำหรับเด็กอนุบาลอาจจะมีย่อตัวอักษร สำหรับเด็กโคความมีอุปกรณ์ที่ใช้เขียนหนังสือ ถ้าศูนย์การเขียนนี้อยู่ใกล้กับศูนย์ศิลปะก็จะสะดวกยิ่งขึ้น

“ศูนย์ศิลปะ” เป็นศูนย์ที่สำคัญในช่วงเวลานี้ เพราะเด็กจะใช้อุปกรณ์ศิลปะในการทำหนังสือ โดยวาดรูปภาพประกอบหนังสือที่เขียน ควรพยายามส่งเสริมให้เด็กได้เทคนิคศิลปะหลายๆ อย่าง

เด็กเล็กจะชอบมุมแสดงบทบาทสมมุตินี้มาก มุมนี้จะมีเสื้อผ้า หมวก รองเท้า และอุปกรณ์อื่นๆ ที่เด็กใช้แสดงบทบาทสมมุติ และบ่อยครั้งที่มุมนี้จะสอนเรื่องตามหน่วย โดยครูจะจัดอุปกรณ์ตามหน่วยเรื่อง เช่น ถ้าเป็นการเดินทางก็จะมีโปสเตอร์ภาพพาหนะชนิดต่างๆ อุปกรณ์นักบิน คนขับรถเมล์ และอื่นๆ อาจจะมีวัสดุสำหรับเขียนในทุกมุม

อาจจะจัดมุมกิจกรรมตามลำพังสำหรับเด็กทำงาน ที่สัมพันธ์กับหน่วยเรื่องในหนังสืออยู่ตามลำพัง ถ้าต้องเขียนไม่มีที่เพียงพอ ก็อาจจะ

ให้เด็กนั่งทำงานตรงกลางห้องที่ไม่เป็นบริเวณทำกิจกรรมวอลกัม

มุมคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา อาจจะจัดง่าย ๆ บนโต๊ะและมีการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ

การจัดที่สำหรับใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านนิยัเรื่องง่าย ครูแต่ละคนจะมีวิธีจัดต่างกัน ตามภาพที่ 6 เป็นตัวอย่างการจัดห้องแบบหนึ่ง โต๊ะเก้าอี้จะจัดหลังห้อง เพื่อให้มีเนื้อที่วอลกัมด้านหน้าห้องเรียน สำหรับกิจกรรมการอ่านร่วมกัน สามารถใช้ชั้นหนังสือสองหน้าขนาดเอวเป็นที่กันมุมต่าง ๆ ได้ดี และนำของวางที่ขึ้นได้ด้วย

เนื่องจากช่วงเวลาการอ่านจะมีกิจกรรมหลากหลาย ครูและนักเรียนต้องสามารถจัดเวลาได้เหมาะสม ครูควรแนะเด็กว่ากิจกรรมใดจะเหมาะกับเรื่องใด เมื่อเด็กโตขึ้นก็อาจจะทำกิจกรรมมากขึ้น ครูเขียนบนแผ่นกระดาษว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และมีการตรวจสอบกับเด็กว่าใครทำอะไร

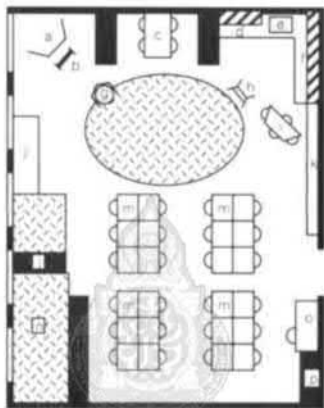
ครูจำเป็นต้องติดตามกิจกรรมที่เด็กทำทุกคน โดยทำแผ่นกระดาษแนะกิจกรรมและอาจจะวางบนขาที่ยังไม่ บนแผ่นกระดาษนี้ ครูแบ่งเป็นสองช่อง ช่องซ้ายจะเป็นชื่อศูนย์หรือมุมการเรียนรู้ ช่องขวาเป็นชื่อหรือจำนวนนักเรียนแต่ละศูนย์ ในช่วงแรกของการอ่าน ครูให้บัตรชื่อเด็กแต่ละคนและให้นำไปวางไว้ตามศูนย์ที่เลือก ที่สำหรับวางอาจทำเป็นแผ่นกระเป๋าน้ำให้สอดได้

ทุกเช้าเมื่อเด็กเข้าห้องเรียน เด็กจะมานิยับัตรชื่อของตน แล้วไปที่นั่งของตน บัตรที่เหลือทำให้ครูทราบว้าใครขาดเรียน จากนั้นครูถามนักเรียนว้าวันนี้ใครจะเลือกกิจกรรมที่ศูนย์ใด ในช่วงการสร้างนิยัชีวิตว้าในการอ่าน วิธีที่เป็นประโยชน์สำหรับครูในการตรวจว้าศูนย์ใดทำงานเรียบร้อยหรือไม่เรียบร้อยคือ การเก็บของเข้าที่เป็นอยัอย่างไร

ครูบางคนใช้วิธีท้าว "สัญญาณ" กับนักเรียน ครูทำรายการกิจกรรมให้นักเรียนทำเป็นสัปดาห์ เด็กจะต้องรับผิดชอบทำงานให้เสร็จ

ภาพที่ 6

ตัวอย่างการจัดห้อง

a. = เกราะ	f. = ศูนย์ศิลปะ	k. = ชั้นวางของ
b. = กระเป๋าหนังสือ	g. = ม้านั่งนักเรียน	l. = ศูนย์คณิตศาสตร์
c. = ศูนย์การเรียนรู้	h. = หนังสือเล่มใหญ่	m. = โต๊ะนักเรียน
d. = ศูนย์การฟัง	i. = โต๊ะประชุม	n. = ห้องสมุดในชั้นเรียน
e. = อ่างน้ำ	j. = มุมแสดงบทบาทสมมติ	o. = โต๊ะครู
		p. = ศูนย์การบันทึก

= พรม	= ตู้ชั้นเก็บ	= ชั้นวางของ

ครูบางคนทำเป็นรายการกิจกรรม และใครทำกิจกรรมใดก็ไป
เช็คที่ช่องนั้น

ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมตามศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ต้องเรียนอาจ
จะยุ่งเหยิงบ้าง ครูจึงควรฝึกเด็กให้รักษากฎในห้องเรียน เช่น ระหว่างที่อยู่
ในศูนย์ ควรพูดเสียงดังพอให้เพื่อนในศูนย์ได้ยินกันได้ยินเท่านั้น ครูต้อง
คอยเตือนเมื่อเด็กส่งเสียงดังเกินไปและรบกวนผู้อื่น ถ้าศูนย์ใดทำงานไม่
เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียน ครูก็ควรเข้ามาแนะนำ ครูส่วนใหญ่จะพบว่า
เมื่อเด็กมีโอกาสเลือกศูนย์การเรียนรู้และสามารถเดินไปมาได้ เด็กจะรักษาก
ฎของห้องได้ดีและทำงานเสร็จเร็วเรียบร้อย

การเรียนรู้จากกันและกัน (sharing)

ช่วงนี้จะใช้เวลา 5-10 นาที ครูให้กลุ่มหรือนักเรียนนำผลงานที่
ทำในกลุ่มมาเสนอ ซึ่งอาจจะเป็นการอ่านเรื่อง นิทานที่แต่งขึ้น แสดงบท
ละคร หรือแสดงผลงานศิลปะที่มีคำอธิบายวิธีทำ และแสดงให้เห็นว่างาน
ศิลปะสัมพันธ์กับเรื่องหนังสือที่อ่านร่วมกันอย่างไร

การเสนอผลงานนี้จะคล้ายกับรายการ "Show and Tell" หรือ
"เล่าเรื่องของที่นำมาแสดง" ซึ่งเป็นโอกาสที่เด็กได้แสดงออกและสื่อสาร
ฝึกทักษะการพูดและการฟัง และเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมภาษา
ให้ดีที่สุด

การประเมินความก้าวหน้า

กระบวนการประเมินผลทุกวิธีควรจะทำให้ครูได้รับข้อมูลว่า
นักเรียนเรียนอะไร เพื่อครูจะได้รู้ว่า ครูมีความสำเร็จในการสอนเพียงใด
ครูประเมินผลการเขียนของนักเรียน โดยรวบรวมตัวอย่างผลงานเขียนของ
นักเรียนในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เพื่อดูว่ามีความก้าวหน้าเพียงไร ส่วน

การประเมินการอ่านจะใช้วิธีสังเกตและบันทึกผลการอ่านของเด็ก ครูควรรวบรวมผลงานและผลการบันทึกและสังเกตตลอดจนผลการทดสอบ เช่น ให้เติมคำโดยใช้เทคนิคโคลส

การพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กจะมีสม่ำเสมอ บางครั้งจะเห็นว่าเมื่อผ่านไปหลายสัปดาห์ ดูเหมือนเด็กจะไม่มีมีความก้าวหน้าเลย และในทันทีทันใดก็ก้าวหน้าไปได้มาก เด็กบางคนที่ก้าวหน้าโดยสม่ำเสมอ และในทันทีทันใดก็เกิดมีปัญหาในการเรียน ซึ่งอาจเป็นปัญหาของความยากของหนังสือนั้น หรืออาจเกิดจากปัญหาในครอบครัวของเด็ก บางครั้งอาจจะเป็นรูปแบบของพัฒนาการของเด็กเอง แต่การบันทึกความก้าวหน้าของเด็กในระยะยาวจะช่วยให้ครูได้รับข้อมูลเพื่อช่วยเหลือเด็กได้

บางคำถามที่ใช้ถามเด็กเป็นระยะ อาจจะช่วยประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของเด็ก เช่น

- นักเรียนชอบอ่านหรือไม่? นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะอ่านหนังสือกับเพื่อนหรือไม่?
- นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านหรือไม่? นักเรียนยืมหนังสือห้องสมุดไปอ่านเองหรือไม่?
- นักเรียนเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะเล่าเรื่องจากหนังสือหรือไม่?
- นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้อ่านออกเสียงในชั้นหรือไม่?
- นักเรียนมักจะเลือกหนังสืออ่านที่มีระดับความยากเหมาะสมกับความสามารถหรือไม่?
- นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย้อนหลังโดยใช้ภาษาส่วนของตนเองได้หรือไม่?
- ยุทธวิธีใดที่นักเรียนใช้ในการอ่านตัวหนังสือที่ยังไม่เคยรู้จัก?
- นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมภาษาหรือไม่?

- นักเรียนสามารถทำงานเสร็จได้ด้วยตนเองหรือไม่?

แลมมี (Lamme, 1987) เสนอคำถามสำหรับเด็กเริ่มเรียนไว้ดังต่อไปนี้

- เด็กแสดงความสนใจในตัวหนังสือหรือไม่? เด็กสามารถชี้คำในหน้าหนังสือได้หรือไม่? ขณะที่ฟังเทปพูดได้ เด็กสามารถเปิดหน้าหนังสือทันหรือไม่?
- เด็กสามารถเลือกหนังสือที่รู้จักคุ้นเคยได้หรือไม่?
- เด็กสามารถอ่านคำง่าย ๆ ได้หรือไม่? เด็กถามว่าตัวหนังสืออ่านอย่างไรหรือไม่? เด็กทำท่าว่ารู้ความหมายของตัวหนังสือหรือไม่?

ครูอาจจะเตรียมคำถามสำหรับเด็กนักเรียนทุกคน และในระหว่างปีครูจะถามคำถามข้างต้นเป็นระยะๆ แล้วบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร คอลกินส์ (Calkins, 1986) แนะนำว่า ครูทำรายการ "สิ่งที่ทำได้" ของนักเรียนไว้ เช่น ออเดย์ : เขียนชื่อตนเองได้ เขียนอักษรตัวใหญ่ได้เมื่อขึ้นต้นประโยค เป็นต้น บันทึกเหล่านี้จะช่วยให้ครูทราบถึงความก้าวหน้าของนักเรียน

โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1984) มีความเห็นว่า การประเมินจากการสังเกตของครูจะได้ผลแน่นอนและเป็นที่ยึดถือได้มากกว่าแบบทดสอบมาตรฐาน นอกจากนี้ การประเมินโดยการสังเกตจะไม่บั่นทอนกำลังใจของเด็กเหมือนการใช้แบบทดสอบ นอกจากนี้ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หรือความสามารถของเด็กเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม พัฒนาการรู้ภาษาของเด็กควรจะเปรียบเทียบกับตนเองว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากไม่รู้ภาษามาเป็นรู้ภาษาอย่างไร

การสอนเป็นหน่วยแนวคิด (Theme Units)

ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มักจะสอนเป็นหน่วยหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งแล้วสอนบูรณาการวิชาต่าง ๆ ให้เข้ากับหัวข้อของหน่วย การเรียนเป็นหน่วยนี้จะใช้เวลาทั้งวันก็แล้วแต่ครูจะกำหนด เพราะฉะนั้นจึงมีความยืดหยุ่นในการจัดประสบการณ์เรียนร่วมกัน สามารถจัดเป็นหน่วยแนวคิดหรือหัวข้อโดยผสมผสานวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้ากับหัวข้อหรือหน่วยแนวคิดของหนังสือที่อ่านร่วมกัน

ในหน้าต่อไปจะเป็นตัวอย่างของการสอนตามแนวความคิด และหัวข้อในหนังสือ 2 เรื่อง เพื่อเป็นแนวคิดแก่ครูในการจัดพัฒนาหน่วยการเรียน ครูพึงพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียนในหัวข้อหรือหน่วยที่ครูใช้สอนด้วย ในขณะเดียวกันก็มีการจัดให้มีการผสมผสานทุกวิชาในหลักสูตรเข้าด้วยกัน

แม่ไกโรซี่กับบูรณาการหลักสูตร

ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของครูเอคณา ไอมัส ขณะนี้เป็นสัปดาห์ที่ 3 ที่โรงเรียนเปิดเทอม ครูเอคณามีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถทำงานได้เอง รับผิดชอบการเรียนของตน และสามารถพึ่งตนเองได้นอกจากนั้นครูเอคณายังต้องการสอนเด็กเป็นกลุ่มเล็กและรายบุคคลด้วย เธอจึงจัดหน่วยการเรียนรู้หนึ่งสัปดาห์ โดยใช้ประสบการณ์อ่านร่วมกันเป็นศูนย์กลาง และมีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกลักษณะนิสัยพึ่งตนเองตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

เมื่อนักเรียนในชั้นมีความเข้าใจเกี่ยวกับผู้แต่งหนังสือแล้ว ครูเอคณาจึงเน้นที่ แพต ฮัตชินส์ ผู้แต่งหนังสือเรื่อง “แม่ไกโรซี่” (Rosie’s Walk) และให้หนังสือเล่มนี้เป็นหน่วยสอนภาษาและกิจกรรมต่าง ๆ ในวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ครูเอคณาทำแผนการสอนลงแผนภูมิ (ดูภาพ 7) เพื่อเน้น

หัวข้อที่สำคัญของหน่วย นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมจะทำภาษาให้มีชีวิตชีวาในวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรด้วย

การสอนเป็นหน่วยต้องมีการเตรียมการ ครูเอดนาจึงซื้อหนังสือแม่ไก่โรซีที่เป็นแบบฉบับหนังสือเล่มเล็ก ๑ เล่ม ฉบับหนังสือเล่มใหญ่ 1 เล่ม และซื้อหนังสืออื่นๆ ของแพต ฮัดดิสส์ จากเพื่อน ๆ และจากห้องสมุดมาจัดนิทรรศการ อันต่อไปคือหาหนังสือเกี่ยวกับสัตว์ที่เลี้ยงในทุ่งนาและชีวิตในทุ่งนาจากห้องสมุดประมาณ 23 เล่ม ครูเอดนาจัดหนังสือเหล่านั้นบนโต๊ะนิทรรศการ แล้วทำเกม 2 ชุด เป็นเกม “อ่านแล้วจับคู่” 1 ชุด และเกม “ทำตามคำสั่ง” อีก 1 ชุด จากนั้นครูทำอุปกรณ์ลูกศรชี้ทิศทางและวัสดุสำหรับงานศิลปะด้วย

เรื่องแม่ไก่โรซีมีดังนี้คือ แม่ไก่โรซีคิดสนใจจะเดินเล่นในทุ่งนา ขณะที่เดินเล่นอยู่นี้แม่ไก่โรซีมิได้เดินอยู่ตัวเดียว ทว่าจึงจอกตัวหนึ่งเห็นแม่ไก่โรซี ก็อยากกินแม่ไก่ จึงเดินตามแม่ไก่ ในหนังสือจะแสดงให้เห็นว่าแม่ไก่เดินผ่านอะไร ทว่าจึงจอกก็เดินตามทุกแพด และความที่มุ่งดูแต่แม่ไก่ ทว่าจึงจอกจึงไปชนรังไม้และสิ่งใดต่อยทว่าจึงจอกจนทว่าจึงจอกต้องวิ่งหนีเข้าป่า แม่ไก่จึงเดินเล่นต่อไปด้วยความปลอดภัย

ทุกเช้าในสัปดาห์ในช่วงระยะเวลาปฐมนิเทศ ครูเอดนาอ่านร่วมกับนักเรียน หลังจากนั้นเป็นการอ่านเงียบ ทุกคนอ่านตามลำพังหรือกับคู่หรือมาอ่านกับครูเอดนาเป็นการประชุมทีละคน กิจกรรมต่อไปจะเป็นกิจกรรมภาษาหลาย ๆ อย่างทั้งแบบทั้งชิ้น และแบบแบ่งเป็นกลุ่ม และในตอนสุดท้ายเป็นการสรุป ในวันต่อไปครูเอดนาก็เริ่มสอนตามหน่วย

ภาพที่ 7

การจัดช่วงระยะเวลาการอ่าน

จันทร์

อังคาร

พุธ

พฤหัสบดี

ศุกร์

ปฐมนิเทศ (10 นาที)

อ่านหนังสือ	อ่านใบ	อ่านหนังสือ	อ่านหนังสือ	เกมเดินทาง
เล่มใหญ่	หนังสือเล่มใหญ่	เล่มสั้นๆ	เล่มใหญ่	เครื่องหมาย
"Rosa's Walk"	เน้นตัวอักษร	แพท สติลสัน	วิธีโคลง คือ	
เด็กอ่าน	R และ H	เน้นเด็กดูรูปภาพ	ครูอ่านแล้วพูด	
ตามแบบสะท้อน			ให้เด็กอ่าน	
เสียง			- เกมแยกประเภท	

อ่านเวียน (15-25 นาที)

เด็กหาหนังสือมาอ่านเสียงๆ ตามลำพังหรืออ่านกับคู่ ครูให้เด็กมาอ่านหนังสือด้วยทีละคนด้วยตัว

สร้างชีวิตชีวาให้ภาษา (ประมาณ 1 ชั่วโมง)

ทั้งชั้น :	กลุ่ม ก.	กลุ่ม ก.	กลุ่ม ก.	ทั้งชั้น
• ปฏิบัติการเขียน	• ทำภาพผ่านนิ	• ทำภาพผ่านนิ	• ทำฐานนิสระ	• ทำฐาน
• เข้ากลุ่มเสรี	กลุ่ม ข.	กลุ่ม ข.	กลุ่ม ข.	ครูก็
- พินเทป	- เขียนชื่อ	- ทำหุ่นละคร	- ทำหุ่นละคร	
- อ่านหนังสือ	กลุ่ม ค.	กลุ่ม ค.	กลุ่ม ค.	
- เล่นเกมภาษา	- เลือกทำฐาน	- ทำฐานนิสระ	- ทำหนังสือ	
	จากแผ่นแบบภูมิ	จากแผ่นแบบภูมิ	เล่มใหญ่	
		(กลุ่ม ข. และ	เรื่อง Henry's Walk	
		ค. ร่วมกัน)		

เสนอผลงาน (5-10 นาที)

ให้อาสาสมัคร	กลุ่ม ก. เสาร์เช้า	กลุ่ม ก. เสาร์	กลุ่ม ข. เสาร์	กลุ่ม ค. เสาร์
• ออกมาเล่าเรื่อง	• การทำภาพวาด	• นวนิยาย	• ละครหุ่น	• หนังสือเล่มใหญ่
หนังสือที่อ่าน	ให้อาสาสมัครยก	มานิ		เรื่อง Henry's Walk
• มาเล่าเรื่องหนังสือ	ให้อาสาสมัคร			รับประทาน
ที่อ่าน	• ออกมาเล่าเรื่อง			• รสนิยมที่เก่า
	หนังสือที่อ่าน			ตอนเช้า

วันจันทร์

ครูเอศนาตั้งต้นด้วยการอ่านหนังสือเล่มใหญ่เรื่อง “แม่ไก่โรซี” กับนักเรียน ในภาพนักเรียนจะเห็นแม่ไก่เดินผ่านที่ต่าง ๆ อย่างสบายใจ โดยไม่รู้ตัวว่าถูกตามล่า และภาพหมาจิ้งจอกที่กระตือรือร้นตามล่าแม่ไก่ ครูอ่านเสร็จแล้วให้นักเรียนแสดงความรู้สึกจากที่เห็นรูปภาพ เด็กจะมีเรื่องอภิปรายมากมาย หลังจากนั้นครูเอศนาอ่านซ้ำอีก โดยให้นักเรียนร่วมอ่านด้วย บางทีให้อ่านด้วยกัน บางทีใช้วิธีสะท้อนเสียง ครูอ่านไปก่อนแล้วนักเรียนอ่านตามพร้อมกันทีละหน้า เมื่อจบแล้วครูยี่ให้อ่านทีละคำตามคำที่ครูยี่

หลังจากนั้นก็ถึงเวลาของการอ่าน ในวันแรก ครูให้นักเรียนหยิบหนังสือที่จัดนิทรรศการบนโต๊ะไปอ่านคนละ 2-3 เล่ม ขณะที่เด็กอ่านเงียบ ครูจะพบกับเด็กทีละคน ครึ่งสัปดาห์ 4 คน การอ่านเงียบนี้จะใช้เวลาประมาณ 15 นาที เมื่อนักเรียนเริ่มอ่านไม่สนใจ ครูจะนำหนังสือไปเก็บ

จากนั้น ครูให้นักเรียนมารวมกันและอธิบายการเล่นเกมส์ “ทำตามสิ่ง” และให้เด็กไปเล่นตามกลุ่มต่าง ๆ

ต่อมาครูเอศนาอ่านแผนภูมิสองแผ่น แผ่นหนึ่งชื่อเด็กชาย อีกแผ่นหนึ่งชื่อเด็กหญิง ครูนำไปติดไว้ข้างฝาและให้แต่ละคนรู้ว่าชื่อของตนอยู่ที่ใด

แล้วครูเอศนาให้นักเรียนที่ทั้งขี้นมานั่งเป็นวงกลม และอธิบายถึงกิจกรรมปฏิบัติการเขียน แล้วให้นักเรียนแยกกันไปเขียน คนที่เขียนเสร็จก่อนอาจจะไปนั่งทำงานตามลำพังที่มุมเสรีและทำกิจกรรมตามที่มีอยู่ในแผนภูมิ สิ่งที่เด็กจะทำตามมุมเสรีจะเป็นคำภาพที่ 6 ว่าใครจะทำอะไร (ขอให้สังเกตว่า ในแผ่นนี้ชื่อเด็กหญิงเด็กชายจะอยู่รวมกันกับอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมแต่ละมุม หรือศูนย์การเรียนรู้) ครูจะช่วยเด็กตามกลุ่มต่าง ๆ ด้วย

หลังจากนั้น เป็นเวลาสำหรับประชุมปฏิบัติการเขียน ครูให้นักเรียนมานั่งเป็นวงกลมที่อื่นหรือที่ละกลุ่ม ครูอธิบายวิธีเขียนเรื่องลงในแผ่นกระดาษทำเป็นหนังสือของตนเอง และแนะนำวิธีการทำหนังสือ จากนั้นตั้งคำถามนำ เช่น

- นักเรียนอยากจะเขียนเรื่องอะไรกับหนังสือรูปร่างแบบนี้
- นักเรียนจะบอกอะไรบ้างเกี่ยวกับแม่ไก่ได้?
- มีสัตว์อื่นอะไรอีกบ้าง ที่อยู่ในท้องนา?

ครูเขียนตามคำพูดของเด็ก แล้วให้เด็กเขียนในกระดาษของตนเอง พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

ขณะที่เด็กกำลังเขียนเพื่อทำหนังสือของตนเอง ครูจะเดินดูและพูดกับเด็กที่ละคนเพื่อช่วยเหลือได้ทันที เด็กคนใดทำหนังสือเสร็จก่อน ครูให้ไปดูที่แผนภูมิกิจกรรมว่าจะทำอะไรต่อไป

เมื่อถึงเวลาเสนองาน ครูให้นักเรียนทั้งหมดมานั่งล้อมวงเป็นวงกลม และให้คนที่จะเสนอหนังสือที่ตนเขียนขึ้น มาส่งที่ “มานั่งนักเรียน” แล้วเล่าถึงหนังสือที่เขียน เด็กอีก 3 คน อยากจะเล่าถึงหนังสือที่ตนได้อ่าน ครูจะพูดสนับสนุนให้กำลังใจขณะที่เด็กเสนองาน และพยายามให้นักเรียนอื่นๆ ฝึกให้กำลังใจทางบวกแก่เพื่อนที่เสนองาน จากนั้นครูกับนักเรียนเช็กกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำในวันนั้น กิจกรรมทั้งหมดเหล่านี้ใช้เวลา 2 ชั่วโมง หลังจากนั้นก็จะเรียนอย่างอื่นต่อไป

ภาพที่ 8

แผนภูมิแสดงงานที่ต้องทำวันจันทร์

นักเรียนทำสิ่งต่อไปนี้ (อย่าลืมทำตามเครื่องหมาย ✓ ที่ช่องชื่อของนักเรียน เมื่อทำเสร็จแล้ว)	เกรก	ทอมมี่	มาร์โล	หัต-ฮิง	เจนวิโก	สัวร์	แซงค์	แซมมวล	โทนี
- อ่านหนังสือจากมุม ห้องสมุด									
- นำหนังสือที่มี วงกลมแดงไปอ่าน									
- ฟังเทปเรื่อง "Rosie's Walk"									
- เล่นเกมสะกดคำ									

วันอังคาร

ครูตั้งต้นด้วยการอ่านหนังสือเล่มใหญ่ “แม็กไวซี” อีก โดยนักเรียนอ่านตามไปด้วย จบแล้วครูชูบัตรคำตัว R และ ตัว H แล้วแจกหนังสือแม็กไวซีเล่มเล็กให้เด็กช่วยกันหาคำที่ขึ้นต้นด้วยตัว R และ H ในหนังสือ เด็กสามารถหาคำ Rosie, Hen, Haystack ได้ ครูถามว่าชื่อใครตั้งต้นด้วยตัว R และ H และครูเขียนชื่อบนแผนภูมิ หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนคิดคำอื่นที่ขึ้นต้นด้วย R และ H เมื่อเด็กบอกคำ ครูเขียนบนแผ่นแผนภูมิ จะเขียนถึงประมาณ ๒ คำ ในแผนภูมิ

จากนั้น นักเรียนจับกลุ่มอ่านหนังสือ “แม็กไวซี” เล่มเล็ก โดยครูจะเวียนไปพบเด็กทีละคนหรือทีละกลุ่ม

เมื่อถึงขั้นการทำภาษาให้มีชีวิตชีวา ครูเอนคานาให้เด็กมานั่งเป็นวงกลม และศึกษาแผนภูมิกิจกรรมว่าใครจะเลือกทำกิจกรรมใด วันนี้ครูเพิ่มมุมอัดเทปและการเล่นจับคู่ ครูอธิบายเกมการเล่นจับคู่ซึ่งทำจากแนวเรื่องแม็กไวซี และแนะนำวิธีการอัดเทปและเล่นเทป เด็กที่มีเครื่องเล่นเทปสามารถแนะนำเพื่อนได้

หลังจากนั้น ครูเอนคานาแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ในวันนี้ครูจะทำงานกับกลุ่ม ก. ในการทำภาพผ้านองเรื่อง แม็กไวซี กลุ่ม ข. ทำหนังสือแม็กไวซีโดยมีการปรึกษาหารือกันในกลุ่ม กลุ่ม ค. ไปทำกิจกรรมเสรีที่ระบุในแผนภูมิ

เมื่อนักเรียนทุกคนรู้หน้าที่ของตนแล้ว ครูให้กลุ่ม ก. ไปหลังห้อง ครูเตรียมกระดานแผ่นใหญ่ไว้ให้นักเรียนวาดโดยจัดอุปกรณ์การวาดภาพไว้ด้วย ครูเริ่มแนะนำเด็กคล้ายกับการฝึกการเขียน โดยครูถามนักเรียนว่า จากเรื่อง “แม็กไวซี” นักเรียนจำอะไรได้บ้าง ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนแผนภูมิแล้ว ถามว่าถ้านักเรียนจะวาดภาพแสดงเหตุการณ์ นักเรียน

จะเลือกเหตุการณ์ใด ครูเขียนข้อความเหตุการณ์ไว้บนแผนภูมิเพื่อเป็น
แนวสำหรับนักเรียนจะนำไปอธิบายได้ภาพ

เมื่อถึงตอนนี้ครูจะอธิบายถึงการใช้พยางค์สระคำให้ขึ้นก่อน
เพื่อให้สียง่ายที่เขียนไม่สละและติดดี แล้วแนะนำให้ระบายสีพื้นด้วย
สีเดียว เช่น สีท้องฟ้าเป็นสีฟ้า ให้ระบายสีเดียวกันก่อน และรอให้สีแห้งแล้ว
จึงระบายสีอื่นต่อไป จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนช่วยกันวางแผนล่วงหน้า
ว่าจะวาดอะไรก่อนหลัง พื้นจะเป็นสีอะไร ต้นไม้สีอะไร บ่อน้ำเป็นสีอะไร
และจะอยู่ที่ไหน และใครจะระบายสี ใครจะเป็นคนตัดภาพมาติดแปะ

เมื่อได้ระบายสีพื้นเสร็จ เด็กก็จะมาหารือถึงการแปะภาพ ครู
เอटनाได้เตือนเด็กล่วงหน้าว่าภาพที่ติดแปะ เช่น รูปไก่ ควรใหญ่พอสมควร
อย่างน้อย 12 นิ้ว หรือ 30 เซนติเมตร เพื่อที่จะได้มองเห็นได้ทั้งห้อง

ขณะที่เด็กกลุ่ม ก. ทำงาน ครูจะเดินไปดูการทำงานของกลุ่ม ข.
และกลุ่ม ค. ด้วย

เมื่อถึงเวลาเสนอผลงาน ครูให้กลุ่ม ก. เสนอผลงานวาดภาพ
ผ่านิจ กลุ่ม ข. และ ค. ก็เสนอผลงานของตน มีเด็กสองคนอาสาสมัคร
เล่าเรื่องหนังสือที่ตนอ่าน เด็กอีกคนหนึ่งเสนอเทพเสียงที่ตนอ่านเรื่อง
แม่ไก่โรซี

ครูถามกลุ่ม ข. และ ค. ว่าทำงานเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร
หรือไม่ แล้วครูสรุปโดยให้ทุกคนเขียนในแผนภูมิกิจกรรมที่ตนทำไปในวันนี้

บทพูด

ครูนำหนังสืออีกสองเล่มของ แพต ฮัทชินส์ ชื่อ *"Don't Forget the Bacon!"* และ *"Goodnight Owl!"* มาอ่านให้เด็กฟัง แล้วส่งหนังสือให้ดูรูปภาพในหนังสือสองเล่ม และเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกับเรื่อง *"Rosie's Walk"* อย่างไร ครูอธิบายกับผู้เขียนเรื่องและผู้เขียนภาพ เด็กจะรู้สึกตื่นเต้นที่ทราบว่าใครเป็นคนผลิตหนังสือเหล่านี้ออกมา

หลังจากนั้นเป็นระยะอ่านเขียน ครูให้ทุกคนอ่านเขียน ระหว่างนี้ ครูจะอ่านกับเด็กทีละคน จำนวน 7 คน กิจกรรมนี้จะใช้ความเงียบเป็นเวลา 20 นาที ต่อจากนี้เป็นกิจกรรมสร้างชีวิตชีวาให้ภาษา โดยครูให้กลุ่ม ก. ทำงานภาพผาฉาผนังให้เสร็จเรียบร้อย ให้กลุ่ม ค. ทำหนังสือต่อให้เสร็จ ครูเรียกกลุ่ม ข. ไปที่มุมห้องแล้วอ่านเรื่อง *"The Surprise Party"* ของแพต ฮัทชินส์ แล้วให้เด็กจัดทำหุ่นเพื่อแสดงละครหุ่น เรื่อง *The Surprise Party* ครูนำอุปกรณ์และแนววิธีการ ระหว่างที่ทำมีปัญหาวานเรื่องหุ่นตัวละครในเรื่องมี 7 ตัว แต่นักเรียนมี 8 คน ครูกับนักเรียนจึงคิดว่ากระรอกนั้นน่าจะเป็นกระรอกแฝด เพราะฉะนั้น ตัวละครจึงมีครบสำหรับทุกคน นักเรียนวาดรูปตัวละครบนกระดาษแล้วติดกับไม้ระหว่างที่นักเรียนแสดง ครูจะอ่านเรื่องและให้ตัวละครพูดตามบทของตน นักเรียนได้รับบัตรคำที่จะอ่านบทของตน ระหว่างที่ทำหุ่น นักเรียนก็ฟังเทปไปด้วยเพื่อจะได้จำบทของตนได้ดี

เมื่อกลุ่ม ข. ทำงานได้เองแล้ว ครูไปดูกลุ่ม ก. ว่าตัดคำอธิบายได้ภาพได้ถูกต้องเพียงไร และช่วยกันนำภาพติดผาผนัง หรือที่บอร์ดแล้ว ครูไปดูการทำงานของของกลุ่ม ค. ที่ทำหนังสือ แล้วจึงย้อนกลับมาที่กลุ่ม ข. เพื่อซักซ้อมการแสดง

ครูสังเกตเห็นนักเรียนบางคนเริ่มอยู่ไม่สุข จึงเรียกนักเรียนที่ขี้น

มาเสนอผลงาน ในวันที่ กลุ่ม ก. พร้อมทั้งจะเสนอภาพฝานั่ง ขึ้นแรก
ครูให้นักเรียนอ่านคำอธิบายได้ภาพของภาพฝานั่งก่อน แล้วจึงให้สมาชิก
ในกลุ่ม ก. อธิบายวิธีการระบายสีพื้น การตัดทำตัวละครและติดปะ

นักเรียนสองคน อาสาสมัครออกมาเล่าหนังสือแม่ไก่โรซีที่ตนทำ
อีกสามคนอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องหนังสืออื่นที่ตนอ่าน จากนั้นครูจึง
เตือนให้นักเรียนไปเช็กกิจกรรมที่ทำในวันนี้ที่แผนภูมิ

วันพฤหัสบดี

ครูเริ่มต้นด้วยการอ่านแม่ไก่โรซีเล่มใหญ่ทั้งขึ้น โดยครูอ่านไป
หน่อยหนึ่ง ครูจะปล่อยให้เด็กอ่านต่อกันไปเองโดยครูจะนำเป็น
ระยะๆ หลังจากนั้นครูให้อาสาสมัครออกมาอ่านตามที่ครูชี้

หลังจากนี้ครูนำเสนองานการแยกประเภทโดยเขียนบนแผนภูมิ
"สัตว์ป่า" และ "สัตว์เลี้ยง" แล้วให้เด็กช่วยกันบอกชื่อสัตว์ต่างๆ จัดเข้า
ประเภททั้งสอง เมื่อนักเรียนบอกชื่อสัตว์ ครูจึงเขียนแบบแผนภูมิแยกตาม
ประเภท หรือจะทำเป็นบัตรแล้วให้เด็กไปติดตามประเภทที่เขียน

เมื่อถึงเวลาอ่านเขียน นักเรียนหยิบหนังสือที่จัดนิทรรศการไปนั่งอ่าน
ระหว่างนี้ครูจะประชุมทีละคนกับนักเรียน โดยครูให้เด็กอ่านกับครูตัวต่อตัว

หลังจากนี้ถึงเวลาสร้างชีวิตชีวาให้ภาษาฯ ครูให้กลุ่ม ก. ไปเข้าร่วม
กิจกรรมเสรี กลุ่ม ข. ทำละครหุ่นให้เสร็จแล้วไปทำหนังสือต่อ กลุ่ม ค.
จะมานั่งรวมกันเพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่โดยครูแนะนำให้สร้างตัวละครใหม่
นักเรียนเสนอตัวละครเป็นกระต่ายชื่อเฮนรี ซึ่งตัดสินใจจะไปเดินเล่นที่
สนามเด็กเล่นแล้วมีหมาป่าเดินตามจะจับกิน เด็กๆ แต่งเรื่องดังนี้

"กระต่ายเฮนรีออกไปเดินเล่นที่สนามเด็กเล่น เฮนรีขึ้นบันไดขึ้น
ลงบันไดขึ้น นั่งชิงช้า ชามกระบะทราย แล้วกลับถึงบ้านกินไอศกรีม"

เพราะว่าคำที่ใช้มีขนาดสั้น ครูจึงเขียนบนบัตรคำแผ่นใหญ่ ให้เด็กนำไปเรียงเป็นเรื่อง เมื่อเด็กแต่งเรื่องโดยครูเขียนให้ดังนี้แล้ว ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องจากบัตร และให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงการวาดภาพประกอบ จากนั้นแบ่งงานกันไปทำโดยเลือกทำคนละแผ่น เมื่อทำเสร็จแล้วก็มาช่วยกันทำปกหน้าและปกหลัง พร้อมทั้งมีชื่อสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้เขียนและผู้วาดภาพประกอบหนังสือเล่มใหญ่ชื่อ "Henry's Walk"

ขณะที่กลุ่ม ค. ทำหนังสือเล่มใหญ่ ครูจะเดินไปดูการทำงานของกลุ่มละครหุ่น ครูอ่านหนังสือ "The Surprise Party" กับกลุ่มนี้อีกครั้ง พร้อมทั้งชักชวนบทบาทของแต่ละคน

หลังจากนี้ ครูเรียกนักเรียนทั้งหมดมารวมกันเพื่อเสนอผลงานกลุ่ม ง. เสนอละครหุ่นเรื่อง "The Surprise Party" ครูให้นักเรียนทั้งหมดดูหนังสือเล่มนี้ แล้วครูอ่านนำตอนบรรยาย ครั้นถึงบทคำพูดตัวละครก็จะพูดตามบทของตน เด็ก ๆ ขอนการแสดงละครหุ่นนี้มาก

วันศุกร์

เพื่อจะสรุปหน่วยเรื่อง "แม่ไก่โรซี" ครูจัดเกม "ทำตามสัญญาณ" โดยให้นักเรียนเดินเป็นแถวรอบห้องโดยให้ผ่านจุดต่าง ๆ ตามในหนังสือ ครูจัดจุดต่าง ๆ ในห้องเป็นสถานที่แม่ไก่เดินผ่าน เช่น ใต้กระดานที่เหลือจากภาพฝาผนังมากองทำเป็นท่อนา แผ่นกระดานสีฟ้ามีป้ายสระน้ำใต้เล็ก ๆ เป็นกอกหญ้า ใต้ครูเป็นโรงสี ช่องว่างระหว่างโต๊ะนักเรียน 2 ตัวทำเป็นรั้ว และหาโต๊ะนักเรียนหนึ่งตัวเป็นรังผึ้ง ครูนำบัตรคำใหญ่ ๆ สถานที่ต่าง ๆ เช่น "บนกอกหญ้า" "รอบ ๆ สระน้ำ" จากนั้นครูแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม และให้เดินตามทางของแม่ไก่โรซี โดยครูจะชูบัตรคำ "เดินบนท่อนา" นักเรียนจะเดินไปบนกระดาน เมื่อชูบัตร "รอบ ๆ สระน้ำ"

นักเรียนก็เดินรอบสระน้ำ เมื่อบูบับ “บนกอหญ้า” นักเรียนปีนขึ้นไปบนโต๊ะ แล้วเดินลงมา เมื่อกลุ่มหนึ่งเดินไปครบก็นั่งลง กลุ่มสองเดินเช่นเดียวกัน

กิจกรรมนี้เด็กจะสนุกสนาน เพราะฉะนั้น หลังจากนั้นครูจึงจัดกิจกรรมให้สลับ โดยอ่านบทกลอนสั้นๆ เกี่ยวกับสัตว์ ครูเขียนคำในแผนภูมิ แล้วให้เด็กอ่านกลอนพร้อมกัน ครูชี้ที่คำอ่านแล้วครูอ่านให้ฟังอีกครั้ง จากนั้นให้นักเรียนชี้คำที่สัมผัสกัน แล้วครูขีดเส้นใต้คำที่เสียงสัมผัสกัน

เมื่อนักเรียนสลับลงและพร้อมที่จะอ่านเขียน ครูจึงแจกหนังสือให้นักเรียนอ่านทุกคน ระหว่างนี้ครูจะให้นักเรียนมาอ่านกับครูตัวต่อตัว ซึ่งครูควรมีเวลาอ่านตัวต่อตัวกับนักเรียนอาทิตย์ละครั้ง

หลังจากนี้ครูเฝ้าคิดว่าน่าจะมีกิจกรรมแปลกๆ ให้กับเด็ก ฉะนั้น ในช่วงสร้างชีวิตชีวาให้ภาษา ครูจึงคิดกิจกรรมพิเศษฉลองการจบหน่วย “แม่ไก่โรซี” โดยจัดทำขนมคุกกี้ที่ไม่ต้องอบ การทำขนมคุกกี้จะให้ประสบการณ์ภาษาแก่เด็กด้วย เพราะเด็กจะมีส่วนร่วมด้วยทุกขั้นตอน ระหว่างที่นำขนมไปใส่ตู้เย็นครูจะสนทนากับเด็กว่า ถ้ากลับไปบ้าน จะไปบอกวิธีการทำคุกกี้ได้อย่างไร ครูเขียนคำตอบของนักเรียนลงบนแผนภูมิบนกระดานดำ และช่วยกันดูกับนักเรียนและช่วยกันบอกดังต่อไปนี้

- ละลายมาชเมลโลว์
- ละลายเนยและน้ำตาล
- ซีเรียล
- ถ้วยนิคต่างๆ
- นำเข้าตู้เย็น
- ใส่หม้อคัฟแล้วคนให้ทั่ว

ครูจะต้องเรียงลำดับให้ถูกต้อง ครูเขียนบนแผนภูมิแล้วพิมพ์เครื่องปรุงและวิธีทำไปให้ผู้ปกครองดังนี้

- ซีเรียล 5 ถ้วย
- ถั่วสุกแล้ว 1 ถ้วย
- ผสมซีเรียลกับถั่วในชามใหญ่
- เนย 1 ถ้วย
- น้ำตาลทรายแดง 1/2 ถ้วย
- มาชแมลโลว์ 2 ถ้วย

● นำเนย น้ำตาล มาชแมลโลว์ใส่ในหม้อตั้งไฟอ่อน คนจนละลายเข้ากัน แล้วนำเครื่องปรุงทั้งหมดเทลงในชามใหญ่แล้วคลุกกับซีเรียลและถั่ว เพื่อหยดลงบนกระดาษขี้ผึ้ง กดให้แบนและนำเข้าตู้เย็นพอแข็งตัวก็นำมารับประทานได้

ครูนำเครื่องใช้และเครื่องปรุงตามข้างต้นมา และให้นักเรียนช่วยกันทำ ระหว่างที่รอคุกกี้ให้แข็งอยู่ในตู้เย็น ครูให้นักเรียนกลุ่ม ค. ออกไปเป็นครูสอนอ่านหนังสือ "Henry's Walk" โดยเพื่อนนักเรียนอ่านตามพร้อมกัน และให้เด็กที่ยังไม่ได้อ่านหน้าขึ้นผลัดกันออกมาอ่าน "Rosie's Walk" หน้าอื่นจนครบ

การประเมินครูและนักเรียน

ระหว่างการเรียนตามหน่วยข้างต้น นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมภาษาทั้งหมด คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อประเมินความสามารถทางภาษาทั้ง 4 อย่างของเด็กนักเรียน ครูเอดนาได้ตามคำถามต่อไปนี้

- การฟัง นักเรียนตั้งใจฟังระหว่างที่อ่านให้ฟังหรือเล่าเรื่องเพียงใด? เด็กตั้งใจฟังเพื่อนพูดระหว่างเวลาเล่นอมलगานเพียงใด?
- การพูด นักเรียนพูดหรือมีส่วนร่วมในงานกลุ่มเพียงไร? ระหว่างที่อ่านตัวต่อตัว นักเรียนเป็นอย่างไร? นักเรียนเคย

มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือบ้างหรือไม่? นักเรียนเคยแสดงออก
ในระหว่างการเสนอผลงานอย่างไร? นักเรียนมีส่วนนำหรือ
ริเริ่มในแบบฝึกหัดเกี่ยวกับภาษาหรือไม่?

- การอ่าน จะสามารถทราบความก้าวหน้าในการอ่านระหว่างที่
อ่านตัวต่อตัวกับครูได้หรือไม่? มีส่วนไหนที่ยากสำหรับ
นักเรียน? นักเรียนแสดงความกระตือรือร้นที่จะอ่านหรือ
เล่าเรื่องในหนังสือหรือไม่? นักเรียนตั้งใจอ่านตลอดเวลา
ที่อ่านเงียบหรือไม่? นักเรียนพยายามที่จะอ่านหนังสือ
"Rosie's Walk" หรือไม่? นักเรียนอ่านตัวหนังสือหรือดู
แต่รูป? นักเรียนอ่านออกเสียงลงเทปหรือไม่?
- การเขียน มีความก้าวหน้าในการเขียนที่เห็นได้ชัดหรือไม่?
นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นให้ผู้อื่นเข้าใจหรือไม่?
นักเรียนยอมรับข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขการเขียนของ
นักเรียนหรือไม่? นักเรียนเต็มใจที่จะเขียนเรื่องแก้ไขเป็นครั้งที่
ที่สองหรือไม่?

นอกจากนี้ครูเอดนา ยังสังเกตวิธีการทำงานของเด็กแต่ละคนว่า
มีความสามารถที่จะทำตามลำพังได้เพียงไร และศึกษาจากแผนภูมิ
กิจกรรมถึงกิจกรรมที่เด็กทำ

โดยทั่วไป ครูเอดนา มีความพอใจกับการพัฒนาการความก้าวหน้า
ของนักเรียนตลอดสัปดาห์ เด็ก ๆ สนุกสนานและได้เรียนรู้จากกิจกรรม
ต่าง ๆ ครูเอดนา ยังสังเกตด้วยความยินดีว่านักเรียนเริ่มทำงานด้วยตนเอง
และพึ่งตนเองได้ดีขึ้น

สู่ตำมังกร

ถึงแม้หน่วยการสอนของครูเอดนาจะผสมผสานกับวิชาอื่นในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง แต่จุดมุ่งหมายแรกก็คือ การสอนให้รู้หนังสือ ครูชั้นประถมอีกผู้หนึ่งชื่อ เทอริ คอลเดอร์ ก็วางแผนการสอนเป็นหน่วยที่ผสมผสานกับวิชาอื่นอย่างชัดเจน

ครูเทอริใช้วิธีการสอนแบบประสบการณ์อ่านร่วมกันตั้งแต่ต้นปีขึ้นที่ครูเทอริสอนเป็นชั้น ป.1 และ ป.2 ร่วมกัน ครูเทอริสนใจประวัติศาสตร์สมัยกลางและชอบเรื่องเกี่ยวกับอัศวิน เธอจึงคิดจะสอนหน่วยที่เกี่ยวกับเรื่องมังกร เพราะคิดว่านักเรียนคงจะสนใจ และเป็นโอกาสที่จะสอนการอ่านเอกสารอ้างอิง การทำงานตามลำพังและการทำงานเป็นกลุ่มได้รู้เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี ชีวิตในสมัยก่อนและการหาข้อมูลที่เป็นทั้งสารคดีและบันเทิง ดังนั้นครูเทอริจึงวางแผนหน่วยการสอนเป็นโยแมงมุมดังในภาพ ๑

ครูเทอริพบหนังสือเกี่ยวกับอัศวินชื่อ "อัศวินและมังกร" ซึ่งสนุกมาก เธอจึงคิดจะใช้หนังสือเล่มนี้เป็นตัวนำ นอกจากนี้เธอยังรวบรวมหนังสือทั้งสารคดีและนิยายเกี่ยวกับมังกร อัศวิน และเรื่องราวในยุคกลางของยุโรป ครูเทอริยังพบเรื่องราวเกี่ยวกับมังกรในวารสารสำหรับเด็ก และนิตาน เธอถ่ายสำเนาเรื่องจากวารสารและนิยายมาเข้าเล่มเป็นเอกสารการอ่านสำหรับนักเรียน และครูเทอริยังให้นักเรียนช่วยหาเอกสารสำหรับการอ่านมาร่วมด้วย

ภาพที่ 9

ภาพรวมของหน่วยเรื่องมังกร

วันจันทร์

เพื่อเป็นการปฐมนิเทศ ครูเทอรินำหนังสือ "อัศวินและมังกร" มาอ่านให้เด็กฟัง แต่ก่อนที่จะอ่าน ได้ให้นักเรียนช่วยกันทายถึงเรื่องในหนังสือว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จากนั้นครูเขียนคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดานขาว

- ฉันคิดว่าอัศวินฆ่ามังกร
- ไม่, มังกรฆ่าอัศวินด้วยควีนและไฟจากจมูกมังกร
- มังกรเป็นมังกรดีและมาช่วยอัศวินต่อสู้กับคนร้าย
- อัศวินฝึกมังกรจนเชื่องแล้วอัศวินขี่มังกรเหมือนขี่ม้า

แล้วครูอ่านหนังสือ "อัศวินกับมังกร" ให้เด็กฟัง ซึ่งเด็กก็ชอบตอนจบที่แปลก หลังจากนั้นครูเทอรินำนักเรียนอ่านคำทายของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่ครูเขียนไว้ในกระดานขาว ไม่มีใครทายได้ใกล้เคียงกับหนังสือ แต่ครูติดกระดานขาวคำตอบของนักเรียนไว้ที่ผ่านนั่ง เพราะนักเรียนจะได้นำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้เขียนเรื่องของตนเอง

ครูให้นักเรียนดูหนังสือเกี่ยวกับมังกรที่ครูรวบรวมมา ครูบอกว่า บางเล่มอาจจะยากไป แต่นักเรียนอาจจะได้ข้อมูลจากรูปภาพ

สำหรับช่วงเวลาอ่านเขียนวันนี้ ครูให้นักเรียนเล่าถึงข้อมูลที่ได้จากหนังสือที่ครูให้นำไปอ่านประมาณ 25 นาที จากนั้นครูให้นักเรียนนำหนังสือไปวางไว้ที่โต๊ะนิทรรศการตามเดิม

หลังจากนั้นครูคุยกับนักเรียนโดยถามว่า นักเรียนมีความรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับอัศวินและมังกร และเรื่องใดที่นักเรียนอยากทราบเพิ่มเติม ครูเขียนคำถามที่นักเรียนอยากทราบซึ่งมีเจ็ดคำถาม ครูถามนักเรียนว่า คิดว่าจะหาคำตอบได้จากที่ไหน และจะมีวิธีเรียนรู้เรื่องมังกรนี้ได้อย่างไร นักเรียนบางคนพูดถึงหนังสือที่ครูนำมาจัดนิทรรศการ ครูเทอรินอึ้ง

สารานุกรมมาจากห้องสมุดและสอนบทเรียนย่อย การใช้หนังสืออ้างอิง เช่น การอ่านดัชนีที่เรียงตามอักษร การใช้สารบัญ เด็กคนหนึ่งหาคำว่า “มังกร” อีกคนหนึ่งหาคำว่า “อัสวิน” และครูหาคำว่า “ปราสาท” แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาเสนอให้ทั้งชั้น

นักเรียนบางคนทำงานตามลำพัง บางคนทำงานเป็นกลุ่มกลุ่มละ 2-3 คน และช่วยกันหาข้อมูลจากหนังสือที่บนโต๊ะนิทรรศการ การฝึกหาความรู้จากเอกสารอ้างอิงเช่นนี้ไม่มีประโยชน์เฉพาะในวิชาภาษา วิชาสังคมศึกษาก็ได้ประโยชน์ด้วย

หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนมารวมกลุ่มเพื่อเสนอผลงาน ครูอ่านเจ็ดคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ตอนต้นแล้วถามนักเรียนว่าใครได้คำตอบของคำถามเหล่านี้บ้าง เด็ก ๆ ช่วยกันตอบได้ 3 คำถาม ส่วนที่เหลืออีก 4 คำถาม ครูจะช่วยกันหาคำตอบวันต่อไป

ตอนบ่ายของทุกวันในสัปดาห์นี้จะเป็นบูรณาการวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ครูเทอริอ่านหนังสือเรื่อง “อัสวินกับมังกร” กับนักเรียนอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบรรยายภาพในหนังสือ (ครูบันทึกคำบรรยายของนักเรียนลงในสมุดของครู)

ครูแจกแผ่นใบสัญญาณ (ดูภาพ 10) ให้แก่นักเรียนทุกคนคนละหนึ่งใบ เด็ก ๆ เคยชินกับสัญญาณแบบนี้แล้ว รูปแบบสัญญาณนี้จะช่วยให้ครูติดตามงานได้สะดวก และเป็นการฝึกความรับผิดชอบให้แก่เด็กที่จะต้องทำงานให้เสร็จ ในกรณีที่เกิดทำไม่ได้ ครูจะแนะนำให้ปรึกษาเพื่อนหรือมาพบครู ครูจะย้ำเสมอว่าจะต้องทำงานเสร็จจริง ๆ มิใช่แต่เพียงแค่เขียนเช็คคำตอบอย่างเดียว ครูยังพบอีกว่าสัญญาณนี้ช่วยในการติดตามและประเมินผลงานของนักเรียน นักเรียนจะนำสัญญาณมาให้ครูดูเมื่อถึงเวลาอ่านตัวต่อตัว สำหรับวันนี้ครูอ่านข้อความในสัญญาณให้เด็กฟัง และอธิบายว่าจะต้องทำกิจกรรมใดบ้าง

ขึ้นต่อไปครูให้นักเรียนอ่านข้อความในใบสัญญาแล้วถามว่า ใคร
มีอะไรสงสัยเกี่ยวกับการทำงานตามมุมต่างๆ ในห้องเรียน สำหรับ
วันจันทร์จะมีมุมห้องสมุดซึ่งมีหนังสือจัดนิทรรศการอยู่ หนังสือเหล่านี้เป็น
เรื่องเกี่ยวกับอัศวิน มังกร และปราสาท นอกจากนี้มีมุมเกมการศึกษามี
การจับคู่คำกับภาพ (word-to-picture matching game) และมีมุม
ฟิสิกส์ ครูบอกว่าวันอื่นจะเพิ่มมุมขึ้นอีก (และในวันต่อไปครูจึงมีมุม
กิจกรรมเพิ่มขึ้นอีก) แล้วครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ครูให้
อุปกรณ์สร้างปราสาท (รูปภาพ ๗) และให้นักเรียนช่วยกันตามคำอธิบาย

กลุ่มที่ 2 ครูให้ทำตัวมังกรจากปาเปียมาเช (กระดาษหนังสือพิมพ์
แช่น้ำเปียๆ) ครูให้ไดอะแกรมของการทำ (รูปภาพ 12) และให้อ่าน
คำอธิบายวิธีทำ เด็กก็เริ่มงานด้วยการช่วยฝึกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้เป็น
แผ่นยาว ครูหากกล่องมาใส่กระดาษที่ฝึก

กลุ่มที่ 3 ทำโรงละครเด็ก (diorama) เด็กๆ ยังไม่รู้จักโรง
ละครเล็กน้อย ครูจึงให้นักเรียนเห็นรายการวัสดุในการทำดังต่อไปนี้
เห็นรายการวัสดุในการทำดังต่อไปนี้

- กล่องรองเท้าคนละหนึ่งกล่อง
- แป้งโดว์
- กระดาษก่อสร้าง (construction paper)
- ไม้ไอศกรีม และที่ล้าธวด
- แผ่นอลูมิเนียมฟอยล์
- เศษผ้า สาลี
- เส้นหนัวยาง
- ดินสอสี ทุกลาย สีน้ำ แป้งเปียก

เมื่อให้เด็กดูรายการวัสดุแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดสร้างจาก
ครูถามว่าจะใช้อะไรเป็นสิ่งที่ติดที่พื้นกล่องรองเท้าสำหรับเป็นพื้นหลัง

ภาพที่ 10

ใบสัณญาหน่วยเรื่องมังกร

ชื่อ _____ วันที่ _____

- ข้าพเจ้าได้เล่นเกมจับคู่ภาพและคำแล้ว _____

- ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือกระเปาะนึ่งและวาระบัตรสีแดงที่แล้ว _____

- ตามโครงการที่ข้าพเจ้าร่วมทำ คือ :

_____ สร้างหุ่นจำลองปราสาท

_____ สร้างมือกรกระต่าย

_____ สร้างสระโละเล็ก

- ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือต่อไปนี้ :

- คำใหม่ที่น่าสนใจจากหนังสือที่อ่าน คือ :

- ข้าพเจ้าได้ฟังเพลงเรื่อง _____ เรื่อง อัศวินกับมังกร

_____ เรื่อง "เลวอิน"

- ชื่อละครในหนังสือที่ข้าพเจ้าเขียนชื่อ :

- ข้าพเจ้าได้คิดจากหนังสือ "ควีนมังกร" แล้ว _____

- ยังมีเรื่องที่ข้าพเจ้าอยากรู้เกี่ยวกับอัศวินและมังกรอีก คำถามของข้าพเจ้าคือ :

และจะคิดตัวละครอย่างไร

ครูใช้เวลาสำหรับกิจกรรมนี้มากกว่าหนึ่งชั่วโมง ครูไปดูและคอยช่วยเหลือในแต่ละกลุ่ม เช่น หาลูกโป่ง ดังสำหรับแต่ละฉาก กลุ่มเด็กสองคนทำมังกรตัวเล็ก อีกห้าคนจะทำตัวใหญ่ และคร่ำครวญมากด้วย ครูช่วยเหลือกลุ่มสร้างปราสาทโดยช่วยหาผ้าสำหรับทำธง และแนะนำให้นักเรียนตกแต่งปราสาท

งานโครงการทั้งสามกลุ่มนี้สัมพันธ์กับวิชาในหลักสูตร เด็กทุกคนได้เรียนรู้สุนทรียภาพจากการอ่านวรรณกรรม ได้ใช้คณิตศาสตร์ในการก่อสร้างปราสาท โรงละครเล็กก็ต้องมีการวางแผนงานและวัดความยาวของโรงละคร อีกทั้งนักเรียนได้ใช้ภาษาในการวางแผนงานทุกชิ้นตอนด้วยการเก็บของจะใช้เวลามากกว่าปกติ ครูให้นักเรียนเก็บของที่ทำ

และวัสดุที่เหลือตามกำหนด เมื่อเก็บของเรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวันก่อนเลิกกลับบ้าน ครูอ่านหนังสืออีกหนึ่งเล่มที่เกี่ยวกับอัศวินและเจ้าหญิงให้เด็กฟัง

วันอังคาร

ครูอ่านเรื่อง "อัศวินและมังกร" ที่ทำเป็นบัตรคำในกระเป๋านาง แล้วครูยี่คำตามที่นักเรียนอ่านพร้อมกัน ครูอธิบายว่าบัตรคำในกระเป๋านางนี้ครูยี่เรื่องมาจากหนังสือ

หลังจากนั้น ครูให้นักเรียน 2 คนมาที่หน้าชั้น คนหนึ่งอ่านคำจากหนังสือ อีกคนหนึ่งอ่านคำจากกระเป๋านาง ครูเขียน D และ C บนกระดานดำ และให้เด็กหาคำที่ขึ้นต้นด้วย D และ C จากหนังสือและกระเป๋านาง นักเรียนที่เหลือช่วยกันคิดหาคำที่ขึ้นต้นด้วย D และ C ครูเขียนคำตามที่นักเรียนบอกแล้วให้นักเรียนคนหนึ่งมาชี้คำบนกระดานดำ และทุก ๆ คนอ่าน

ต่อจากนั้น เป็นเวลาอ่านเขียน ทุกคนจะมีหนังสือคนละหนึ่งเล่ม ครูให้นักเรียนมาอ่านตัวต่อตัวทีละคน วันนี้ได้ 4 คน

ในช่วงเวลาสร้างอิทธิชีวาทิภาษา ครูเทอรัดัดสนใจให้นักเรียน ทำหนังสือเล่มใหญ่เรื่อง “อัศวินและมังกร” ครูให้นักเรียนเล่าแล้วครูเขียน หน้าละหนึ่งบรรทัด ทั้งเรื่องมี 24 บรรทัดหรือ 24 หน้า ครูแจกให้นักเรียนคนละแผ่นแล้วให้นักเรียนไปวาดภาพประกอบ หรือทำเป็นภาพปะติดก็ได้ ครูแจกอุปกรณ์ที่ใช่และแนะนำสักระดาศ เช่น สีนํ้าตาลเป็นปราสาท สีเทาเป็นสีถั่ว ครูให้นักเรียนเขียนชื่อของตนเองที่กระดาศที่ตนเป็นผู้จัดทำภาพ

ในช่วงเวลาเสนอผลงาน ครูให้แต่ละคนเสนอแผ่นหนังสือเล่มใหญ่เสร็จแล้วให้นักเรียนไปวางติดผ่านึง ครูจะเย็บเข้าเล่มในปลายสัปดาห์

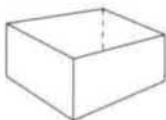
คอนปายครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับอัศวินให้นักเรียนฟังหนึ่งเล่ม หลังจากนั้นครูใช้แผ่นกระดาศปิดหน้าหนังสือ “อัศวินกับมังกร” แล้วก็ให้เด็กอ่านคำที่เบิดอยู่

ต่อจากนี้เป็นเวลาของคณิตศาสตร์ ครูแจกกระดาศรูปภาพคนให้แก่นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนวัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อทำสื่อเกราะ หมวก ทวน เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม เพื่อทำงานโครงการต่อ กลุ่มที่สร้างปราสาทมีความขัดแย้งกันเล็กน้อย ครูฟังและดูการตกลงของเด็ก

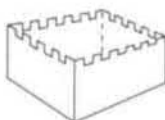
ก่อนกลับบ้าน ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน หลายคนพูดถึงสิ่งที่ทำในโครงการ แล้วครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับอัศวินและเจ้าหญิงให้ฟังต่อ

ภาพที่ 11

การทำปราสาท

1. ตัดผ้ากล่องออก

2. ตัดส่วนบนของกล่องเป็นร่องตามรูป

3. วาดรูปอิฐ ประตู ด่านไม้ และไม้เลื้อยที่ต่าง ๆ กล่อง

4. พาทะดาษแข็งมาทำเป็นวงกลม เพื่อทำยอดปราสาท 4-5 อัน

5. ทำหอคอยด้วยกระดาษโปสเตอร์สี แล้วเย็บติดเป็นยอดปราสาทในรูป 4

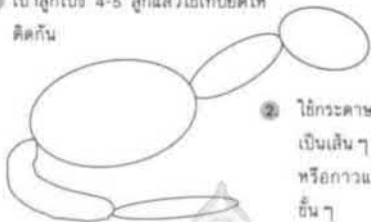

6. ติดยอดปราสาทกับตัวกล่องที่เป็นป้อม ด้รูป และเพิ่มเติมธง

ภาพที่ 12

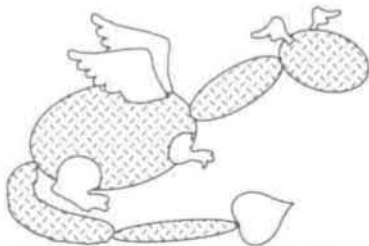
การสร้างตัวมังกร

- ① เป่าลูกโป่ง 4-5 ลูกแล้วใช้เทปยึดให้ติดกัน

- ② ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ ที่ตัดเป็นเส้นๆ แล้วยุบแป่งเปียก หรือกาวยแปะติดลูกโป่งเป็นชิ้นๆ

- ③ เมื่อกระดาษแป่งเปียก หรือกระดาษทากาวแห้งแล้ว ใช้สีระบาย
④ ตัดกระดาษสีทำเป็นปีกสองปีก ขาคู่สองขา และขาเล็กด้านหน้า หูลสองหู และหาง ใช้กาวยแปะบนตัวมังกร
⑤ ระบายสีนัยน์ตา ปากมีเขี้ยว เล็บเท้า และหน้อง

วันพุธ

ครูตั้งต้นด้วยการอ่านหนังสือเกี่ยวกับอัศวินและเจ้าหญิงต่อ แล้วครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ "อัศวินกับมังกร" พร้อมกัน จากนั้นครู ตีคกระดาษแผนภูมิหัวข้อว่า "คำใหม่" ครูถามนักเรียนว่าในหนังสือ "อัศวิน กับมังกร" มีคำใหม่อะไรอีกบ้างที่น่าสนใจ นักเรียนช่วยกันบอก และครูเขียน สิ่งที่นักเรียนบอกลงในกระดาษแผนภูมิ จากนั้นครูให้นักเรียนบอกคำใหม่ ที่น่าสนใจที่พบในหนังสืออื่นที่ตนอ่านอีก เมื่อครูเขียนพอสมควรแล้ว ครูให้นักเรียน เขียนคำเหล่านี้ลงในกระดาษของนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานในสัญญา

หลังจากนี้เป็นช่วงเวลาอ่านเงียบ ทุกคนอ่านหนังสือ อาจจะอ่าน เป็นคู่ก็ได้ ครูให้นักเรียนมาอ่านตัวต่อตัวได้ ๒ คน

ในช่วงเวลาสร้างชีวิตชีวาให้ภาษาจะเป็นประชุมปฏิบัติการเขียน (writing work-shop) ก่อนอื่นครูให้นักเรียนเล่าถึงความคิดของนักเรียน เกี่ยวกับ อัศวิน มังกร เจ้าหญิง เด็กก็ออกความคิดเห็นกันหลายคน แล้ว ครูให้นักเรียนดูแผ่นแผนภูมิที่เขียนถึงการทายหรือคาดคะเนเรื่องใน หนังสือ จากนั้นครูให้เด็กแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ แล้วครูจึงให้นักเรียนไปเขียนเรื่องเกี่ยวกับมังกรและอัศวินของตนเอง นักเรียนที่มีปัญหาข้อสงสัยจะเดินมาพบกับครูทีละคน

เมื่อถึงเวลาเสนอผลงานตอนเช้า เด็กหลายคนเล่าเรื่องตอนต้น ของตน และคอยฟังความคิดเห็นของเพื่อน เด็กบางคนเล่าถึงภาพและ เรื่องที่น่าสนใจจะทว่าที่อ่านเงียบ

ในช่วงบ่าย ครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับอัศวินและเจ้าหญิงให้เด็กฟัง แล้วนำบทกลอนที่เขียนบนแผ่นกระดาษชาร์ตมาติดบนกระดานดำ ครูอ่าน ให้ฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตาม ครูอภิปรายกับนักเรียนถึงความหมายใน บทกลอน ครูกับนักเรียนอ่านซ้ำแล้วครูติดบทกลอนไว้ที่ฝาผนัง

ในการเรียนคณิตศาสตร์ ครูพูดถึงสัตว์ที่น่ากลัว เช่น มังกร ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกชื่อสัตว์ที่น่ากลัวอื่น ๆ ทั้งที่มีจริงและที่ไม่มีในนิยาย ครูเขียนตารางแบ่งเป็น ๘ ช่องบนกระดาษชาร์ต เขียนชื่อสัตว์ลงในช่อง ตั้งแต่สัตว์ที่น่ากลัวมากที่สุดจนถึงสัตว์ที่น่ากลัวน้อยที่สุด แล้วให้นักเรียนวาดภาพสัตว์ที่น่ากลัวมากที่สุดและที่น่ากลัวน้อยที่สุดเปรียบเทียบกับกัน

หลังจากนั้นเด็กทำงานตามกลุ่มโครงการ คนที่ทำงานเสร็จแล้วจะไปตามมุมทำงานตามที่สัญญา เช่น ฟังเทป ลอกหนังสือ

ครูเดินดูการทำงานของแต่ละกลุ่มซึ่งจะจบเร็ว และให้คำแนะนำช่วยเหลือ

เมื่อเก็บของเรียบร้อยแล้ว ครูให้มานั่งรวมกันทั้งชั้นแล้วดูรายการ “คำใหม่” เด็กขอเพิ่มอีก ๘ คำ ครูเขียนเพิ่มในกระดาษชาร์ต

ต่อจากนั้น เนื่องจากหมดเวลาครูจึงไม่ได้ให้นักเรียนทำบันทึกประจำวัน ครูอ่านหนังสือให้ฟังก่อนกลับบ้าน

วันพฤหัสบดี

ครูหยิบหนังสือเล่มใหญ่ที่ครูและนักเรียนจัดทำขึ้น แล้วนำไปวางที่ขาหยั่งหน้าชั้น ครูให้นักเรียนคนหนึ่งสมมุติตนเป็นครูเปิดหน้าหนังสือและชี้ให้เพื่อน ๆ อ่านพร้อมกัน จากนั้นครูเขียนคำว่า Knight และ Book แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำที่คล้องจองกับคำทั้งสองนี้อย่างละ 5-๘ คำ ครูเขียนตามและให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

จากนั้นเป็นช่วงเวลาอ่านเขียน ทุกคนอ่านหนังสือ ครูให้นักเรียนมาอ่านตัวต่อตัวทีละคนได้ทั้งหมด 4 คน

เมื่อถึงช่วงเวลาสร้างชีวิตชีวาให้ภาษา ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังอีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับมังกร นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานอังกฤษ โดยเล่าถึงมังกร

ที่นอนหลับจนกระทั่งถึงวัน Guy Fawkes Day ซึ่งเป็นวันที่มีการจุดไฟ
เด็กนักเรียนอเมริกันไม่คุ้นเคยกับวันหยุดวันนี้ครูจึงเล่าให้ฟัง และให้
นักเรียนพูดถึงวันหยุดตามประเพณีของอเมริกา จากนั้นครูจึงสรุปวันหยุด
ของอังกฤษที่มีประเพณีจุดไฟ

ต่อมา ครูให้นักเรียนกลุ่มละ 4 คน วาดภาพในช่องการ์ตูนสี่ช่อง
เด็กกลุ่มที่เลือกทำตัวให้เป็นมังกร 4 ตัว โดย 3 ตัวเป็นมังกรที่นอนหลับ
อีกหนึ่งตัวเป็นมังกรกำลังพ่นไฟและไปร่วมงานด้วย ครูให้เด็กที่วาดภาพ
ในช่องการ์ตูนคิดคำพูดในการปลุกมังกร และให้เขียนคำพูดนั้นลงในช่อง
การ์ตูน

เมื่อถึงเวลาเสนอผลงาน เด็กก็จะพูดคำในช่องการ์ตูน ครูคิด
ว่าการเขียนคำพูดของตัวการ์ตูนลงในช่องการ์ตูน (dialogue balloon)
จะเป็นแนวให้เด็กหลายคนคิดคำพูดของตัวการ์ตูนในการเขียนอย่างอิสระ
ของตนต่อไป

ช่วงบ่าย ครูอ่าน "อัศวินกับมังกร" ฉบับกระเป๋าน้องร่วมกับนักเรียน
แล้วครูแจกบัตรคำสีแดง ๑๖ ใบ ซึ่งเข้ากับบัตรคำสีน้ำเงินในกระเป๋าน้อง เมื่อ
ครูอ่านคำใดให้นักเรียนดูบัตรคำที่เหมือนกันขึ้นมา แล้วไปวางไว้หน้าบัตรคำ
จนกระทั่งบัตรในกระเป๋าน้องเป็นบัตรแดงหมด นักเรียนจึงอ่านพร้อมกัน
จากกระเป๋าน้อง

สำหรับชั่วโมงคณิตศาสตร์ครูให้นักเรียนแก้ปัญหาต่อไปนี้

- ① ถ้าอัศวินมีดาบ 4 เล่ม ทิ้งไปเสีย 1 เล่ม อัศวินจะเหลือ
ดาบคมกี่เล่ม?
- ② ถ้าอัศวินมีทวน 3 ค้ำ และเก็บได้อีก 2 ค้ำ อัศวินจะมี
ทวนใช้ในการรบกี่ค้ำ?
- ③ มังกร 3 ตัว มีหางกี่หาง?
- ④ จากตารางเมื่อวานนี้มีนักเรียนในห้องกี่คนที่กลัว?

๕. นักเรียนกลัวหมามากกว่ากลัวสัตว์ประเภทอื่นหรือไม่?
๖. ถ้าคน 3 คนเข้ามาในร้านอาหารอัศวินกับมังกรแล้วสั่งแฮมเบอร์เกอร์ อยากทราบว่าพ่อครัวมังกรจะต้องทำแฮมเบอร์เกอร์กี่ชิ้น?
๗. ถ้าคน 3 คน ต้องการแฮมเบอร์เกอร์คนละ 2 ชิ้น พ่อครัวจะต้องทำทั้งหมดกี่ชิ้น?
๘. ถ้าแฮมเบอร์เกอร์ราคาชิ้นละหนึ่งเหรียญร้านอาหารจะได้เงินเท่าไร?
๙. มังกรตัวยาว 20 ฟุต เข้ามาอยู่ในห้องเรียนได้หรือไม่?
๑๐. ถ้ามังกรตัวยาว 10 ฟุต จะอยู่ในห้องเรียนได้หรือไม่?
๑๑. หุ่นปราสาทที่ทักว้างที่สุดเท่าไร และตรงป้อมที่สูงที่สุดสูงเท่าไร?
๑๒. ในรูปปั้นมังกรกระดาน ความยาวจากจมูกถึงหางยาวเท่าใด? ตัวที่ยาวที่สุด ยาวเท่าใด?

อธิบายโดยอ่านโจทย์ให้ฟังแล้วนักเรียนช่วยกันคิดตอบ ครูร่วมทำด้วยกันกับนักเรียน ๘ ข้อ ส่วนอีก 4 ข้อ ให้นักเรียนทำตามลำพัง

สำหรับเวลาโครงการวันนี้ค่อนข้างยืดเพราะงานเสร็จเกือบหมด เด็กบางคนเขียนเรื่องต่อบางคนไปทำงานตามมุมเสรี ครูเรียกนักเรียนมาพบเรื่องการเขียนทีละคน

ครูจัดเวลาตอนท้ายของวันสำหรับให้นักเรียน 3 กลุ่ม มาเสนองานโครงการ หลังจากนั้นครูอ่านหนังสือให้นักเรียนฟังก่อนกลับบ้าน

วันศุกร์

ครูเทอหรือยากทราบถึงความรู้สึกของเด็กที่มีต่อเรื่อง "อัศวินกับมังกร" เข้าวันนี้ครูจึงถามนักเรียนถึงสิ่งที่นักเรียนชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับเรื่อง อัศวินกับมังกร เด็กอภิปรายร่วมกันและมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน ครูจึงบอกว่ามังกรกับอัศวินตกลงกันอย่างไรแทนที่จะต่อสู้กัน แล้วครูถามนักเรียน ถึงวิธีการตกลงประนีประนอมในการขัดแย้ง นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ครูเขียนข้อคิดเห็นของนักเรียนลงบนกระดานชาร์ด (เพราะอาจจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก) แล้วให้นักเรียนอ่าน

หลังจากนี้เป็นช่วงเวลาอ่านเงียบ ครูอ่านตัวต่อตัวกับนักเรียน 5 คนสุดท้าย (ในหนังสือสัปดาห์ครูจะมีโอกาสอ่านตัวต่อตัวกับนักเรียนในชั้นทุกคน)

ช่วงเวลาต่อไปครูแจกบัตรภาพที่เกี่ยวกับหนังสือ 22 ใบ ครูให้เด็กบรรยายภาพแล้วอ่านหนังสือร่วมกันอีกครั้ง และให้นักเรียนนำบัตรภาพไปซ่อนบัตรคำในกระเป๋านักเรียนแล้วให้นักเรียนอ่านหนังสือจากกระเป๋านักเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนไปทำงานอิสระโดยพยายามทำงานตามสัญญาให้เสร็จ

ก่อนเลิกไปรับประทานอาหารกลางวัน ครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับอัศวินและเจ้าหญิงให้ฟัง

ตอนบ่ายครูสรุปเรื่องของหน่วยโดยเขียนบนกระดานคำ 2 ข้อ ข้อหนึ่งเรื่อง "ในสมัยอัศวินและเจ้าหญิง" และอีกข้อหนึ่งเรื่อง "สมัยปัจจุบัน" ครูถามนักเรียนดังนี้

- สมัยอัศวิน อัศวินและเจ้าหญิงไปโรงเรียนหรือไม่? พวกเขาเรียนอะไรกัน? สมัยปัจจุบัน เด็กๆ เรียนอะไรที่โรงเรียน?
- ที่อยู่อาศัยของอัศวินและเจ้าหญิงรูปร่างเป็นอย่างไร? บ้านที่อยู่ของนักเรียนในปัจจุบันเป็นอย่างไร?
- สมัยก่อน อัศวินและเจ้าหญิงเล่นอะไร? ในสมัยปัจจุบันเด็กๆ เล่นอะไร?

- สมัยก่อน อีศวินและเจ้าหญิงรับประทานอะไร? และในสมัยปัจจุบัน เด็ก ๆ รับประทานอะไร?
- สมัยก่อน อีศวินและเจ้าหญิงแต่งตัวอย่างไร? และในสมัยปัจจุบัน เด็ก ๆ แต่งตัวอย่างไร?

เด็กมีความรู้กว้างขวางอันเป็นที่ประหลาดใจของครูมาก เด็กสามารถเปรียบเทียบชีวิตในยุคกลางกับยุคปัจจุบันได้ดี ต่อจากนั้นเด็ก ๆ ขอย้อนกลับมาที่คำถามที่ยังค้างจากวันจันทร์เจ็ดคำถาม เด็กช่วยกันตอบคำถามได้เกือบทั้งหมดยกเว้นหนึ่งข้อ

ในตอนท้ายเป็นการสรุปการเรียนรู้ที่หมดของหน่วย ครูให้นักเรียนแต่งตัวแบบอีศวินและเจ้าหญิง และมานั่งฟังเพื่อน ๆ เสนอผลงานเขียนบน “มานั่งนักเรียน” และจัดการแสดงด้วยตัวม้งกรกระดาษที่นักเรียนทำ จากนั้นสิ้นสุดการฉลองด้วยการป้อนมายแมโลว์รับประทานกันก่อนกลับบ้าน ครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับอีศวินและเจ้าหญิงคอนจบ

การประเมินนักเรียนและครู

กิจกรรมที่หลากหลายในถิ่นเรียนของครูเทอรีทำให้ครูสามารถประเมินอย่างไม่เป็นทางการได้ จะสังเกตพัฒนาการและความก้าวหน้าในการอ่านของนักเรียนได้จากเวลาอ่านเขียนและอ่านร่วมกัน ตลอดจนเวลาที่มาอ่านกับครูตัวต่อตัว การทำงานตามสัญญาช่วยให้รู้ว่าเด็กมีความรับผิดชอบเพียงใด สามารถทำงานได้เองหรือไม่ และการทำได้ตามสัญญาถือว่าเป็นผลสัมฤทธิ์อันยิ่งใหญ่ของเด็กชั้น ป.2 ครูเทอรียังได้เปรียบเทียบงานเขียนของเด็กตอนต้นปีกับงานเรื่อง อีศวินกับม้งกร การให้เด็กคัดลอกจากหนังสือ Dragon's Smoke ก็ช่วยให้ครูได้เห็นความก้าวหน้าในการเขียน

โดยทั่วไป ครูเทอริมีความพอใจกับการสอนหน่วยเรื่อง อักษริน และมังกร เธอมีความเห็นว่า หน่วยนี้ได้คลุมถึงวิชาคณิตศาสตร์ สังคมศึกษา เทียงแต่วิชาวิทยาศาสตร์อาจจะพาดพิงถึงไม่มากนัก นอกจากนี้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีอาจจะถูกละเลยไปบ้าง และมีเทปเพลงสมัยยุคกลางที่ใช้เล่นประกอบระหว่างที่เด็กทำงานโครงการบ้างเล็กน้อย ครูเทอริคิดว่าในปีต่อไปจะปรับปรุงวิชาที่พาดพิงไปถึงไม่มาก

ครูเทอริมีความเห็นว่าวิชาภาษาสามารถบูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ได้ทุกวิชาในหลักสูตร เธอรู้สึกพอใจที่เด็กกระตือรือร้นสนใจศึกษาอ่าน แม้แต่เอกสารอ้างอิง ครูเทอริคิดว่าเด็กจะยังคงพูดถึงเรื่อง อักษรินเจ้าหญิง และมังกรกันไปอีกหลายสัปดาห์

ความเปลี่ยนแปลงจากการเรียน

ความยืดหยุ่นของการสอนแบบประสบการณ์อ่านร่วมกัน และการที่สามารถบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ได้นี้ ทำให้วรรณกรรมหนังสือเด็กสามารถใช้อธิบายได้ทุกวิชาในหลักสูตรปฐมวัย (เด็กอายุ 3-8 ปี) ช่วงเวลาการอ่านเด็กทราบว่าจะต้องทำอะไร และเด็กได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านเป็นกลุ่ม และการได้มีโอกาสหยิบจับหนังสืออ่านของตนเอง และการทำกิจกรรมต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการอ่าน และได้มีโอกาสรู้ว่าเพื่อนๆ ทำอะไร การสอนเป็นไปในบรรยากาศที่ผ่อนคลายเป็นกันเอง ไม่เครียด ช่วงเวลาอ่านครูจะจัดทำให้เด็กรู้จักชินเป็นกิจวัตรประจำวัน และในขณะเดียวกันก็มีความยืดหยุ่น

จากประสบการณ์อ่านร่วมกัน เด็กๆ ได้รู้เรื่องราวสนุกสนาน และจากกิจกรรมต่างๆ เด็กจะไม่ได้แค่เฉพาะการอ่านเท่านั้น แต่จะได้ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างอื่นอีกด้วย หนังสือที่อ่านกับเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เพลิดเพลิน และเด็กจะได้ค้นพบด้วยตนเองต่อไปว่าความสนุกสนานนั้นได้มาจากการอ่าน

คณะผู้จัดทำ

คณะกรรมการหนังสือแปลประจำสาขาการศึกษา

นายวิจิตร	จันทรากุล	ประธาน
นายกิตติ	จริณยานนท์	อนุกรรมการ
นางสาวปัทม์	เมธาคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
นายฉลอง	บุญญานันต์	อนุกรรมการ
นายสุนทร	โคตรบรรเทา	อนุกรรมการ
นายพล	คำบึงสุ	อนุกรรมการ
นางเบญจา	ชลธารินนท์	อนุกรรมการ
นายสุรศักดิ์	ทลามาตร์	อนุกรรมการ
นางสาวสุคนธ์	มกรณ	อนุกรรมการ
นางกริณันท์	กฤษณจินดา	อนุกรรมการ
นางสาวนภน้อย	สีตวรรณไชย	อนุกรรมการ

ผู้แปล	ศ.ดร. อารี สันทอง
ผู้ตรวจ	ดร.กมล สุดประเสริฐ
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นางสาวจินตนา ไบกาชัย
บรรณาธิการ	นางสาวบุศิกาญจน์ บุญยะธิดีสุข
ออกแบบปก	นายไพฑูรย์ บุญภานนท์

